

Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı/Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ÖĞRETMEN YETİŞTİRME PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Gözde BAYDEMİR

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Yrd. Doç.Dr. Ahmet ÇOBAN

Sivas
Eylül–2009

TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ÖĞRETMEN YETİŞTİRME PROGRAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Gözde BAYDEMİR

Cumhuriyet Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak hazırlanmıştır.

Sivas
Eylül,2009

KABUL VE ONAY

Gözde BAYDEMİR'in hazırlamış olduğu “Türkiye’de Okul Öncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme Programlarının Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma 17/09/2009 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak oy çokluğu ile jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Doç.Dr. Behçet ORAL (Başkan)

İmza

Yrd. Doç.Dr. Behçet ORAL (Danışman)

İmza

Doç.Dr. Erdal TOPRAKÇI (Üye)

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım...../...../.....

İmza

Enstitü Müdürü

Prof.Dr. Mehmet ARSLAN

TEŞEKKÜR

Çalıőmalarım boyunca çok değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, her zaman kendimi değerli hissetmemi sağlayan ve sürekli destek olan danıőmanım, eősiz insan Sayın Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÇOBAN' a, yaratıcı fikirleri ve desteği ile her zaman yanımda olan çalışma arkadaőım Arç. Gör. Fadime İŞCEN KARASU'ya ve desteklerini hayatımın her döneminde hissettiğim aileme teőekkürü bir borç bilirim.

Sivas 2009

Arç. Gör. Gözde BAYDEMİR

ÖZET

BAYDEMİR, Gözde, Türkiye’de Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme Programlarının Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2009.

Eğitim sisteminin temel ve en önemli konusu iyi bir öğretmen yetiştirme sistemi kurmak olmalıdır. Öğretmen yetiştirme, genel eğitimin her düzeyinde önemli olduğu kadar, ülkemizde yeni yapılanan, şu günlerde temel eğitime dâhil edilmesi düşünülen okulöncesi eğitim için de çok önemli bir konudur.

Öğretmen yetiştirme sistemi, eğitim sisteminin en önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. Öğretmen yetiştirme programlarını ise Yüksek Öğretim Kurulu geliştirir. Bu programların bir defaya mahsus olmak üzere geliştirilmesi uygun olmadığından, sürekli olarak değerlendirilip geliştirilmesi gerekmektedir. Bu araştırmada özellikle, öğretmen yetiştirme programlarında bulunması gereken içerik kategorilerinin ağırlığı ve düzeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları açısından incelenmiştir.

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan dersler ile ilgili tüm içerikleri, çeşitli kategoriler boyutunda incelemek, okulöncesi öğretmenin nasıl bir eğitim sürecinden geçirildiğini programın içerik boyutunda saptamaktır.

Araştırma, tarama modeline dayalı, belgesel tarama yolu ile yapılandırılmış nitel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de günümüze kadar uygulamaya konulan tüm okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları oluştururken, örneklemini ise; üniversitelerin Yüksek Öğretim Kuruluna devredilmesinin ardından, eğitim fakültelerinin okulöncesi öğretmenliği bölümleri için oluşturulan 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan eski program ve en son geliştirilerek 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmaya konulan yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları oluşturmaktadır.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulardan bazıları şunlardır;

1- 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” ders kategorisinde yer alan derslerin toplam kredi sayıları arasında bariz bir fark bulunmama ile birlikte 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” derslerinin teorik kredi sayıları artırılıp uygulama kredi sayıları azaltılmıştır.

2- 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında “Alan Bilgisi” ders kategorisinde yer alan derslerin toplam kredi ile teorik ve uygulama kredi sayılarının artırıldığı tespit edilmiştir.

3- 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında, Genel Kültür derslerinin uygulama, teorik ve toplam saat sayısı ile kredi sayılarının artırıldığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme, Program değerlendirme.

ABSTRACT

BAYDEMİR, Gözde, The Evaluation of Teacher Training Programs for Pre-school Education in Turkey, Thesis of Graduate Degree, Sivas, 2009.

The main and the most important matter of education should be to set up a good system of training teachers- as important as on every level of liberal education- is an important matter for pre-school education that has been structured and thought to be included in primary education these days.

The system of training teachers constitutes one of the most important dimensions of system of education. Turkish Council of Higher Education develops programs of training teachers. As it is not suitable to develop these programs once, it is necessary that they be constantly evaluated and developed. In this study, especially, the order and weight of the content categories in the programs of teacher training have been examined in terms of teacher training for pre-school education.

The aim of this study is to examine all contents of lessons in the undergraduate programs of teacher training for pre-school education in Turkey in the dimension of various categories and determines what kind of educational process a pre-education teacher has in the content dimension of the program.

This survey is a qualitative survey based on scanning model and structured by scanning. The universe of the survey consists of all of the programs of teacher training for pre-school education in Turkey put into practice up to now and sample of the survey consists of the old program constituted for pre-education departments of faculties and put into practice in 1998/1999 after universities were turned over to Council of Higher Education and the new programs of teacher training for pre-education put into practice in 2006/ 2007.

The some of the findings obtained at the end of the survey are as follows:

1-There isn't a significant difference among the total credit number of lessons in the category of "The Knowledge of Profession of Teaching" that takes part in the program of teacher training put into practice in 1998/1999 and 2006/2007. Besides, in 2006/2007 the teoric credit numbers of lessons related to knowledge of profession of teaching that takes part in the programs of teacher training for pre-school education have been increased and their practice credit numbers have been decreased.

2-It is determined that in the programs of teacher training program for pre-school education put into practice in the universities of Turkey in 2006/ 2007, the total ,teoric and practice credit numbers of lessons taking part in the category of "Knowledge of Profession" have been increased.

3- It is determined that in the programs of teacher training program for pre-school education put into practice in the universities of Turkey in 2006/2007, the total, teoric and practice credit numbers of lessons taking part in the category of "General Culture" have been increased.

Key Words: Teacher Training, Teacher Training for Pre-school Education, Evaluation of Program.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
ÖNSÖZ	ix

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.PROBLEM DURUMU	1
1.1.Okulöncesi Eğitimin Tarihçesi ve Günümüzdeki Durumu	5
1.1.1.Cumhuriyet Öncesi Dönemde Okulöncesi Eğitim	5
1.1.2.Cumhuriyet Döneminde Okulöncesi Eğitim	12
1.2.Okulöncesi Eğitimde Öğretmen	30
1.2.1.Okulöncesi Eğitimde Öğretmenin Rolü ve Önemi	30
1.2.2.Okulöncesi Öğretmeninin Nitelikleri	31
1.3.Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme	34
1.3.1.Türkiye’de Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme	34
1.3.1.1.Cumhuriyet Öncesi Dönemde Okulöncesi Eğitime	34
Öğretmen Yetiştirme	
1.3.1.2.Cumhuriyet Döneminde Okulöncesi Eğitime Öğretmen	35
Yetiştirme	
1.3.2.Bazı Yabancı Ülkelerde Okulöncesi Eğitim ve Okulöncesi	39
Eğitime Öğretmen Yetiştirme	
Almanya	39
Avusturya	40
Fransa	41
İngiltere (Birleşik Krallık)	42
Amerika Birleşik Devletleri	42
2.PROBLEM CÜMLESİ	43
3.ALT PROBLEMLER	43
4.ARAŞTIRMANIN AMACI	44
5.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	44
6.SAYILTILAR	45
7.SINIRLILIKLAR	45
8.TANIMLAR	45

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	47
2.1.Türkiye’de Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme İle İlgili	47
Yapılan Araştırmalar	
2.2. Yurtdışında Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme İle İlgili	56
Yapılan Araştırmalar	

BÖLÜM III

YÖNTEM	60
3.1.Araştırmanın Modeli	60
3.2.Evren ve Örneklem	61
3.3.Verilerin Toplanması	61
3.4.Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	62

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM.....	65
1-Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	71
2-İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum	72
3-Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	78
4-Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	82
5-Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	87
6-Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	90

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	91
KAYNAKÇA	95
EKLER LİSTESİ.....	105
Ek 1: 1998/1999 Eski Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı.....	106
Ek 2: 2006/2007 Yeni Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı.....	107
Ek 3. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ders İçerikleri.....	108
Ek 4. Alan Bilgisi Ders İçerikleri.....	117
Ek 5. Genel Kültür Ders İçerikleri.....	128

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1.Ders Sayısına İlişkin Dağılım.....	65
Tablo 2. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım.....	67
Tablo 3. Alan Bilgisi Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım	68
Tablo 4. Genel Kültür Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım	69
Tablo 5. Seçmeli Derslerin, Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım.....	70
Tablo 6. Ders Çeşidine İlişkin Dağılım.....	71
Tablo 7.Ders Kategorilerine ilişkin Dağılım	72
Tablo 8. Eski ve Yeni Programda Yapılan Değişiklikler.....	75
Tablo 9. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılımı	79
Tablo 10. Alan Bilgisi Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılımı	83
Tablo 11. Genel Kültür Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılımı.....	88

ÖNSÖZ

Türkiye’de ilk öğretmen okulları 1848 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır. Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme işi ise ülkemizde ilk kez 1915 yılında o zamanki Kız Öğretmen Okuluna, Anaokulu Öğretmenleri için bir bölüm eklenmesi ile öğretmen yetiştirme sürecine dâhil edilmiştir. Bu durum ülkemizin öğretmen yetiştirme de köklü bir geçmişe sahip olduğunun bir göstergesidir. Okulöncesi dönem, insanın temel davranışları kazandığı en önemli eğitim kademesidir. Bu sebeptendir ki bu dönemdeki çocukları yetiştirecek olan öğretmenlerin de özenle yetiştirilmeleri toplum yaşamı açısından son derece önemlidir. Ülkemizde farklı dönemlerde, öğretmen yetiştirmek amacıyla farklı uygulamalar ve programlar yapılmıştır. Öğretmenlerin iyi yetiştirilmesi, öncelikle hizmetöncesi eğitimin niteliğine bağlıdır. Hizmetöncesi eğitimin temelini ise, eğitim programı oluşturmaktadır. Bu araştırmada, 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programı ile en son 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında güncellenen okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programı inceleme konusu olmuştur.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, problem durumu kuramsal bir çerçevede içinde sunulmuş, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı ve önemi açıklanmış, sayılılar ve sınırlılıklar belirtilmiştir. İkinci bölümde, ilgili yayınlar ve araştırmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın yöntemine ilişkin olarak; araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ile verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasına ilişkin açıklamalarda bulunulmuştur. Dördüncü bölümde, araştırmanın bulguları ve yorumları yer almaktadır. Besinci bölümde ise araştırmanın bulgularından hareketle sonuçlara varılmış ve bu sonuçlar üzerinden önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu; okulöncesi eğitim ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili bilgiler tarihsel bir çerçeve içerisinde sunulmuş, araştırmanın amacı, önemi, sayıtlıları, sınırlılıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.PROBLEM DURUMU

Toplumların birinci görevi olan kültürlerini sürdürmek ve geliştirmek, yetişmekte olan kuşağın eğitimiyle olur. Eğitim, bireylerin doğdukları andan itibaren başlayan ve yaşamlarının sona erdiği güne kadar devam eden bir süreçtir.

En sık tanımlanan şekli ile eğitim; bireyde davranış değişikliğinin, bireyin kendi yaşantıları yoluyla meydana gelmesidir. Yaşantı ise; bireyin çevresiyle kurduğu etkileşim sonucu bireyde kalan izlerdir (Ertürk, 1976).

Eğitim etkinliklerinin bir bölümü gelişigüzel ve kasıtsız olarak düzenlenir ve bu tip eğitime informal eğitim denir. Aile içerisinde, arkadaş gruplarında kazanılan davranışlar informal eğitimin ürünleridir (Erden, 1998).

Informal eğitimin yanı sıra, planlı eğitim etkinlikleri de formal eğitim olarak adlandırılır. Formal eğitim; yukarıda sözü edilen eğitimin tanımı içerisinde verdiğimiz “davranış değişikliğini kazandırmak” amacıyla yapılan planlı, bilinçli ve kasıtlı olarak öğrenme ortamının düzenlenmesidir.

Formal eğitim kapsamında, 1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 18.maddesine göre; Türk Milli Eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmuştur (MEB, 1973).

Örgün eğitim; okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumlarını kapsar. Örgün eğitim kurumlarının arasında bulunan ve bu kurumların ilk ve temel basamağını oluşturan okulöncesi eğitim, çeşitli kaynaklarda farklı şekillerde ifade edilmiştir.

1739 sayılı Türk Milli Eğitim Temel Kanununun 19.maddesi okulöncesi eğitimi, mecburi ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimi şeklinde tanımlarken, bu eğitimin isteğe bağlı olduğundan söz eder (MEB, 1973).

Oğuzkan (1981:109), Eğitim Terimleri Sözlüğü'nde okulöncesi eğitimi;

1-“Doğumdan zorunlu eğitim yaşına değin çocukların gelişim özellikleri, bireysel ayrılıkları ve yetenekleri göz önünde bulundurularak onların bedensel, duygusal ve toplumsal gelişmelerine yardım etmek amacıyla aileler ve bazı kurumlar tarafından uygulanan eğitim”

2-“Okulöncesi çağında bulunan küçük çocuklara özellikle yuvalarda, anaokullarında ya da anasınıflarında, bireysel ayrılıkların gelişmesi, toplumsal alışkanlıklar kazanmaları ve sorun çözme yeteneklerini artırmaları için verilen eğitim” şeklinde tanımlanmıştır.

Aral, Kandır ve Yaşar (2001:13) ise, okulöncesi eğitimi;

“Çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen 0-6 yaş arasındaki dönemi kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında çok önemli bir yeri olan; bedensel, psikomotor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerini büyük ölçüde tamamladığı, bu doğrultu da kişiliğin şekillendiği “Erken Çocukluk Çağı” diye de adlandırılan gelişim ve eğitim sürecidir” şeklinde ifade ederler.

Farklı bir tanımla, Yılmaz (2003:12), okulöncesi eğitimi;

“0-72 aylık çocukların, tüm gelişimlerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda yönlendiren, duyguların gelişimini ve algılama gücünü artırarak akıl yürütme sürecinde ona yardımcı olan ve yaratıcılığını geliştiren, kendini ifade etmesini ve öz denetimini kazanmasını sağlayan sistemli bir eğitim sürecidir” şeklinde ifade etmiştir.

Tanımlardaki ortak noktaları incelediğimizde; okulöncesi eğitimin 0-6 yaş arasında, uygun eğitim verildiği takdirde çeşitli gelişim alanlarının en üst seviyede gelişmesini sağlayan, davranışsal yönden çocuğun topluma uyum sağlamasına yardımcı olan bir sistem olduğunu söyleyebiliriz.

Okulöncesi eğitim, çocuğun eğitiminin ilk basamağı olması yönüyle önem kazanmaktadır. Bu dönemde verilen eğitimin niteliği, çocuğun gelişim ve yaşantısını etkilemektedir. Okulöncesi dönemde verilen nitelikli eğitim, çocukta öğrenmeyi ve öğrenmeye istekli olmayı arttırmakta ve tüm yaşamı boyunca başarılı olmasını sağlamaktadır (Kerem ve Cömert, 2004).

Okulöncesi eğitim alanında yapılan araştırmalar, bu dönemdeki gelişmelerin çocukların daha sonraki dönemlerdeki birçok yeteneğini büyük ölçüde etkilediği yönündedir. Bloom (1964)'un yaptığı araştırmalarda, bireylerin 17 yaşına kadar olan zihinsel süreçlerinin % 50'sinin 4 yaşında, % 30'unun 4 yaşından başlayarak 8

yaşına kadar, % 20'sinin ise 8 yaşından 17 yaşına kadar oluştuğu belirlenmiştir. Bu nedenle okulöncesi dönemde çocuğun iyi bir eğitim alması gerekliliği ortaya çıkar. Fakat bu eğitimin kim/kimler tarafından verilmesi gerektiği de sorulması gereken önemli sorulardan bir tanesidir.

Bu dönemde çocuğun yetenek ve becerilerini geliştirmek için rehberlik etme, çevredeki olaylara karşı uyarma, çocuğun yaptıklarını ve düşündüklerini izleme, doğru davranışlarını pekiştirmek gerekmektedir. Bu ise ancak alanında iyi eğitim görmüş, bir okulöncesi öğretmeni ile mümkündür.

Eğitim sisteminin temel ögesinin öğrenci olduğu görüşünden hareketle, öğrencilerin gereksinimlerinin karşılanabilmesi ve sahip oldukları özelliklerin maksimum oranda geliştirilebilmesi ise bu sistemin çalışmasına yön veren, başarıya ulaşmasını sağlayan öğretmene bağlıdır.

Ülkemizde öğretmenlik mesleği ile ilgili birçok tanımlamalar yapılmıştır.1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43.maddesine göre öğretmenlik;

“Devletin eğitim öğretim ile ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği” olarak tanımlanır (MEB,1973).

Varış (1973:48) ise öğretmeni;

“Araştırmalar sonucu oluşturulan devletin eğitim politikasını uygulamaya koyan, uygulama sonuçları ile bu politikayı belirleyen, eğitim alanındaki çalışma ve araştırmalardan faydalanan fakat aynı zamanda bu araştırmalara problem sağlayan önemli kişidir” şeklinde ifade etmiştir.

Eğitimin diğer öğelerinin dört dörtlük olduğunu düşünüp, öğretmene gerekli nitelikleri vermezsek bu sistemden başarı elde edemeyiz. Bu nedenle eğitim sisteminin temel ve en önemli konusu iyi bir öğretmen yetiştirme sistemi kurmaktır. Öğretmen yetiştirme, genel eğitimin her düzeyinde önemli olduğu kadar, ülkemizde yeni yapılanan, şu günlerde temel eğitime dâhil edilmesi düşünülen ve bu yönde 32 ilde çalışmalara başlanan okulöncesi eğitim için de çok önemli bir konudur.

Gelişmekte olan ülkelerin, yenilik çalışmaları içerisindeki önem verdikleri ilk konu eğitim sistemlerini geliştirmektir ve özellikle öğretmen yetiştirme problemini çözmekle işe başlarlar. Bunun nedeni ise eğitim sisteminin başarısının bu sisteme yön verecek öğretmenlerin nitelik ve niceliği ile ilişkili oluşudur (Çoban, 1998).

Bugün ülkemizin üstün nitelikli ve idealist öğretmenlere ihtiyacı vardır. Bu öğretmenler çok dikkatli ve bilimsel yaklaşımlar sonucu hazırlanmış öğretim programları, eğitim öğretim çalışmalarının başarıyla uygulanabileceği eksiksiz bir alt yapı ile yetiştirilmelidir.

Küçükahmet (2000:4), öğretmen yetiştirme programları ile ilgili olarak bu programların özelliklerini şöyle ifade etmiştir;

- “Öğretmen yetiştirme programlarının öğrencide gerçekleştireceği amaçların belirlenmesi,
- Öğretmen yetiştirme programlarında yer alması gereken içerik kategorilerinin (genel kültür, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi) ağırlığının ve düzeninin açıklanması,
- Öğretmen yetiştirme programlarını modern program yaklaşımlarında yer alan; sömestir sistemi, kredi sistemi, seçimlik dersler gibi uygulamaların yerleştirilmesi,
- Öğretmen yetiştirme programlarında öğretmenlik mesleğinin teori ve uygulamasının birleştirilmesinin önem taşımasıdır”.

Çoban (1998)’a göre içerik, olguların ve olayların ezberlenmek üzere, ansiklopedik bir şekilde bir araya getirilmesiyle değil de yaşama alanlarının anlam taşıyan bölümlerinin aktif bir çabayla düzenlenmesi ve bunun öğretmen yetiştirme programlarında alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi olarak üç tür içerik kategorisi şeklinde yer almasıdır.

Küçükahmet (1993:32–38) bu içerik kategorilerini,

“Genel bilgi, genel kültüre yönelik bilgi ve yetenekleri geliştirmeyi hedefler. Öğretmen sahip olduğu genel kültür ile topluma uyum sağlamanın yanı sıra, toplum sorunlarını görece, çözümüne katkıda bulunacak düzeye gelecektir. Alan bilgisi, öğretimin yapılacağı konu alanının gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazanmayı amaçlar. Öğretmen adayının alan bilgisi dersleri ile öğretim yapacağı kademe ve tipteki okula ve öğretim alanına hizmet edecek bilgi, beceri, tutum ve değerlere sahip olması önem taşır. Öğretmenlik meslek bilgisi ise; öğretmenlik mesleğine özel davranışları kazandırmayı amaçlar. Öğretmen adayı öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları edinerek, öğretimini yaptığı alanın eğitsel sürecine katkıda bulunabilecektir” şeklinde açıklamıştır.

Öğretmen yetiştirme sistemi, eğitim sisteminin en önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. Öğretmen yetiştirme programlarını ise Yüksek Öğretim Kurulu geliştirir. Bu programların bir defaya mahsus olmak üzere geliştirilmesi uygun olmadığından, sürekli olarak değerlendirilip geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu araştırmada özellikle Küçükahmet’in de öğretmen yetiştirme programlarının özellikleri arasında belirttiği, programda bulunması gereken içerik

kategorilerinin ağırlığı ve düzeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları açısından incelenecektir.

Araştırmanın bundan sonraki aşamasında, başlangıçtan günümüze kadar, okulöncesi eğitim ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmeye tarihsel bir bakış açısıyla bakmakta fayda görülmektedir.

1.1.Okulöncesi Eğitimin Tarihçesi ve Günümüzdeki Durumu

Türkiye’de okulöncesi eğitimin tarihçesi; Cumhuriyet öncesi ve sonrası dönemlerde okulöncesi eğitim olmak üzere iki ayrı şekilde incelenmiştir.

1.1.1.Cumhuriyet Öncesi Dönemde Okulöncesi Eğitim

Okulöncesi eğitimin tarihçesi toplumsal değişimin de tarihçesidir. İnsanlığı etkileyen politik, ekonomik ve sosyal olaylar, çocuklarla ilgili koşulları da etkilemiştir.

Türkiye’de, çocukların zorunlu ilköğretim çağına gelmeden önce, aile dışında belirli kurumlarda, eğitimcilerin rehberliğinde yetiştirilmesi fikri eski tarihlere uzansa da bu düşüncenin uygulamaya konulması yenidir, günümüzdeki anlamda okulöncesi eğitim kurumlarının yapılanmasından daha önceki dönemlerde bu yaş çocuklarının eğitimlerini üstlenen çeşitli kurumların mevcut olduğunu çeşitli kaynaklarda görürüz.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, döneme özgü olan ilköğretim kurumları olarak nitelendirebileceğimiz Sıbyan okulları bulunmaktaydı,

Akyüz (2007:88–89), “Osmanlılar, Selçuklulardan ve diğer İslam ülkelerinden; mektep, kütüphane denilen ilköğretim düzeyindeki okulları almışlardır. Vakfiyelerde bunların adı; Darü’ttâlim, Mektep, Mektephane, Muallimhane, Darü’lilm şeklinde geçmekle beraber, halk bu okullara Mahalle mektebi ya da sıbyan mektebi derdi. Bu okullar hemen her mahallede ve köyde bulunmakla birlikte camilere bitişik olarak yapılırlardı. Bu okulları çoğu zaman devlet adamları ya da varlıklı kişiler vakıf yoluyla oluştururlar ve giderleri yine vakıf aracılığı ile karşılanırdı. Köylerde, mahallelerde halk elbirliği ile okul yaparsa, o zaman ücreti veliler tarafından karşılanırdı. Fatih Sultan Mehmet, kendi oluşturduğu okuluna yetim, yetim bulunamaz ise fakir çocukların alınacağını vakfiyesinde belirtir. II. Bayezid da vakfiyesinde yine aynı şartları yazmıştır. Fakat zorunlu olmayan sıbyan mekteplerine bir mahallede 5–6 yaşlarındaki kız-erkek her çocuk gidebilirdi ve 3–4 yıl kadar öğrenim görebilirlerdi”.

Sıbyan Mekteplerinde genellikle Kur’an’ın, anlamı açıklanmaz ve yalnızca okunuşu gösterilirdi. Bunun yanı sıra çocuklara temel dini bilgiler ve uygulamalar öğretilirdi. Genellikle müftü, kadı ve mektebin hocası okulun yönetiminden sorumlu

kişilerdi. Kuruluşu vakıf aracılığı ile gerçekleştirilen sıbyan mekteplerinde ise vakfi kuran kişinin de görevleri bulunmaktaydı (Akyüz, 2007).

Sıbyan Mekteplerine, çoğu anne baba, daha küçük yaşlardaki çocuklarını da gönderebiliyorlardı. Bunun amacı, çocuğun herhangi bir şey öğrenmesi değil, mektepte uslu oturup oyalanmasını sağlamak ve annesinin de evde daha rahat kalabilmesiydi (Akyüz, 1996, Oktay, 2004). Sıbyan mektebi hocası için böyle küçük çocukları tek odalı olan okuluna alıp, çocuğu bir kenara oturtmakta bir sakınca görülmemektedir. Bu bakımdan sıbyan mektepleri, kısmen anaokuluna daha doğrusu çocuk yuvası ve kreşlerine benzemektedir (Akyüz, 1996).

Ergin, (1977), sıbyan mektepleri ile ilgili olarak şu bilgileri verir;

“Sıbyan Mektepleri denen ana mekteplerine el sürmeden Rüşdiye adında ilk mektepler açıldı ve bugünkü ilk mekteplerin temeli atıldı” (Akt. Akyüz 2007:148).

Ergin’in verdiği bu bilgiden yola çıkarak, Sıbyan Mekteplerinin anaokulu olarak ele alındığını görürüz.

Eğitimde ilk yenileşme hareketleri 1776–1839 tarihleri arasında gerçekleşirken, ilk sivil okulların açılışı da bu dönemin sonuna rastlamaktadır. 1776’dan itibaren açılan askeri okullarda öğrencilere öncelikli olarak Türkçe okuma yazma öğretiliyordu, bunun sebebi sıbyan mektebinden öğrencilerin böyle bir eksiklikle gelmesi idi, bu da öğretimi geciktirip, öğretimin aksamasına sebep olmakla birlikte düzeyi düşürüyordu. Medreselilerin tepkisi ile karşılaşmamak için sıbyan mektepleri üzerinde herhangi bir yenileşme hareketi ya da öğretim düzeylerinin içeriğini değiştirmek biçiminde bir yola gidilmemiştir. Bu nedenle sıbyan mektepleri ile askeri okullar arasında yer alan ve adına rüşdiye denen yeni bir okul kurulması o zamana göre değerlendirildiğinde daha uygun bulunmuştur (Akyüz, 2007).

Bu nedenle sıbyan mektepleri 5–6 yaş çocuklarının gittiği bir okul olmakla beraber, yukarıda da söz edildiği gibi çoğu zaman 3–4 yaşlarındaki çocukları annelerinin bıraktığı bir yer gibi işlev görmüştür, fakat buna rağmen gerçekte anaokulları değil, basit bir eğitim veren ilkokul olarak düşünülmesi gerekir.

Osmanlı Devletinde, sıbyan mekteplerinin yanı sıra, devlet tarafından korunmaya muhtaç ve kimsesiz çocuklar için açılmış olan kurumlarında mevcut olduğu görülmektedir;

“1863 yılından itibaren “Mithat Paşanın önderliği ile kurulmaya başlanan, kimsesi olmayan erkek ve kız çocuklarının korunması, yetiştirilmesi ve onlara bir meslek edindirme amacı güden *ıslahhaneler* de çoğu zaman, anaokulu yaşı içinde bulunan çocuklara da ev sahipliği yapmışlardır” (Akyüz, 1996:11, Akyüz, 1997:155).

Ergün, (1996), “Ermenilerin 1908’de Adana’da Osmanlıya karşı ayaklanması üzerine çıkan olaylarda, o bölgede birçok çocuk anne ve babasını kaybetmiştir. Devlet, bu çocuklardan yaşı 5–10 arasında bulunan kız ve erkek Müslüman ve Ermeni çocuklarını, açtığı *Darüleytam-ı Osmanî* adındaki bir kurumda yerleştirip eğitimini sağlamıştır” (Akt. Akyüz 1997:156).

Dönemin eğitim bakanlığını yürüten Şükrü Bey zamanında, Kasım 1914’te açılan *Darüleytamları’nda* (yetim yurtları) kısmen anaokulu işlevi gördüğü söylenebilir, bazı yerlerde kızlar için açılan Darüleytamlar içinde ana sınıfları oluşturulmuş ve 2–7 yaş arasındaki erkek ve kız çocukların burada eğitimleri ve barınmalarına olanak sağlanmıştır (Akyüz, 1996; 1997).

Cumhuriyetten önceki tarihimizde, yukarıda sözü edilen, Sıbyan *mektepleri*, *ıslahhaneler* ve *darüleytamların* yanı sıra, anaokullarının kuruluşunda Osmanlının son döneminde ortaya çıkan sınırlı sayıdaki kültürlü ve varlıklı ailelerin çocukları için özel olarak tuttıkları mürebbiyelerin etkisinden de çokça söz edilir.

Akyüz vd. (2005:151), Mürebbiye’yi “varlıklı ailelerin çocuklarına ücret karşılığı bakan ve onları eğiten kadınlardır” şeklinde tanımlarlar.

Osmanlı Devletinin son döneminde kültürlü ve zengin aileler, çocuklarının küçük yaşta bir yabancı dil öğrenmesi ve daha iyi bakılması ve eğitilmesi için mürebbiyeler tutmuşlardır. Bu mürebbiyelerin bazıları yurt dışında, eğitim görmüş yabancı kadınlardır.

Bazı yabancı ve azınlık anaokulları Osmanlılarda 19. yüzyılın ikinci yarısında açılırken, Müslümanların anaokulu açmaları oldukça gecikmiştir. 23 Temmuz 1908'den önce, bazı illerde özel Ana Mektepleri açılmıştır. (Akyüz, 2007; Oktay, 2004; Onur,2005).

II. Meşrutiyet Dönemi ile birlikte (1908–1918), ilk resmi anaokulları da tarih sahnesine çıkarlar ve okulöncesi eğitimde ilk ciddi adımlar atılmaya başlar. Resmî Ana Mektepleri ise Balkan Savaşlarından (1912–1913) sonra açılmış ve yaygınlaşmaya başlamıştır. Fakat bu dönemde en çok eleştirilen konu, eğitimle ilgili çeşitli yeniliklerde olduğu gibi, hiçbir hazırlık yapmadan bu işe girilmiş olmasıdır. Ana mekteplerine muallime yani kadın öğretmen yetiştirilmemiş olduğundan, Türk

okullarına Ermeni, Yahudi öğretmenler getirilmiş ve okulların her işi onlara bırakılmıştır; öyle ki, okulların şarkılarını ve şiirlerini bile onlar yazmışlardır (Akyüz vd, 2005; Akyüz, 2007).

Bu gelişmelere paralel olarak bundan sonra okulöncesi eğitim için öğretmen yetiştirilmeye başlanmıştır. Öğretmenler iki kaynaktan yetişiyorlardı: Bunlardan ilki, Allians İsrailit'in yani Yahudilerin Ana Mektebi, diğeri ise İstanbul'daki Darümuallimatındaki Ana Muallime sınıfı idi. Birinciler bir Musevi, ikinciler de bir Ermeni öğretmen tarafından yetiştiriliyorlardı (Akyüz, 1997; 2007).

Ergün (1996), Bu öğretmenler, Avrupa'da terk edilmiş, zararları anlaşılmış yöntemleri uyguluyorlardı (Akt. Akyüz, 1997:160).

II. Meşrutiyet yıllarının önemli eğitimcileri arasında yerini alan Satı Bey, İstanbul Beyazıt'ta özel bir anaokulu açmıştır. Bu okul, kısa bir süre sonra İstanbul'da varlıklı ailelerin iltimaslı okulu haline gelmiştir (Akyüz,1997; Akyüz vd, 2005).

Akyüz, (1996:11, 2007:268), Meşrutiyet döneminin önemli eğitimcilerinden biri olan Kâzım Nami Duru'nun, Meşrutiyet döneminde anaokullarının kuruluşu ve karşılaştıkları ilk sorunlar hakkındaki bilgilerini şöyle aktarır;

“Türkiye’de froebel usulünü kabul edenlerin, önce Ermeniler, sonra Bulgarlar olduğunu ve II Meşrutiyetten sonra bu yöntemin bizde de dikkatleri çektiğini vurgular. 1909'da Avusturya-Macaristan'a bir geziye katılan Kâzım Nâmi, çocuk bahçesi öğretmeni yetiştiren iki yıllık bir okulu ziyaret etmiş ve yurda döndükten sonra, Selanik'te Ravza-i Sıbyan mektebi içinde, çocuk bahçesi sınıfı açmıştır, karşılaştığı en büyük zorluk, öğretmen bulmada çektiği için, Allians İsrailit'ten yetişmiş olan iki bayan öğretmeni almış, Frobel usulünün ilk bilgilerini de onlara kendisi aktarmıştır. Ancak, Balkan Savaşları bu çalışmaları yarım kalmasına neden olmuştur, bu gelişmelerin ardından Şükrü Bey Maarif Nazırı iken (1913–1917) resmî Ana Mektepleri açılmaya başlanmıştır”.

Kâzım Nâmi, Fransızcadan Çocuk Bahçesi Rehberi adıyla bir kitap çevirmiş, 1914'te Maarif Müdürü olarak atandığı İzmit'te önce bir Ermeni bayanla sonra bir Türk bayanla Ana Mektebi açmıştır. (Akyüz, 2007; Oktay,2004).

Osmanlı Devleti, II. Meşrutiyetin başlarında doğmaya başlayan anaokullarının gelişiminde, başta İsviçre olmak üzere çeşitli ülkelerden etkilenmiş olsa da Fransa II. Meşrutiyet yıllarında ağırlığını korumuştur (Ergün,1996).

Akyüz, (1996:13, 1997:160), 1913'te İstanbul Maarif Müdürlüğünün, ilin ihtiyaç duyduğu okullarla ilgili olarak hazırladığı bir raporda da, resmî eğitim

makamlarının ana mekteplerine bakışı ve ilk açılan (resmî) ana mektepleri hakkında önemli bilgiler verir. Bu rapor özetle şöyledir;

“1914 yılı Eğitim Bakanlığı bütçesi düzenlenirken, Avrupa’da pek çok faydası görülen, çocukların maddî ve manevî durumlarını uygulama içinde geliştirip onları okula hazırlayan ve çocuk bahçesi denilen mekteplerin (resmî olarak) açılmasına girilmiştir. Bu senelik, bu çeşit mekteplerden dördünün Fatih, Şehremini, Sultanahmet, Eyüp'te olarak İstanbul tarafında, ikisinin Nişantaşı ile Kasımpaşa'da olmak üzere Beyoğlu tarafında, ikisinin Üsküdar tarafında, ikisinin de Kadıköy'de, toplam 10 adet mektebin açılması için bütçeye gerekli ödenek konmuştur. Bu çeşit mektepler, evlerinde ev işleri ile uğraşıp çocuklarına yeteri kadar bakamayan aileler ile çocuklara daha küçük yaşta uygulamalı biçimde ilk bilgileri veremeyen ve eğitim nimetinden mahrum bulunan ailelerin çocuklarını eğitip hazırladıkları ve çocukların buralarda küçük yaşlarda iken düzen ve sosyal hayata alıştıkları için çok gerekli ve yararlı mekteplerdir. Bu çeşit mektepler, çocuk eğitimi bilimini bilen ve anne şefkatine sahip bayan öğretmenler elinde bulunduğu ve çocuklar sürekli geniş bahçelerde bir takım hüner ve becerileri eğlenceli ve açık havalı yerlerde el işleri ile kazanmakla meşgul edildikleri için, çocuklar hiç sıkılmadan birçok yararlı bilgi edinip ilköğrenime hazırlanmaktadırlar. Bu mekteplerin ikinci bir yararı da, her çocuğun aynı eğitim ile yetişmesidir. Çocukluk hayatı muaseret ve sosyal hayatın temelidir. İnsan ilk yaşlarda aldığı eğitimi kolay kolay bırakamaz. Çeşitli yaşam ve geçinme şartları içindeki ailelerin mini mini çocukları bir araya toplanır ve aynı eğitim usulünden geçirilirse, onlar adeta bir ailenin çocukları gibi olurlar, aralarında büyük bir samimiyet ve kardeşlik oluşur. Şu halde, bu çeşit mekteplerin her tarafa yayılması arzu edilir”.

Buradaki en önemli gerçek, devletin ailelerdeki eğitim yetersizliği ve farklılıklarını azaltmak için anaokullarını yaygınlaştırmayı amaçladığıdır.

Anaokulları ile ilgili olarak yapılan bu ilk gelişmeler, yasal sürece de yansımış ve bu alanda yasal düzenlemelere gidilmiştir.

Edis (1946), Osmanlı İmparatorluğu devrinde anaokullarının örgütsel kuruluşu 23.09.1913 tarihli “Tedrisat-ı İbtidaiye Kanunu”na dayandığını belirtir. Adı geçen kanun, anaokullarının ülkenin her yerinde açılmasını emretmiştir (Akt. Cicioğlu 1982:21).

1913 tarihli Tedrisat-ı İbtidaiye Kanun-i Muvakkati (Geçici İlköğretim Kanunu), anaokullarını ilköğretime bağlı olarak ele almış ve ilk kez bazı temel düzenlemeler getirmiştir. Kanunda anaokulları ile ilgili olarak şunlar belirtilmiştir; kanunun üçüncü maddesinde:

"anaokulları ve sıbyan sınıflarını" ilköğretimin içinde sayılmıştır.

Kanunun dördüncü maddesi, ana mektepleri ve sıbyan sınıflarını şöyle tanımlanmıştır:

“Çocukların yaşlarına uygun olarak, faydalı oyunlar, geziler, elişleri, ilahiler, yurtseverlik şiirleri, tabiat bilgisine ilişkin konuşmalar ve onların ruhi ve bedeni gelişmelerine hizmet eden kurumlar” dır.

Beşinci maddesinde ise;

“Anaokulu bulunmayan yerlerde 5 ve 6 yaşındaki çocuklar için ilkokullar içinde ayrıca sıbyan sınıfları açılacaktır” şeklinde ifade edilmiştir (Akyüz, 1996:13; Akyüz,1997:162, ; Akyüz, 2004:20; Akyüz, 2007:268; Aral vd, 2000:22).

Aynı kanun, ana mekteplerinin 4 yaşından 7 yaşına kadar olan çocuklar için kurulacağını belirtmektedir. Yine bu kanunda, bu kurumlar için bir nizamname hazırlanacağı öngörülmüştür.

Yukarıda adı geçen Ana Mektepleri Nizamnamesi 1915'te yayınlanmıştır. Bu düzenlemeler sonucu büyük kentlerde anaokulları artmaya başlamıştır. (Akyüz, 2007; Kantarcıoğlu, 1984; Aral vd, 2001).

15 maddeden oluşan bu Nizamnamenin okulöncesi eğitim ile ilgili olan hükümlerini günümüz dili ile şöyle aktarılmıştır:

“Genel Hükümler

Madde 1-Anaokulları, ilkokulu bulunan bir kız mektebine bağlı olarak ya da bağımsız olarak açılır.

Madde 2- Anaokulu kurulurken,

- a)Binasının okul yapılmasına elverişli ve sağlık şartlarına uygun olmasına,
- b)Çocukların sayısı ile oranlı genişlikte bahçesinin bulunmasına,
- c)Her çeşit eğitim araç gerecinin hazırlanmış olmasına özen gösterilecektir.

Madde 3-Anaokulları ücretli veya ücretsiz olarak açılabilir.

Madde 4- Ücretli resmî anaokullarına parasız çocuk alınmaz.

Madde 5- Anaokullarına 4–5–6 yaşındaki çocuklar alınır. Erkek ve kız çocukları birlikte bulundurulabilir.

Madde 6- Çocuklar anaokullarına alınırken doktor tarafından muayene edilerek bulaşıcı hastalıkları olmadığı ve aşılı olduğu tespit edilecektir.

Madde 7- Anaokullarında çocuklar yaşlarına göre sınıflara ayrılırlar. Her sınıfa en çok 30 çocuk alınır.

Madde 8-Anaokullarında sağlığa uygun ve ahlâkî oyunlar, okul içinde yürüyüşler ve düzenli beden eğitimi, dinî ve millî hikâye ve konuşmalar, resimlerin incelenmesi ve el işleri yaptırılır.

Madde 9- Anaokulları en az haftada bir kez sağlık incelemesine tâbi tutulacak ve çocuklar tek tek muayene edilecektir. Gerek görülürse bu denetimlerden çocuk ve lilerine bilgi verilecektir.

Yönetici ve Öğretmenler

Madde 10-Anaokullarında sınıf sayısı kadar bayan öğretmen ve yardımcı bayan öğretmen bulunur. Yönetim görevleri birincilere verilir.

Madde 11- Bir anaokulu öğretmeni olabilmek için;

- a)Darülmualimat (İstanbul Kız Öğretmen Okulu Ana Muallime şubesinden mezun olmak,
- b)Veya bir anaokulunu iyi yönettiğine dair belgesi bulunmak,
- c)Veya anaokulu öğretmenliğini yapabilecek yetenek ve bilgi sahibi olduğunu sınavla göstermek,
- d)Türkçeyi güzel telâffuz etme ve akıcı bir anlatıma sahip olmak gereklidir.

Madde 12- Anaokulları öğretmenleri Osmanlı uyuşuna sahip olacaklar ve hiçbir bulaşıcı hastalıkları bulunmadığı doktor raporu ile belirlenecektir.

Madde 13- Anaokulları öğretmenlerinin terfi ve meslekte ilerlemeleri ilköğretim kanunundaki hükümlere tâbidir.

Madde 14- İlköğretim kanunu gereğince açılacak sıbyan sınıfları da bu nizamname hükümlerine tâbidir.

Madde 15- Bu nizamname, yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer” (Akyüz, 1996:13–14, Akyüz, 1997:162).

Bu nizamname ile 1915’li yıllarda okulöncesi eğitime ve okulöncesi eğitim öğretmeni adına önemli kararlar alınarak, büyük atılımlarda bulunulduğu görülür.

İstanbul’da 1916 yılının sonlarına kadar resmî anaokullarının sayısı 30’a ulaşmıştır.

İstanbul’da adları tespit edilebilen bazı anaokulları şunlardır:

- “Beşiktaş İttihat ve Terakki Mektebi Anaokulu (öğretim araç gereçleri Avrupa’dan getirilmiştir).
- Kadıköy Osmanlı İttihat Mektebinin 1 yıllık çocuk bahçesi.
- 8 Haziran 1913’de Erenköy Valide Mektebi açılmıştır.
- Hasan Tahsin ve Mustafa Celâl, 14 Temmuz 1913’de Osmanlı çocuk bahçesi adında bir anaokulu açmak için bakanlıktan izin almışlardır.
- Beyazıt’ta, Ekim 1910’da Osmanlı Ana Mektebi adında bir okul açılmıştır. Bu, adına rağmen, farklı bir anaokuludur. Amacı, İstanbul kadınlarının annelik ve ev hanımlığı görevlerini en iyi biçimde yerine getirebilmeleri için onlara gerekli bilgileri vermektir.

- İzmir’de bulunan anaokulları ise;
- Hadika-i Maarif Mektebinin 1 yıllık anaokulu kısmı.
- Şark Mektebi’nin 2 yıllık anaokulu kısmı.
- Menba-ı Füyûzât Mektebi’nin 2 yıllık anaokulu kısmı” (Akyüz, 1996:14, Akyüz,1997:165).

Resmî anaokullarının bilinen ilk ve kapsamlı programı 1914 tarihlidir. Bu programın ilk cümlesi, anaokullarının "bir öğretim ve ders okulu değil, bir yaşam ve hareket okulu, çocuk bahçesi olduğu" şeklindedir. Bu programa göre anaokullarının dersleri şunlardır; (bugünkü terimlerle):

“Ahlâkî Konuşmalar, Yaşam ve Hareket Dersleri, Tabiat Bilgisi ve Bahçe Dersleri, Resim, Anadili, Müzik, Jimnastik”. Bu programın ve uygulama ilkelerinin özellikle İtalyan eğitimcisi Montessori’den etkilendiği anlaşılıyor (Akyüz, 2007:268).

1914 tarihli program, yukarıdaki derslerin uygulanışında çocukların özgürlüğüne, kendilerini serbestçe ifadelerine, kendi hayal dünyalarını kurmalarına ve yaratıcılıklarına dayanan kurgusal bir yaklaşım önermiştir. Bu nedenle, eğitimimizde drama yönteminin de ilk izlerini taşımaktadır. (Akyüz, 2004, 2007).

Kurtuluş savaşı döneminde (1919–1922) ise eğitimi geliştirmek adına kongreler düzenlese de savaş dolayısı ile okulöncesi eğitim alanına yönelik pek bir sonuca varılamamış ve bu alana dair bir gelişmeye rastlanmamıştır.

1.1.2.Cumhuriyet Döneminde Okulöncesi Eğitim

Cumhuriyetten önceki dönemde okulöncesi eğitim alanında yapılan çalışmaları incelediğimizde, bazı okulöncesi eğitim kurumlarının açıldığı, mevzuat yönünden bir takım çalışmaların yapıldığı görülse de yapılan bu çalışmalar sınırlı kalmış ve devamlılık gösterememiştir.

29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin İlanı ile Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulmuş ve bu tarihten sonra, birçok alanda o zamana kadar görülmemiş birçok değişim yaşanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti devletini kurup, hemen ardından Türk toplumunun sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yapısına yeni bir şekil ve ruh verenler, bu yeni yapıya uygun onu yatacak yeni neslin niteliklerini de belirlemeyi ve onları yetiştirecek olan eğitim sistemini kurmayı da ihmal etmemişlerdir. Ancak Cumhuriyet döneminde uzun yıllar okulöncesi eğitime, çeşitli nedenlerle öncelik verilmemiştir (Duman, 1995).

Cumhuriyetin kuruluşu sırasında ülkenin içinde bulunduğu şartlar özellikle ilköğretime öncelik verilmesini gerektirdiğinden, bu ilk yıllarda okulöncesi eğitim kurumlarının sayısında bir artış görülmemiştir. Türkiye Cumhuriyeti devleti yeni bir yurttaş yaratma çabasında olduğu için, 1930'lu yıllarda var gücüyle ilköğretimi yaymaya çalıştığından anaokullarına el atamamış ve kaynaklarının önemli bir bölümünü ilköğretimdeki okullaşmanın gelişimine harcamıştır. Bu nedenle de okulöncesi döneminin eğitimi ailelerin ve yerel yönetimlerin sorumluluğuna bırakılmıştır (Oktay, 2004; Aral vd, 2001).

Cumhuriyetin Kurulduğu yıllarda yalnızca; "38 ilde, 80 dolayında anaokulu bulunuyordu" (Duman, 1995:29; Aral vd, 2001:19; Başal, 2005:45).

Ergin,(1977), 25 Ekim 1925 ve 29 Ocak 1930 tarihlerinde çıkarılan iki genelge ile ilköğretimin geliştirilmesi için bütçe olanaklarının anaokullarından ilköğretime kaydırılması yönünde bakanlığın düşünceleri okullara bildirilmiştir. Bakanlık tarafından çıkarılan bu iki genelge üzerine illerde daha önceden açılmış olan anaokulları kapatılmıştır. Maarif Vekâleti bütçesinden kaynak olan bağımsız ilkokullara bağlı anaokullarının kapatılması yolundaki genelgede, ana mekteplerinin istisnai olarak bütçesi uygun olan illerde, fabrikalarda ve ziraat sektöründe çalışan ve çocuklarını çalıştığı saatlerde bakacak edecek kimsesi olmayan ailelerin bulunduğu yerlerde ve yalnız suretle açılabilceği; maarif vekâletinin, yapacağı teftişlerde bu okullarda bulunan çocukların annelerinin çalışmayanlardan olduğunu anlaşıldığı takdirde ise bu kurumların hemen kapatılacağı öngörülmüştür. İşe giden kadınların sabahları çocuklarını işe giderken bıraktıkları ve akşam işten döndükleri zaman aldıkları bu kurumlar yemekli ve anaokulu niteliğindedir (Akt. Oktay 2004:83-84).

Başaran, (1996), 1940’lı yıllarda ise anaokullarının bakanlık dışında kamu ve özel kuruluşlarca açılması istenmiştir (Akt. Deretarla Gül, 2007).

1952 yılında hazırlanmış olan “Anaokulları Programı ve Yönetmeliği” ve “4 Ocak 1954 gün ve 780 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisinde yayınlanan Anaokulları Yönetmeliği” okulöncesi eğitimin önemini geniş ölçüde saptamamış olup maddi imkân isteyen kurumları çoğaltmak mümkün olmamıştır (Öz,1983:241).

1950’li yılların sonuna doğru okulöncesi eğitime dair gelişmelerde hareketlenmeler olmuştur.

Türk Eğitim Sisteminin, uluslararası düzeyde yerini tespit etmek amacıyla 1958 yılında “Türkiye Eğitim Milli Komisyonu” kurulmuştur. Komisyon tarafından Japonya, İngiltere, Batı Almanya ve İtalya’da incelemeler yapılarak, “Türkiye Eğitim Milli Komisyonu Raporu” adlı belge oluşturulmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığına 18 Temmuz 1959’da verilen raporda:

a-“Yabancı ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde, çocukların ilköğretime başlamadan önceki eğitimleri için, devlet, yerel idare ve belediyeler tarafından anaokullarının açıldığını, bazı ülkelerde beş yaşındaki çocukların zorunlu öğrenim çağı içinde alındığı,

b-Sanayinin ve tarımın gelişmiş olduğu ülkelerde, anneleri çalışan çocukların eğitiminin rastlantılara bırakılmadığı ve bunun için anaokulları açıldığı,

c-Anaokullarının eğitim araç-gereçleri yönünden yeterince donatıldığı belirtilerek, aynı raporda Türkiye için: “ilkokul çağından önceki yaş döneminin özelliği ve önemi dikkate alınarak, ülkemizde de okulöncesi döneme gereken önemin verilmesi, tamamen özel teşebbüsün elinde bulunan anaokulları ile yuvaların bina, tesisat, alet, malzeme ve eşyalarının tekemmül ettirilmesi ve bu işlerin devletçe denetlenmesi gerektiği” önerisinde bulunulmuştur (Duman,1995:30; Öz, 1983:241).

Bilindiği üzere 27 Haziran 1960 ‘da Türk Silahlı Kuvvetleri yönetime el koymuş, kısa bir zaman sonra da çok partili yaşama geçiş yaşanmıştır.

1961 yılından itibaren Milli Eğitimimizi planlı bir şekilde geliştirmek üzere bir dizi çalışmalara başlanmış ve bu dönemde 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu okulöncesi eğitimi yeniden gündeme getirmiştir (Şahin, 2005).

Milli Eğitim Bakanlığınca eğitim sistemini 10 yılda dengeli biçimde yaymak ve geliştirmek amacıyla 29 Ocak 1961 tarihinde “Milli Eğitim Planlama Kurulu” oluşturulmuştur. Bununla birlikte ilköğretime planlamak için “İlköğretim Komitesi” kurulmuştur. Bu komite altı haftalık çalışma sonucunda “İlköğretim Komitesi Raporu ve 10 Yıllık Plan”ı hazırlamıştır.

İlköğretim Komitesi Raporu ve 10 Yıllık Plan'da:

- a-“Anaokulları zorunlu öğrenim dışında olmakla beraber, bu kuruluşların yaygınlaştırılması için devletin yardımda bulunması,
- b-Türk dilini öğrenme problemleri bulunan çevrelerde, okul olgunluğuna erişmemiş çocuklara yönelik ana sınıfı açılması,
- c-Özel eğitime muhtaç çocuklar için, özel eğitim yapan anaokullarının kurulması,
- d-Bu konuda özel teşebbüsün teşvik edilmesi,
- e-Anaokulu personelinin uygulama yaparak yetişmesini sağlamak için uygulama anaokullarının açılması,
- f-Sanayi bölgelerinde çalışan annelerin zorunlu öğrenim çağına gelmemiş çocukların eğitiminin, rastlantılardan kurtulması için anaokulları açılması” önerilmiştir (Öz,1983:242; Duman,1995:30).

İlköğretim ve eğitim kanununun kabul edilışinden sonra ise, bu kanunda belirtilen hususları gerçekleştirmek üzere yönetmelik çalışmalarına başlanmıştır, Bu çalışmalar sonucunda 16 Haziran 1962’de “Anaokulları Yönetmeliğı” yayımlanmıştır. (Öz, 1983).

1973 yılında Türk Milli Eğitimini düzenleyen 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu” kabul edilerek yürürlüğe konmuştur. Bu kanunun 19.maddesinde okulöncesi eğitimin tanımına, 20.maddesinde; okulöncesi eğitimin amaç ve görevlerine, 21.maddesinde ise; okulöncesi eğitim kurumlarının açılış şekline yer verilmiştir (MEB, 1973).

İlgili kanun aynı yıl, okulöncesi eğitimin amaç ve görevlerini, milli eğitimin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak şöyle belirtir:

- 1-“Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
 - 2-Onları temel eğitime hazırlamak;
 - 3-Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
 - 4-Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak”
- (Akyüz,2007:346 ; Öz,1983:246).

Okulöncesi eğitimin, Cumhuriyet dönemindeki gelişimini, okulöncesi eğitimin amaçları açısından incelemenin yararlı olacağı düşüncesiyle;

Çoban ve Baydemir (2007) tarafından yapılan, “Türkiye’de Okulöncesi Eğitimin Değerlendirilmesi” adlı araştırmada; okulöncesi eğitimin amaçları ile ilgili meydana gelen değişiklikler şöyle tespit edilmiştir;

1974 yılında, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Beden Gelişimini,
 - Zihin Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak;
- 2.Temel eğitime hazırlamak,
- 3.Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
- 4.Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır”.

1989 yılında Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Beden Gelişimini,
 - Hareket Gelişimini,
 - Zihin Gelişimini,
 - Dil Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - Sosyal Yönden Gelişmelerini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,
2. İlköğretime Hazırlamak,
- 3.Sosyo ekonomik durumu elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak,
- 4.Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak,
5. Her fırsattan yararlanarak çocuklarda Atatürk, millet, vatan, bayrak, insan sevgisinin ve manevi değerlere bağlılığın gelişmesine yardımcı olmak;
- 6.Sorumluluk yüklenmelerini, dürüst, nazik, saygılı ve düzenli olmalarını sağlamak,
- 7.Okulöncesi eğitim konusunda ana-baba ve çevreyi aydınlatıcı çalışmalar yapmak”.

Ocak 1993’te, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Her fırsattan faydalanarak çocukların milli, manevi, ahlaki, kültürel ve insani değerlere bağlılığın gelişmesine yardımcı olmak,
- 2.Çocukların;
 - Bedeni Gelişimini,
 - Hareki Gelişimini,
 - Zihni Gelişimini,
 - Hissi Gelişimini,
 - Sosyal Yönden Gelişimini sağlamak,
 - Temel Alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,
 - Onları ilköğretime hazırlamak,
- 3.Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak, çalışmalar yapmak,
- 4.Sosyo ekonomik durumu elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak,
- 5.Okulöncesi eğitim yaşındaki çocukları tanıma ve inceleme amacıyla yapılacak araştırma ve uygulama çalışmalarına imkân hazırlamaktır”.

Mart 2002’de, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Bedensel Gelişimini,
 - Zihinsel Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - Sosyal Yönden Gelişmelerini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,
- 2.Çocukların hayal güçlerinin gelişimi, yaratıcı yollarla düşünce ve duygularını anlatabilme ve iletişim kurabilme becerilerini kazandırmak,
3. Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak,
4. Koşulları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
5. Temel eğitime hazırlamak”.

Haziran 2002’de, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Beden Gelişimini,
 - Zihin Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,
2. İlköğretime Hazırlamak,
3. Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
- 4.Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak”.

Temmuz 2004 ’de, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Atatürk, vatan, millet, bayrak, aile ve insan sevgisini benimseyen
 - Milli ve manevi değerlere bağlı,
 - Kendine güvenen,
 - Çevresiyle iyi iletişim kurabilen,
 - Dürüst, ilkeli, çağdaş düşünceli, hak ve sorumluluklarını bilen, saygılı ve kültürel çeşitlilik içinde hoşgörülü bireyler olarak yetişmelerine temel hazırlamak amacıyla çaba göstermek.
2. Çocukların;
 - Beden Gelişimini,
 - Zihin Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,
3. Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak,
- 4.Çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi davranışlar kazandırmak,
- 5.Çocuklara hayal güçlerini, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerini, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışlarını kazandırmak,
- 6.İlköğretime hazırlamak”.

2006 yılında, Okulöncesi Eğitimin Amaçları ile ilgili ifadeler;

1. “Çocukların;
 - Beden Gelişimini,
 - Zihin Gelişimini,
 - Duygu Gelişimini,
 - İyi alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak,

- 2.İlköğretime hazırlamak,
- 3.Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak;
- 4.Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak şeklinde ifade etmişlerdir”.

Araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen bu araştırmada, çeşitli yıllarda düzenlenmiş olan okulöncesi eğitimin amaçlarındaki ifadeler incelendiğinde;

1974, 2002 ve 2006 yıllarında okulöncesi eğitimin birinci amacı incelendiğinde; bu üç ayrı yılda; beden gelişimi, zihin gelişimi ve duygu gelişimi olarak üç gelişim alanının varlığı ifade edilmişken, 1989 yılında düzenlenen amaçlarda; beden gelişimi, hareket gelişimi, zihin gelişimi, dil gelişimi, duygu gelişimi, sosyal gelişim olmak üzere altı gelişim alanının varlığı ifade edilmiştir.

1974, 1989, 2002 ve 2006 yıllarında oluşturulan okulöncesi eğitimin amaçlarının ortak ifadelerinden birinin, “çocukları ilköğretime hazırlamak” olduğu görülür. Tek farklılık 1974 yılında, okulöncesi eğitim, “çocukları temel eğitime hazırlar” şeklinde ifadelendirilmiştir ki bunun nedeni sekiz yıllık zorunlu eğitimin o dönemde gündemde olmamasıdır. Nitekim Ural, Ramazan ve Efe ‘nin (2006), yaptıkları araştırmada; okul öncesi eğitimden, İlköğretime geçişlerde öğretmen ve öğrencilerin bir takım zorluklarla karşılaştıkları, okulöncesi eğitim almış öğrencilerin bu sürece uyumlarının daha kısa olduğu tespit edilmiştir.

Diğer bir ortak nokta ise; “şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak” amacıdır. Bu amaç 1974, 1989, 2002 ve 2006 yıllarında oluşturulan okulöncesi eğitimin amaçları arasında yer almıştır. Tek farklılık 1989 yılındaki okulöncesi eğitim amaçlarında; “sosyo-ekonomik durumu elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetişme ortamı yaratmak” şeklinde ifade edilmiş olmasıdır. Arı ve Gonca (2006), tarafından yapılan bir araştırma da düşük sosyo ekonomik çevreden gelen çocukların, sosyo-ekonomik düzeyi daha yüksek çevrelerden gelen çocuklara oranla okul olgunluğunun düşük olduğu tespit edilmiştir.

1974, 1989, 2002, 2006 yıllarında oluşturulan okulöncesi eğitimin bir diğer amacı ise; “çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlama” dır.

Farklılıkların çoğunu bünyesinde barındıran, 1989 yılında oluşturulan okulöncesi eğitimin;

- 1.“Her fırsattan yararlanarak çocuklarda Atatürk, millet, vatan, bayrak, insan sevgisinin ve manevi değerlere bağlılığın gelişmesine yardımcı olmak;
2. Sorumluluk yüklenmelerini, dürüst, nazik, saygılı ve düzenli olmalarını sağlamak;
3. Okulöncesi eğitim konusunda ana-baba ve çevreyi aydınlatıcı çalışmalar yapmak”.

amaçlarında farklılık olup, 1974, 2002 ve 2006 yıllarındaki programlarda bu amaçlar yer almamaktadır. 1989 yılında oluşturulan bu amaçlarda, özellikle Atatürk ve Millet sevgisi ön planı çıkarılmış ve aile eğitimine değinilmiştir.

2006 yılından itibaren okulöncesi eğitimin amaçlarında bir değişme olmadığı tespit edilmiştir.

1992 yılında yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 3797 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yeni bir birim olarak “Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü” kurulmuştur. Aynı yıl çıkarılan “Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği” ile ülkemizdeki okulöncesi eğitim uygulamalarına ilişkin ayrıntılı düzenlemeler getirilmiştir.

Türkiye’de, okulöncesi eğitim kurumları kuruluş amaçlarına göre çeşitlilik gösterir; bu kurumlar farklı yasa ve yönetmeliklerle, resmi ve özel kuruluşlar tarafından çeşitli adlarla açılmaktadır. Bu kurumlar;

1. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi eğitim kurumları;
 - a.Bağımsız anaokulları (3-6 yaş)
 - b.İlköğretim bünyesindeki anasınıfları (5-6 yaş)
 - c.Kız Meslek Liseleri bünyesindeki uygulama anaokulları ve anasınıfları olmak üzere üç kısma ayrılır .
2. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı okulöncesi eğitim kurumları;
 - a.Çocuk yuvaları (0-12 yaş)
 - b.Çocuk bakımevleri (0-6 yaş)
 - c.Çocuk kulüpleri
 - d.Çocuk evleri.
3. Üniversiteler bünyesindeki okulöncesi eğitim kurumları
4. Çalışma bakanlığına bağlı okulöncesi eğitim kurumları
5. Vakıf, dernek ve kooperatiflere bağlı okulöncesi eğitim kurumları

Milli Eğitim Bakanlığı dışındaki diğer bakanlıkların, özellikle Çalışma ve Sağlık bakanlıklarının çıkardıkları kanun ve yönetmeliklerde çalışan kadınların çocuklarının bakımı ve eğitiminde onlara yardım edilmesini sağlayıcı hükümler yer almıştır. 27 Ekim 1983 tarih ve 18059 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu, 0–5 yaş çocuklarının bakımı ve eğitimi ile ilgili kurumların açılması da bu kurumun görevleri arasındadır.

Yukarıda da görüldüğü gibi, okulöncesi eğitim kurumlarının bağlı oldukları kurumlar çeşitlilik göstermektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı, bu kurumların okulöncesi eğitimi genel müdürlüğüne bağlı olarak çalışmalarını için gerekli yasa tasarısını hazırlamışlardır. Yasa tasarısı T.B.M.M’ inde kabul edildiği takdirde ülkemizde bütün okulöncesi eğitim kurumlarının tüm süreçlerdeki işleyişi Milli Eğitim Bakanlığına geçecektir.

Bundan sonraki kısımda okulöncesi eğitimin önemi ve yaygınlaştırılması Milli Eğitim şuralarında ve Kalkınma planlarında ele alınmıştır.

Milli Eğitim Şuralarında Okulöncesi eğitimin gelişimi incelendiğinde;

Okuma çağına girmemiş çocukların eğitimi konusu, Cumhuriyet yıllarında ilk defa 1949’da Hasan Banguoğlu başkanlığında toplanan, IV. Milli Eğitim Şurası’nda aile eğitiminin üzerinde durulması ve ailede demokratik eğitimin uygulanması için çeşitli yöntemlerden faydalanılması gereği şeklinde ifade edilmiştir (MEB, 1995; Oktay, 2004; Deretarla Gül, 2007).

04–14 Şubat 1953 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Tevfik İleri ile toplanan V.Milli Eğitim Şurasının ana gündem maddelerinden biri de okulöncesi eğitime ayrılmıştı, şura gündeminde okulöncesi eğitim ile ilgili olarak; okulöncesi öğretim ve eğitimin anaokulları için hazırlanmış olan program ve yönetmeliğin incelenmesi ile okulöncesi eğitim kurumlarının yeniden açılması ile ilgili hükümlerin yer aldığı, yer ve vasıta temini ile ilgili olarak ferdi teşebbüslere ve yerel idarelerin yardımına ihtiyaç duyulduğu, bunun yanı sıra bakanlığın elinden geleni yapacağı şeklindedir (MEB, 1995).

5–15 Şubat 1962 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Hilmi İncesulu ile toplanan VII. Milli Eğitim Şurası’nda okulöncesi eğitime ilköğretim bünyesinde isteğe bağlı okullar olarak değinilmiş olup, Anaokulları ve Anasınıfları Yönetmelik

tasarısı bu şurada, Talim ve Terbiye Kurulu'nun incelemesine sunulmuştur (MEB,1991; 1995).

28 Eylül–3 Ekim 1970 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Prof.Dr. Orhan Oğuz ile toplanan VIII. Milli Eğitim Şurası'nda da okulöncesi eğitime, ilköğretim bünyesinde isteğe bağlı okullar olarak değinilmiştir (MEB, 1971; 1995).

24 Haziran–4 Temmuz 1974 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Mustafa Üstündağ ile toplanan IX. Milli Eğitim Şurası'nda Türk Eğitim Sisteminin Genel Yapısı ve Programlar gündemi adı altında, okulöncesi eğitim ile ilgili olarak; okulöncesi eğitimin kapsamı; okulöncesi eğitimi, mecburi ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsadığı ve bu eğitimin isteğe bağlı olduğu, amaç ve görevleri ile kuruluş esasları olarak; okulöncesi eğitim kurumlarının bağımsız anaokulları olarak kurulabileceği gibi, gerekli görülen yerlerde temel eğitim kurumlarının birinci devresine bağlı anasınıfları ve diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları şeklinde açılabilceği de karara bağlanarak, okulöncesi eğitim kurumlarının nerelerde ve hangi önceliklere göre açılacağına Milli Eğitim Bakanlığınca yönetmelikle düzenlenir şeklinde açıklamalarda bulunulmuştur. Ayrıca, İş kanununa tabi işyerlerinin hangi şartlarda okulöncesi eğitim kurumu kurmaları gerektiği, Milli Eğitim ve Çalışma Bakanlıklarının birlikte düzenleyecekleri bir tüzükte belirtilmiştir (MEB, 1995).

23–26 Haziran 1981 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Hasan Sağlam ile toplanan X.Milli Eğitim Şurası'nın gündemini; Türk Milli Eğitim Sistemi, bu sistemin bütünlüğü içinde eğitim programları, öğrenci akışını düzenleyen kurallar ve öğretmen yetiştirme oluştururken, okulöncesi eğitim adına alınan kararlar şunlardır;

- a. “Okulöncesi eğitimi 0-5 yaş (0-60 ay) çocukların eğitimidir.
- b. Okulöncesi eğitimin amaç ve görevleri;
- c. Okulöncesi eğitimi anasınıfının kırsal ve gecekodu yörelerinde, Türkçe eğitimine ağırlık verilecek şekilde öncelikle yaygınlaştırılması.
- d. Okulöncesi eğitimin yurt düzeyinde yaygınlaştırılmasında; Milli eğitim bakanlığının diğer kurumlarla işbirliğini ve bu kurumların okulöncesi eğitime katkılarını sağlayacak yasal önlemlerin alınması.
- e. Okulöncesi eğitim programlarının geliştirilmesi.
- f. Anasınıfı öğretmenleri için el kitapları hazırlanması.
- g. Milli Eğitim Bakanlığı “Ders Araçları Yapım Merkezi”nde anasınıflarında uygulanacak programlara uygun öğretim ve oyun materyallerinin geliştirilmesi.
- h. Okulöncesi eğitim çağı çocukları için bunların ana ve babaları için kaynak materyaller hazırlanması.
- ı. Okulöncesi eğitim gören çocukların gelişimini izlemede kullanılmak üzere “Öğrenci Gelişme Dosyası” ve izleme araçları geliştirilmesi.

i. Okulöncesi eğitimden öncelikle yararlanması gerekenleri belirlemek için kullanılacak tanıma araçları geliştirilmesi.

j. Okulöncesi eğitim kurumlarına öğretmen sağlamada mevcut kaynakların değerlendirilmesi,

k. Mevcut okulöncesi eğitim kurumları öğretmen, yönetici ve uzman personelin hizmet içi eğitimden geçirilmesi.

l. Öncelikli yörelerden başlanılarak temel eğitim okullarında birer yıllık anasınıfları ve kız meslek liselerinde uygulama anasınıfları açılması” (MEB, 1995:122-123).

X.Milli Eğitim Şurası ayrıca okulöncesi eğitim ve I.kademe kurumlarına öğretmen yetiştirilmesi ile ilgili de karar almıştır.

X.Milli eğitim şurasında okulöncesi eğitim kurumları için, öğretmen yetiştirme konusunda getirilen temel ilke şudur; “okulöncesi eğitim kurum öğretmenleri, uzun dönemde dört yıllık bir lisans eğitimi ile tek kaynaktan yetiştirilecek, ancak başlangıçta iki yıllık bir yüksek öğretimle yetinilecektir” (MEB, 1995:123; Özalp ve Ataünal, 1983:136).

X.Milli Eğitim Şurası, Türk Milli Eğitimini bütünlüğü olan bir program modeli şeklinde alt sistemler olarak ele almıştır, yukarıda adı geçen başlıklar altında konuyu daha önceki şuralarda görülmediği şekliyle ayrıntılı olarak değerlendirmiştir.

8–11 Haziran 1982 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Hasan Sağlam ile toplanan XI. Milli Eğitim Şurası’nın gündem konuları arasında; öğretmen eğitiminin gelişimi, öğretmen eğitiminde hizmet öncesi sorunlar ve öneriler, eğitim uzmanlarının eğitimi, öğretmen ve uzmanların hizmet içi eğitimi, öğretmen ve uzmanların sorunları, çözüm ve önerileri yer almaktadır. Bu şurada okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili bir program modeli önerisi yapılmıştır (MEB, 1995).

18–22 Haziran 1988 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Hasan Celal Güzel ile toplanan XII. Milli Eğitim Şurası’nın gündemi; Türk Eğitim sistemi, yüksek öğretim, öğretmen yetiştirme, eğitimde yeni teknolojiler, Türkçe ve yabancı dil eğitim öğretimi, eğitim finansmanı, öğretim programları maddelerinden oluşur. Bu şurada okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmeye ilişkin alınan kararlar şöyledir;

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili alınan kararlar şöyledir;

Karar 2’de, “Anaokulu ve Anasınıfı öğretmeni ihtiyacının yükseköğretim tarafından karşılanması mümkün oluncaya kadar, mevcut öğretmenlerin yanına “öğretmen yardımcısı” ve ya “eğitici” verilmesi konusunda, gerekli çalışmaların yapılması; lise ve dengi okul mezunlarının, kendilerine verilecek pedagojik formasyondan sonra bu amaçla istihdam edilmelerine” (MEB, 1995:200).

Karar 7’de ise, “okulöncesi eğitim kademesine (Anaokulu ve Anasınıfı) öğretmen yetiştiren yükseköğretim programlarının iki yıl olarak kalması ve programlara öğretmen lisesi mezunlarının belli kontenjan ve puan avantajı sağlanmış ÖSS puanıyla, meslek lisesi mezunlarının ise ÖSS mesleğe yakınlık testi ile alınmalarına, bu programların, eğitim yüksekokulları bünyesinde düşünülmesine” karar verilmiştir (MEB,1995:201).

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında özellikle aile ortamından gelen yetersizlikleri giderecek şekilde Türkiye’nin şartlarına, sosyal ve kültürel yapısına ve değer sistemlerine uygun olarak geliştirilmesi kararı alınmıştır (MEB, 1995).

27–29 Eylül 1993 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Nahit Mentеше ile toplanan XIV. Milli Eğitim Şurası’nda dikkati çeken önemli bir nokta, diğer şuralardan farklı olarak iki temel gündem konusundan birinin okulöncesi eğitime ayrıntılı bir şekilde ayrılmış olmasıdır. Şurada alınan okulöncesi eğitim ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili kararlar şöyledir;

1-Okul Öncesi Eğitimi’nin Önemi ve Yaygınlaştırılması İle İlgili Kararlar

- “Aynı yaş grubuna hizmet veren okulöncesi eğitimi kurumlarının tanım ve kapsamı yeniden gözden geçirilerek;
 - Ana Okulu, 36–72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla açılan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, özel ve resmi Okul Öncesi Eğitimi kurumudur;
 - Ana Sınıfı, 60–72 aylık çocukların eğitimleri amacıyla resmi ve özel Anaokullarının, ilkokulların ve ilköğretim; okullarının bünyesinde açılan Okul Öncesi Eğitimi kurumudur” olarak tanımlanmalıdır.
- Okulöncesi eğitiminin yaygınlaştırılmasında aşağıdaki ilkelere uyulmalıdır:
 - Okulöncesi eğitimi kurumları özellikle Türkçenin doğru ve güzel konuşulmadığı yörelerde geliştirilerek yaygınlaştırılmalıdır.
 - Özel eğitim gerektiren çocuklarımızın eğitimi, okulöncesi çağdan başlanarak özenle ve eksiksiz olarak ele alınmalıdır. Bu yapılırken, kaynaştırma ilkesine uyulmalıdır.
 - Kırsal alanlarda yazın tarım işlerinde çalışan annelerin çocuklarının eğitimini yürütecek gezici Anaokulları açılması için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır.
- "Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 17. maddesinde; : ...Resmî, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetlerinin, Millî Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Millî Eğitim Bakanlığının denetimine tâbidir" denilmektedir. Bu maddeden hareketle her türlü okulöncesi eğitimi hizmetleri, Millî Eğitim Bakanlığı okulöncesi eğitimi genel müdürlüğü tarafından mevzuat, uygulanacak program yaklaşımları, eğitim programları işleyiş, vb. yönlerden incelenerek yeniden düzenlenmeli ve okulöncesi eğitimi hizmeti sunan kamu, özel kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmalıdır. Bu amaçla, "Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü'nde sürekli ve geçici Çalışma Komisyonları" oluşturulmalıdır.
- Millî Eğitim Bakanlığı, okulöncesi eğitiminde, Çalışma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile iş birliği içinde çalışmalıdır. Hâlen yürürlükte bulunan, çalıştırdığı işçi sayısına bağlı olarak işletmelere kreş açma hükmü, kapsamı genişletilerek her kurum için zorunlu hâle getirilmelidir. Türkiye Sağlık Reformu kapsamında, anne - çocuk

sağlığı, aileye rehberlik ve Özellikle 0–72 ay grubu çocuklarına, sağlık ve eğitim hizmetlerinin götürülmesiyle ilgili düzenlemelere de yer verilmelidir,

- Okulöncesi eğitimini evlere kadar götürme konusunda TV imkânları kullanılmalı, TV yasasında çocuk programlarının ağırlığının %20 olması hükmü yer almalıdır,
- Millî Eğitim Bakanlığı, Taşra Teşkilâtında özellikle büyük şehirlerde, il teşkilâtlarında "Okulöncesi eğitim merkezleri" kurulmalıdır.
- Okulöncesi eğitiminde hizmet verecek her çeşit kademe ve görevler için gerekli yeterlilikler, görev ve sorumluluklar belirlenmeli ve bunlar bir sertifika sistemine bağlanmalıdır.
- Okulöncesi eğitiminde okullaşma oranı Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının sonunda %30 olarak gerçekleştirilmelidir.
- Toplu konut projelerinde okulöncesi eğitimi kurumunun açılması da yer almalıdır.
- Millî Eğitim Bakanlığı'na 3418 sayılı kanun gereği Tekel'den ayrılmış olan fonun arttırılması ve bu fonun öncelikle Okul Öncesi Eğitimi'ne aktarılması sağlanmalıdır.
- 0 – 72 ay çocuğuna, Okulöncesi Eğitimi hizmeti veren kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özürülüler için rehabilitasyon merkezleri ve benzeri sosyal tesislerin; yapılarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için devlet kredisi ve teşvikler arttırılmalı ve vergilendirme azaltılmalıdır.
- Belediyeler, Kamu İktisadî Teşekkülleri, Vakıflar, Dinî Kuruluşlar ve diğer özel müteşebbislerin okulöncesi eğitim kurumları açmaları desteklenmeli ve teşvik edilmelidir.
- Okulöncesi eğitimi kurumlarında döner sermaye işletmeleri kurularak eğitime finansman sağlanmalıdır.
- Anaokulu binası yapılması için hazine arazilerinin tahsisi belediyeler ve kooperatiflerden yararlanılması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi konusunda anne-babaları yetiştirmek amacıyla Ana-baba okulu" uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Çocuk yayınları nicelik ve nitelik yönünden geliştirici tedbirler alınmalıdır.
- Türkiye genelinde okulöncesi eğitimi hizmetlerine ilişkin sayısal verilerin kesin ve sağlıklı bir şekilde elde edilmesi için bir araştırma projesi hazırlanıp gerçekleştirilmelidir” (MEB, 1993).

2- Okul Öncesi Eğitimi İçin Kaynak Temini ve Kullanımı İle İlgili Kararlar

- “Okulöncesi eğitiminin geliştirilip, yaygınlaştırılması için aşağıdaki özendirici tedbirler alınmalıdır:
 - Eğitim yatırımlarına verilen teşviklere ilave olarak, okulöncesi eğitime verilecek teşviklerde ek artı puan verilmelidir.
 - Okulöncesi eğitimi genel müdürlüğünün koordinatörlüğünde "Okul Öncesi Eğitim Vakfı" kurulmalıdır.
 - Ev Yuvaları" projesi yaygınlaştırılmalıdır.
 - il özel idareleri bütçelerinden ilköğretim hizmetleri için ayrılan %20'lik payın belli bir kısmı okulöncesi eğitimi hizmetlerine ayrılmalıdır.
 - Gümrüklerdeki malların satışından elde edilen gelirlerle, yurda giriş ve çıkışlarda kesilen konut fonundan sağlanan gelirlerin belli bir yüzdesi Okulöncesi Eğitimi fonuna aktarılmalıdır.
- Okulöncesi eğitiminin geliştirilip yaygınlaştırılması, gelişme ve yaygınlaşmanın kurumsallaşması için bir fon kurulmalı; belediye gelirlerinden, mevduat gelirlerinden, eğitim sektöründe kazanç elde eden özel kuruluşlardan alınacak paylar ve eğitim vakıflarından sağlanacak katkılar bu fonun kaynaklarını oluşturmalıdır.

- Küçük il ve ilçe merkezleriyle gecekondu semtlerinde yaşayan gelir düzeyi düşük ailelerin yoğun olduğu merkezlerde ikili eğitim yapacak Ana Okulları projesi geliştirilmelidir
- Millî Eğitim Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait boş binalarda gerekli tadilat yapılarak okulöncesi eğitime kazandırılması, mevcut bina ve kaynakların rasyonel ve verimli şekilde kullanılması sağlanmalıdır.
- Eldeki kaynakların en verimli şekilde kullanılması ve kaymak temininin sağlanması için, okulöncesi eğitimiyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilenen birimler arasında mali koordinasyon sağlanmalıdır.
- Bağımsız Anaokullarının süratle yaygınlaştırılması için şehir planlarında gerekli düzeltmeler yapılarak, özellikle büyük kentlerimizde park ve bahçelerin yanında okulöncesi eğitimi kurumları için okul arsaları ayrılmalı, bu arsaların mümkün olduğu kadar hazineye ve belediyeye ait arsalarından temin edilmesine çalışılmalıdır.
- Eğitim, yatırım ve işletme finansının sağlanmasında bir kamu bankası görevlendirilmesi, okulöncesi ile ilgili yatırımları, 1994 yılı yatırımlar teşvik kararnamesinde öncelikle ele alınmalıdır
- Okulöncesi eğitiminin yaygınlaştırılmasında Yap-İşlet-Devret modelinden yararlanılmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi yatırımlarında tasarruf sağlamak maksadıyla bölgesel şartlara uygun tip projeler geliştirilmelidir.
- Yurtdışındaki Türk çocuklarının okulöncesi eğitimlerini sağlamak amacıyla ilgili ülkeler ile iş birliğine gidilmelidir.
- 1994 yılı okulöncesi Eğitim Yılı" olarak ilan edilmelidir”.

3.Okul Öncesi Eğitimi Programları ve Eğitim Araçları İle İlgili Kararlar

- “Okulöncesi eğitimi programlarında eğitim bilimlerinin, bu konuda öngördüğü esaslar ve program geliştirme süreçlerinin dayandığı ilkeler temel alınmalıdır.
- Okulöncesi eğitiminde program geliştirme süreçleri Türk Millî Eğitimimin temel felsefesi, ana politikaları ve genel amaçlarıyla tutarlı biçimde oluşturulmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi kademesi, eğitim sistemimizin diğer kademelerine sağlam bir temel oluşturmalı ve zorunlu bir eğitim kademesi olarak ele alınmalı ve diğer kademelerde uyumlu ve tutarlı biçimde düzenlenmelidir.
- Eğitim programları hedef kitlenin bütününe yönelik olarak ele alınmalı, ancak sınırlı imkânlar, kaynaklar ve koşullar dikkate alınarak öncelikler belirlenmelidir.
- Programlar, çağdaş okulöncesi eğitimi standartlarıyla tutarlı ve toplumsal koşullarda uyumlu bir yapı ve içeriğe sahip olmalıdır.
- Programlar, Çocuk Hakları Evrensel Beyannamesinde yer alan temel ilkelerle tutarlı olmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi seferberliği toplumun tüm öğelerinin katılımıyla biran önce harekete geçirilmeli ve bu seferberliğin bir devlet politikası haline getirilmesi gerçekleştirilmelidir.
- Okulöncesi eğitimi kurumlarında her yaştaki çocuk grubu için uygulanan programlar yeniden ele alınmalı, çocuğun ihtiyacını karşılayacak şekilde ve bilimsel çerçevede geliştirilmelidir. Bu çalışmalarda özel eğitim gerektiren çocuklarda göz önünde bulundurulmalıdır.

- Tüm kamu, özel kurum ve kuruluşlarındaki okulöncesi eğitimi kurumlarında uygulanacak eğitim programları esneklik ilkesine bağlı kalınarak birlikte aynı temel felsefede birleşmelidir.

- Millî Eğitim Bakanlığı, üniversitelerle işbirliği yaparak paket programlar hazırlamalı, pilot okullarda uygulanmalı ve alınan sonuçlara göre programlar geliştirilmelidir.

- Ülke çapında çocuğun gelişim özelliklerini değerlendirmeye yönelik ölçekler geliştirmeli ve kullanılmalıdır.

- Okulöncesi eğitiminde program konusunda hizmet için eğitimi seminerleri düzenlenmelidir.

- Program geliştirme ve materyal hazırlama konusunda Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde sürekli bir alt komisyon oluşturulmalıdır.

- Okulöncesi çocuk kitabı ve oyuncakları gibi materyal üreten, ithal eden işletmelere vergi ve gümrük indirimi sağlanmalı ve gerektiğinde kredi verilerek teşvik edilmelidir. Ancak, üretilen bu materyallerin niteliği ve etkinliği oluşturulacak bir komisyon tarafından denetlenmelidir.

- Okulöncesi eğitimi kurumlarına devam eden çocuklar için sağlıklı gelişim raporları düzenlenmeli, ilkökul öğretmenleri ve ailelerin çocuklarını tanımada ve onlara rehber olmalarında bu raporlardan faydalanmaları sağlanmalıdır.

- Okulöncesi eğitimi kurumlarında, çocuk gelişimi ve eğitim programı çeşitli kaynaklar ve çocuklarla ilgili problemleri tartışmak ve incelemek amacıyla zümre toplantıları yapılmalıdır.

- Kurulması önerilen "*Okulöncesi Eğitim Merkezleri*" bünyesinde öğretmenlere program, materyal, danışma ve rehberlik hizmeti verecek "*Öğretmen Kaynak Merkezleri*" kurulmalıdır".

4.Okul Öncesi Eğitiminde Koordinasyon ve İşbirliği İle İlgili Kararlar

- "Türk insanınının 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda ifadesini bulan vasıflarda yetişmesini sağlamak amacıyla resmî ve özel kurumlarda yapılan okulöncesi eğitiminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için etkin bir koordinasyon sağlanmalıdır.

- Okulöncesi eğitimi hizmetleri veren kurum ve kuruluşlar arasında sağlanacak koordinasyonun temel amacı; insan gücü, para ve malzemenin verimli ve etkin bir şekilde kullanımını sağlamak; mevzuat program, personel yetiştirme ve istihdam alanlarında kaynak kullanımındaki dağınıklığı önlemek olmalıdır.

- Koordinasyon, Millî Eğitim Bakanlığı okulöncesi eğitimi genel müdürlüğünün önderliğinde sağlanmalıdır".

5.Okul Öncesi Eğitim Mevzuatı İle İlgili Kararlar

- "Okul Öncesi Eğitimi" kavramı, T.C. Anayasasının eğitim-öğretimle ilgili maddelerinde yer almalıdır,

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda, okulöncesi eğitimiyle ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalıdır,

- Okulöncesi eğitimi alanıyla ilgili bütün mevzuatı kapsayacak şekilde bir Okulöncesi Eğitimi Kanunu" çıkarılmalıdır.

- 1475 Sayılı iş kanunu kapsamında yer alan okulöncesi eğitimiyle ilgili hususlara işlerlik kazandırılmalıdır.

6.Okul Öncesi Eğitimi Alanına Öğretmen Yetiştirme ve İstihdamı İle İlgili Kararlar

- Ortaöğretim kurumlarında mesleki rehberlik hizmetlerine ağırlık verilerek okulöncesi öğretmenliğine istekli ve nitelikli öğrencilerin yönlendirilmesi sağlanmalıdır.
- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına alınacak öğrencilere, ÖSYM sınavına ek olarak mesleğe yatkınlığını ölçen ek bir sınav daha uygulanmalıdır.
- Millî Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler iş birliği yaparak okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının programlarında bütünlük sağlayıcı program geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.
- Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarındaki çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenliği programı ile anaokulu öğretmenliği programı birbirinden ayrılmalıdır.
- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren fakültelerin bünyelerinde uygulama anaokulları açılmalıdır.
- Yeterli öğretim elemanı, personel ve gerekli diğer imkânlarla sahip olan yüksek öğretim kurumlarına anaokulu öğretmenliği programları açma izni verilmelidir.
- Kız Meslek Liseleri, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü mezunları, hizmet içi eğitimi kurslarından geçirilerek, kalkınmada öncelikli bölgelerdeki okulöncesi eğitimi kurumlarında kadrolu usta öğretici olarak görevlendirilmelidir.
- Okulöncesi eğitimi kurumlarında görev alacak personelin görev analizleri yapılmalıdır.
- Sınıf öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerinin programlarına okulöncesi eğitimiyle ilgili, okulöncesi öğretmeni yetiştiren fakültelerin programlarına da sınıf öğretmenliği ile ilgili dersler konulmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi kurumlarında görev yapacak diğer personeli (Sosyal Hizmet Uzmanı, Psikolog, Beslenme Uzmanı vb.) yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarının programlarına da okulöncesi eğitimiyle ilgili dersler konulmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi alanını seçmiş öğrencilere verilecek 3580 Sayılı kanun kapsamındaki öğrenci kontenjanları artırılmalıdır.
- Okulöncesi öğretmenlerinin özlük haklarının iyileştirilmesi yönünde gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Yurtdışında görevlendirilecek okulöncesi eğitimi öğretmenleri başarılı öğretmenler arasından seçilmelidir. Bu öğretmenler dili de içine alan bir hazırlık eğitiminden geçirilmelidir.
- Okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin lisansüstü eğitim yapmalarına imkân sağlanmalıdır.
- En az lise mezunu özürlü bireylerin kendi özür grubunda olmak şartıyla özürlü okulöncesi çocuklar için açılmış eğitim kurumlarında öğretmen olarak görev alabilmeleri için gerekli mevzuat düzenlemesi yapılmalıdır”.

7.Okul Öncesi Eğitimi Modelleri İle İlgili Kararlar

- Okulöncesi eğitimi modelleri kurum, aile ve toplum merkezli olarak düşünülmelidir.
- Okulöncesi modeller kapsamında yer alan kurum merkezli birimler arasına "Uygulama Anasınıfı (36 – 72 ay)" da ilave edilmelidir” (MEB, 1993:313–324).

13–15 Mayıs 1996 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Turhan Tayan ile toplanan XV. Milli Eğitim Şurası'nın gündem maddeleri; ilköğretim ve yönlendirme,

ortaöğretimde yeniden yapılanma, yükseköğretime geçişin yeniden düzenlenmesi, toplumun eğitim ihtiyacının sürekli karşılanması ve eğitim sisteminin finansmanından oluşturulmuştur. XV. Milli Eğitim Şurasında okulöncesi eğitime yönelik, yakın gelecekte 5–6 yaş arasındaki okulöncesi eğitimin, ilköğretim bünyesine alınması ve zorunlu eğitim olarak uygulanmaya başlamasına yönelik kararlar alınmıştır. Aynı şurada, aile katılım programları ve ana baba okullarının yaygınlaştırılması konuları ile ilgili kararlar da yer almaktadır (MEB, 1996).

13–17 Kasım 2006 tarihinde dönemin Milli Eğitim Bakanı, Doç.Dr. Hüseyin Çelik ile toplanan XVII. Milli Eğitim Şurasının gündemini; Türk Milli Eğitim sisteminde kademeler arası geçişler, yönlendirme ve sınav sistemi ile küreselleşme ve AB eğitim sürecinde Türk Eğitim sistemi oluşturur. Bu şurada okulöncesi eğitim alanı ile ilgili alınan kararlar şöyle sıralanır;

- “60–72 aylık çocukluk çağını kapsayan okulöncesi eğitim döneminin zorunlu hale getirilmesi için çalışmalara başlanmalıdır.
- Bağımsız anaokullarına rehber öğretmen atanması zorunlu hale getirilmelidir.
- Okulöncesi eğitim kurumlarının açılmasında özel sektör teşvik edilmelidir.
- Kaynak aktarımı, arsa ve bina temini konusunda yerel yönetimlere yasal sorumluluk verilmelidir.
- Okul öncesi eğitim hizmeti veren kreş, gündüz bakımevi, çocuk yuvaları, özürnlüler için rehabilitasyon merkezleri ve benzeri sosyal tesislerin yapılarının geliştirilmesi amacıyla devlet desteği ve teşvikleri artırılmalı ve bu kurumlara vergi muafiyeti getirilmelidir.
- Belediyeler, il özel idareleri, kamu iktisadi teşekkülleri, vakıflar ve diğer müteşebbislerin okul öncesi eğitim kurumları açmaları teşvik edilmeli ve bu kurumlar desteklenmelidir.
- 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda, gerekli düzenlemeler yapılarak, "Okulöncesi eğitimi kanunu" çıkarılmalıdır.
- Ülkemizde okulöncesi eğitim alacak çocuk sayısı ve nüfus bilgileri hakkında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), sağlık, nüfus müdürlükleri, muhtarlıklar ile millî eğitim müdürlükleri arasında koordinasyon ve bilgi akışı sağlanmalıdır.
- Rehberlik hizmetlerine okulöncesi eğitimden başlanmalıdır.
- Cumhuriyetin 100. yılını kutlayacağımız 2023 yılında okul öncesi eğitimdeki 36–60 aylık çocuklar için okullaşma oranı % 80'e ulaşmalıdır.
- Genel bütçeden okul öncesi eğitime ayrılan pay artırılmalıdır” şeklinde sıralanır (MEB, 2006; 2591).

Kalkınma Planlarında okulöncesi eğitimin durumunu incelediğimizde;

Ocak 1963'te yürürlüğe giren, 1963–1967 yıllarını kapsayan I.Beş yıllık kalkınma planında okulöncesi eğitim ile ilgili herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

II. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1968–1972) ise okulöncesi eğitime ilişkin vurgu yapılan noktalar şöyledir;

Eğitimde ilk kademenin ilkokullar olduğu, okulöncesi eğitim ile ilköğretimin temel eğitim içinde yer aldığı, özel şartlarda gerekli olan okul öncesi eğitimin çok sınırlı olduğu ve bu eğitimin 3–6 yaşındaki çocukların eğitimini kapsadığından ve yine ancak “anne eğitiminden yoksun çocukların” eğitimi için ele alınması gerektiğinden söz edilmiştir.1968 ve 1972 yıllarını kapsayan II. Beş yıllık kalkınma planında okulöncesi eğitim hizmetlerinin, bağımsız anaokulları ve ilkokullara bağlı anasınıfları kurularak genişletilip, bütün kız enstitülerinde öğretim programının ve okulöncesi eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla çocuk yuvalarının açılacağına dair bilgi verilmektedir (www.dpt.gov.tr).

III. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1973–1977) ise durum; uzun dönemde öngörülen, örgün eğitimin içinde yer alıp, kaynakların sınırlılığı nedeniyle okul öncesi eğitim de 1995 yılına kadar Millî Eğitim Bakanlığı ve İlgili diğer kuruluşların çabaları bir model geliştirme ölçeğinde olacak ve bu model çerçevesinde özel sektör teşvik edilecektir.

“Anne eğitiminden yoksun 3 – 6 yaşındaki çocukların eğitimi olarak ele alınan okul öncesi eğitimi ile ilgili çalışmalar planlı dönemde sınırlı kalmıştır. Bununla beraber özel kesime örnek olması amacı ile Ankara, Adana (iki okul) Bolu, Gaziantep ve Zonguldak'ta olmak üzere 6 anaokulu açılmıştır. 1970 – 1971 öğretim yılında anasınıflarının sayısı da 118 olmuştur. 6 anaokulunda 1970 – 1971 öğretim yılında 29 öğretmen ve 569 öğrenci, 118 ana sınıfında da 118 öğretmen ve 2114 öğrenci bulunmaktadır. Bu dönemde anaokulu açılması konusunda özel kesimde çalışmalar olmuş 1970 – 1971 öğretim yılında yabancı ve azınlık özel anaokulları hariç özel kesime ait anaokullarının sayısı 70 olmuştur. Okul öncesi eğitim konusunda beliren sorunun önemine rağmen bu eğitimin bütün 3 – 6 yaş grubunu kapsayacak şekilde sağlanması büyük malî kaynak gerektirdiğinden konu ile ilgili araştırmalar yapılacak ve soruna uzun dönem içinde kapsamlı bir şekilde yaklaşılması için gerekli hazırlıklar yapılacaktır. Kız meslek liseleri bünyesindeki anaokulları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının çocuk yuvaları ve belli işyerlerinde kanunen açılması gereken çocuk yuvaları ve anaokulları uygulaması genişletilerek devam ettirilecektir. Bu okul öncesi eğitim ve bakım birimlerinin standartları ve eğitim programları Millî Eğitim Bakanlığınca saptanacak özel kesimin bu konudaki çabaları teşvik edilecek, yol gösterici yayımlar, araştırmalar yapılacak ve denetleme sağlanacaktır” (www.dpt.gov.tr).

IV. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1979–1983) okulöncesi eğitim ile ilgili şu noktalar dikkat çeker; okulöncesi eğitimin gelişmesi ile ilgili, üç plan döneminde de

gerek kaynakların sınırlılığı, gerekse bu eğitim alanına yeterince önem verilmemesi nedeniyle, alanın gelişimi yeterli düzeyde olmamıştır.

İlkokulların bünyesinde açılan anasınıfların sayısı “1973 – 1974 öğretim yılında 245'den, 1977 – 1978 öğretim yılında 984'e çıkmış olmasına karşın, bağımsız anaokulu sayısı, aynı dönemde 8'den 11'e yükselebilmiştir. 11 anaokulunda 1977 – 1978 öğretim yılında 60 öğretmen ve 1 135 öğrenci bulunurken, ilkokullara bağlı 984 anasınıfında ise 1 087 öğretmen ve 17 986 öğrenci ve kız meslek liselerine bağlı 275 uygulama anaokulunda ise 575 öğretmen ve 5 782 öğrenci bulunmaktadır. Kreş ve çocuk yuvalarının gelişimi ise yeterli düzeyde olmamış özel anaokulları sayısı 1976 – 1977 öğretim yılında 137'ye çıkmıştır. 3 – 6 yaş grubundaki çocukların ancak yüzde 1,1'i okul öncesi eğitimden yararlanmaktadır” (www.dpt.gov.tr).

En çok kentleşmiş yörelerden başlamak üzere özellikle gecekondu ve işçi çocukları hedef alınarak geliştirilecek olan okulöncesi eğitimi pilot uygulamaları ele alınacaktır. Okulöncesi eğitimi, pilot uygulama sonuçlarına göre ve yapılacak yeni düzenlemelerle eğitim sisteminin rasyonel bir yapıya kavuşturulmasından sonra sistemin bütünlüğü dikkate alınarak yaygınlaştırılacaktır. Sistemin geliştirilmesinde mevcut kapasitelerden yararlanılması esas olacaktır (www.dpt.gov.tr).

V. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1985–1989), okulöncesi eğitim ile ilgili;

Beşinci Plan Dönemi sonunda “ilkokul öncesi (5–6 yaş nüfusunun) okullaşma oranı %10'a çıkarılacaktır. Bu hedefin gerçekleştirilmesi ve anaokullarıyla anasınıflarının yaygınlaştırılması için kamu ve özel kuruluş imkânlarından azamî derecede yararlanılacaktır” (www.dpt.gov.tr).

Sanayileşme ile beraber ekonomik ve toplumsal gelişmeler sonucu kadınların aktif çalışma hayatına katılmaları, özellikle büyük şehirlerde, okul öncesi çocukların emniyet içinde bakımları ve yetiştirilmeleri için kreş ve gündüz bakımevlerinde olan ihtiyacı büyük ölçüde artırmıştır. Günümüzde bu konudaki ihtiyaç gittikçe artma eğilimi göstermektedir. Plan döneminde kreş ve gündüz bakımevlerinin mevcut kapasitelerinin ve hizmet veriminin artırılmasına, sayıca ve nitelikleri itibarıyla cevap verebilecek seviyeye çıkarılmasına çalışılacağı hakkında bilgi verilmiştir (www.dpt.gov.tr).

VI. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1990–1994) ; VI. Plan dönemi sonunda anaokulları ve ana sınıflarının yaygınlaştırılması, okulöncesi eğitimde okullaşma oranının yüzde 11,5'e çıkarılması hedef alınmıştır (www.dpt.gov.tr).

VII. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1996–2000) ; okullaşma oranları 1994–1995 öğretim yılında 4–6 yaş grubundaki okulöncesi eğitimde yüzde 5,1 e ulaşmıştır.

VII. plan dönemi sonunda, okullaşma oranları okulöncesi eğitimde yüzde 16 ya ulaşması hedeflenmiştir (www.dpt.gov.tr).

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planında (2001–2005); 1999–2000 öğretim yılında okullaşma oranları, okulöncesi eğitimde yüzde 9,8’ e ulaşmıştır. Sosyal, psikolojik ve zihinsel gelişimin erken yaşlarda şekillenmesi nedeniyle, okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına önem gösterilmesi gerekliliği üzerinde durularak, okulöncesi eğitim hizmeti veren kurumlar arasındaki farklılıkların giderilmesi için standartlar oluşturulması, okulöncesi eğitim döneminde toplum tabanlı milli, ahlaki ve manevi değerlere bağlı eğitim verilebilmesi için yazılı, sözlü ve görüntülü eğitim programlarının yapımının özendirilmesi ile Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen okulöncesi eğitim faaliyetlerinin bütüncül bir yaklaşımla yürütülebilmesi amacıyla düzenlemeler yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur (www.dpt.gov.tr).

IX. Beş Yıllık Kalkınma Planı (2007–2013); bu plan döneminde okulöncesi ve ortaöğretim kademesinde okullaşma oranlarında önemli artışlar sağlanması hedeflenmektedir. Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla öğretmen ve fiziki altyapı ihtiyacı karşılanması, eğitim hizmetlerinin çeşitlendirilmesi, toplumsal farkındalık düzeyinin yükseltilmesi ve erken çocukluk ve ebeveyn eğitimleri artırılması için çalışmalar yapılacağı hakkında bilgi verilmiştir (www.dpt.gov.tr).

1.2.Okulöncesi Eğitimde Öğretmen

Bu kısım, okulöncesi öğretmenin rolü ve önemi ile okulöncesi öğretmenin nitelikleri açısından ele alınacaktır.

1.2.1.Okulöncesi Eğitimde Öğretmenin Rolü ve Önemi

Unesco tarafından “Erken Çocukluk Eğitimi” , ülkemizde ise yaygın kullanımı ile “Okulöncesi Eğitim”, çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de ailelerin sorumluluğu altında olan bir eğitim dönemidir. Onsekizinci yüzyıldan itibaren önemi her geçen gün artan bu konu, yalnızca aile sorumluluğu olmaktan çıkmıştır. Bu dönemde ailelere yardımcı olan kişi ise öğretmendir.

Oğuzkan ve Oral (1983:90), “Okulöncesi eğitim etkinliklerinin amaçlarına ulaşması, herkesten ve her şeyden daha çok öğretmenin kişilik yapısına, öğretim

teknikleri konusundaki bilgisine ve bu teknikleri uygulamadaki esnek tutumuna bağlıdır”

ifadesi ile okulöncesi öğretmenin özelliğine kısaca değinir.

Zembat (2005), Okulöncesi öğretmeni olmak eğitimciye birçok sorumluluk yükler. Çünkü öğretmenin birlikte olduğu öğrenci grubu henüz bağımsızlığını kazanmamış, bir yetişkine ihtiyaç duyan, ailesinden ve evinden uzak olduğu anda öğretmeni ile birlikte olan kişidir. Çocuğun beklentileri, ihtiyaçları çocuktan çocuğa farklılık göstereceğinden, okulöncesi öğretmeni görevini yerine getirirken, çocukların temel ihtiyaçlarını (sevgi, şefkat, ilgi, beslenme gibi), bilerek buna göre hareket etmeli, çalışmalarını onların gelişim düzeylerini dikkate alarak planlamalıdır.

Okulöncesi öğretmeni, çocuklarla çalışırken, çocukların kendisine güven duymasını da sağlamalıdır. Buradan hareketle, çocukların yalnızca bilişsel ve fiziksel değil, duygusal ihtiyaçlarını da doyuracak duyarlılıkta olması gerekmektedir (Güler, 1994).

Ülküer (1987:35-36), öğretmenin çocuklardaki olumlu davranışları geliştirip, olumsuz davranışları değiştirme ve onların tüm gelişimlerini sağlamadaki rolünü;

“Sakin ve huzurlu bir atmosfer sağlama,
Model olma,
Uyum problemleri olan çocuklara yardımcı olma,
Okul-Aile işbirliğini sağlama,
Bireysel Farklılıklar” boyutlarıyla ele almıştır.

Çocuğun tüm gelişimini sağlamada önemli görev üstlenen okulöncesi öğretmenin meslekteki tecrübesi, kişilik özelliği ve eğitim düzeyi de son derecede önemlidir.

1.2.2.Okulöncesi Öğretmenin Nitelikleri

Gürkan (2005), öğretmenlik ülkemizde hizmet öncesinde yüksek öğretim programlarıyla kazanılan bilgi, beceri ve tutumların, hizmet içinde çeşitli kurs, seminer ya da etkinliklerle devamlı olarak zenginleştirilmesiyle süregelen bir meslektir. Hizmet öncesinde öğretmen adayları öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında, dört yıl boyunca genel kültür, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi kazanmak amacıyla çeşitli dersler alıp, uygulama yaparlar.

Öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında, üç kategoride toplanan dersler yoluyla öğretmen adaylarına belli nitelikler kazandırılmaya çalışılır.

Erden (1998), öğretilerde bulunması gereken nitelikleri şöyle sıralamıştır;

- Öğretmenin Kişisel Nitelikleri
Hoşgörölü ve sabırlı olma, açık görüşlü, esmek ve uyarlayıcı olma, sevecen, anlayışlı ve esprili olma, yüksek başarı beklentisi içerisinde olma, cesaretlendirici ve destekleyici olma.
- Öğretmenin Mesleki Nitelikleri
Genel kültür, konu alan bilgisi, mesleki beceri ve yeterlilikler (öğretim sürecini planlama, çeşitlilik getirebilme, öğretim süresini etkili kullanma, katılımcı öğretim ortamı düzenleme, öğrencilerdeki gelişimi izleme)

Öğretmen niteliklerinin nasıl olması gerektiği konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde; daha çok “etkili öğretmenin” nitelikleri üzerinde yoğunlaşıldığı dikkati çeker. Yapılan araştırmalar incelendiğinde; etkili öğretmenin temel özelliklerinin sekiz başlık altında toplandığı görülmüştür. Bunlar; coşku, içtenlik, güvenilirlik, yüksek başarı beklentisi içerisinde olma, destekleme, işbirliği, esneklik ve bilgililiktir (Demirel, 2007).

Demirel (2007), çağdaş bir öğretmenin sahip olması ve göstermesi gereken yukarıda sözü edilen nitelikleri kişisel ve mesleki nitelikler olarak iki ana grupta incelemiştir.

- Kişisel Nitelikler; güdüleyicilik, başarıya odaklanma, profesyonellik.
- Mesleki Nitelikler; öğretim sürecini planlama, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanma, etkili iletişim kurma, sınıf yönetimi, zamanı etkili kullanma, öğrenmeleri değerlendirme, rehberlik yapmadır.

Öğretmenin bu niteliklere sahip olabilmesi için hizmet öncesi eğitimin de bir o kadar kaliteli olması gerekmektedir. Bu durum ise, okulöncesi eğitimde öğretmen yetiştirmenin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Öğretmenliği bir meslek olarak seçmek, kişiye pek çok sorumluluk yükler ve kişiye profesyonel bir yaklaşım gerektirir.

Robinson (1983), öğretmen çocuğun ev dışındaki yetişkinlere güvenmesine yardımcı olur. Onu destekler, gelişmesinden zevk alır, onları önemser. Çocukları önemsemek ise başarılı bir okulöncesi öğretmenin en önemli özelliğidir (Akt. Oktay, 1991).

Bu temel özelliğin yanı sıra Robinson (1983), bir okulöncesi öğretmeninde bulunması gereken özellikleri şöyle sıralar;

- “İyi bir mizah duygusuna sahip olmak,
- Güçlüklerden yılmamak ve problem çözmekten hoşlanmak,
- Kendiliğinden davranışı, taklitçiliğe tercih etmek,
- Kontrolü kaybetmeden çeşitli faaliyetlerle ilgilenebilmek,
- Çocukça davranışlar ve ihtiyaçlar karşısında rahatsız olmamak,
- Çok küçük de olsa ilerlemeyi görebilmek” (Akt. Oktay, 1991:56).

Güler (1994:8-9), ise bir okulöncesi öğretmenin sahip olması gereken özellikleri şöyle açıklamıştır;

- “Kendisini tanıyan, gerçek benlik kavramı gelişmiş bir yetişkin olmalıdır,
- Çocukları sevmeli, onlarla birlikte olmayı gerçek bir mutluluk saymalıdır,
- Beden ve ruh sağlığı yerinde olmalı, canlı hareketli, enerjik ve becerikli olmalıdır,
- Güvenilir, sağlam karakterli, sabırlı ve tutarlı davranışlara sahip insan olmalıdır,
- Sorumluluk almayı bilmelidir,
- Kendine karşı saygılı olmalı ve bu saygı anlayışı içinde başkalarının da kişiliğine saygı duymalıdır,
- Pratik, yaratıcı, gerçekçi, sezgileri kuvvetli, duyarlı olmalı, düşüncelerinde bağımsız ve esnek davranmalıdır,
- Çocukların birbirinden farklı kalıtsal, özellikler ve çevresel olanaklar içinde yetiştiklerinin bilinci içinde, bireysel farklılıklarını kabul etmeli ve bu anlayış doğrultusunda uyguladığı öğretim yöntemlerini bireyselleştirmeye çalışmalıdır,
- Çocukların bakış açısından çevreyi ve dünyayı algılama çabası içerisinde olmalıdır,
- Çocuklarla emredici, sert ve korkutucu değil, yumuşak ve güven veren bir ses tonuyla konuşmalıdır,
- Düzenli, titiz ve temiz bir insan olmalıdır,
- Acil ve beklenmedik durumlarda soğukkanlılıkla olayların üstesinden gelebilmeli, gayretli ve cesur olmalıdır,
- Çocukların ilgisini sürekli olarak canlı tutabilmeli, bir çocukla ilgilenirken, diğerlerinin de ne yaptıklarını izleyebilecek kadar her an dikkatli ve uyanık olmalıdır,
- Müzik, dans, resim, dramatize vb. konularda yetenekli olmalıdır,
- Deney yeteneğine sahip, yeni şeyleri denemeye istekli olmalı, yeni buluşlara olanak sağlayacak çevre düzenlemeleri yapabilmelidir,
- Çocuklarla etkileşimde dostça davranmalı, onlarla iyi bir şekilde sözlü iletişim kurabilmeli ve çocukları akıl yürütmeye, problem çözmeye yönelten sorular sormasını bilmelidir,
- Çocuklara yol gösterirken, belli bilgileri aktaran, bir “öğretici” değil, çocuğun özelliklerini dengeleyerek her alandaki gelişmelerine yardım eden ve onda öğrenmeye karşı ilgi uyandırabilen bir “eğitici” olmalıdır,
- Çocuklarda suçluluk duyguları ve anlamsız korkular uyandırmaktan ya da pekiştirmekten sakınmalıdır,
- Çocukların ihtiyaçlarını, doğalarını bilmeli, onların gelişim aşamalarına, kişilik özelliklerine ve sınıfın genel havasına karşı belli bir duyarlılık içinde olmalıdır,

- Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalı, Türkçe öğretim konusunda teorik, pratik bilgi ve beceriye sahip olmalıdır,
- Bilgili, becerikli ve aktif bir insan olmalıdır. Mesleki tecrübelerden ve farklı yaklaşımlardan yararlanmalı, farklı görüş açıları kazanmalıdır,
- Katı ve kesin düşüncelerle pekiştirilmiş bir disiplin uygulamadan, sınıfa hakim olmalı ve sınıf düzenini sağlamalıdır,
- Uyumsuz ya da sorunlu çocuklara anlayışlı davranmalı, olumlu bir yaklaşım izleyerek sorunları tanımada ve çözümlenmede çocuklara ve ailelere yardımcı olmalı, rehberlik etmelidir”.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, okulöncesi öğretmeninin sahip olması gerek niteliklerin bir kısmı öğretmenin kişilik özelliği, diğer kısmı ise mesleki formasyonudur.

1.3.Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme, ülkemizde ve bazı yabancı ülkelerde öğretmen yetiştirme olmak üzere iki ayrı şekilde incelenecektir.

1.3.1.Türkiye’de Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme

Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme; Cumhuriyet öncesi dönemde okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ve Cumhuriyet döneminde okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme şeklinde iki farklı dönemde incelenecektir.

1.3.1.1.Cumhuriyet Öncesi Dönemde Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme

Sıbyan mekteplerinin, Osmanlı Devletinde okulöncesi eğitimin temelini oluşturduğundan söz etmiştik, Fatih Sultan Mehmet, Eyüp ve Ayasofya medreselerinde, sıbyan mektebi muallimi olacaklar için, genel medreselerden farklı bir program öngörmüştür. Buna göre muallim olacaklar kısaca şu dersleri okuyacaklardı:

“Arapça, Sarf ve Nahiv, Edebiyat, Mantık ve Usûl-ü tedris, Münakaşalı Akâit, Riyaziyat”.

Bu programda çok ilginç iki dikkatleri çekmektedir;

“Adâb-ı Muhasebe ve Usûl-ü tedris adında bir derse yer verilmesi. Bu tartışma kuralları ve öğretim yöntemi anlamına gelmektedir. Böyle bir dersin ilkökul öğretmen adayları için özel olarak öngörülmesi o çağda çok önemli bir yeniliktir ve Türk eğitim tarihinde olduğu kadar, dünya eğitim tarihinde de son derece ilginç bir buluştur. Fatih

öğretmen yetiştirme programlarını, alanın özelliklerine göre ilk kez düzenlemiş bir program yapıcıdır”. (Akyüz, 2007: 92-93)

Osmanlı devleti döneminde ilk devlet okulları 1847’de kurulmuş, 1869 yılında Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (Milli Eğitim Genel Tüzüğü) kabul edilmiştir. Okulöncesi ve okul sonrası eğitim kurumlarının açılmasına imkân sağladığı için, okulöncesi alanda gerek İstanbul’da gerekse diğer büyük şehirlerde bir hayli *ana mektebi* ve *çocuk bahçesi* açılmış; bu işleri düzenlemek üzere de bir *Ana Mektepleri Nizamnamesi* yayınlanmıştır (15 Kasım 1915). Bu nizamnamenin yayınlanmasından sonra, aynı yıl İstanbul’da Ana mektepleri ve Sıbyan sınıflarına öğretmen yetiştirmek üzere öğretim süresi bir yıl olan “Ana Muallim Mektebi” açılmıştır. Bu okul dört yıl faaliyet gösterdikten sonra 1919’da ihtiyaçtan fazla anaokulu öğretmeni yetiştirdiği gerekçesiyle kapatılmıştır. Bu okullar açık kaldıkları süre içerisinde 370 anaokulu öğretmeni mezun vermişlerdir (MEB, 1995; Öztürk, 1996; Öztürk,2005; Ülküer, 1987; Duman, 1995).

Unat (1955), Anaokulu öğretmeni yetiştirmek üzere, Satı Bey’in 1917’de İstanbul’da önce Beyazıt’ta, sonra Nişantaşı’nda Yeni Mektep adlı özel okuldaki Darülmürebbiyat sınıfı ile 1918’de Eskişehir’de yine Darülmürebbiyat adıyla açılan özel öğretmen okulu, Türkiye’deki ilk anaokulu öğretmeni yetiştiren kurumlar arasında yer almaktadır. Fakat daha sonra bu okulların uzun ömürlü olmadığı anlaşılmaktadır (Akt. Öztürk, 1996,2005).

1.3.1.2.Cumhuriyet Döneminde Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme

Cumhuriyet döneminin başında, anaokullarında nitelikli öğretmen ihtiyacı kendini göstermeye başlamıştır ve bu yönde çeşitli girişimlerde bulunulmuştur;

1–20 Mayıs 1925 tarihleri arasında, Konya’da toplanan Maarif Müfettişleri Kongresi tarafından anaokullarındaki öğretmen probleminin çözümü için şu kararlar alınmıştır;

“Vesâit-i lâzime ihzar edilmeden ve ana mekteplerinde çalışmak için hazırlanmış muallim bulunmadan ana mektebi açılmaz. Mevcut ana mekteplerinden şerâit-i lâzimeyi hâiz olmayanlarının da şeddedilmesi icab eder. Ana mekteplerine muallim yetiştirmek için, dârülmualimatların birkaçında şubeler tesisi ve doğrudan doğruya ayrıca bir Ana Muallim Mektebi açılması, bu mektebin başına ana muallim mektepleri teşkilâtında sâhib-i ihtisas bir müdirenin getirilmesi lâzım olduğu gibi, ehliyetli muallimlerden birkaçının ecnebi mekteplerindeki ana mektepleri teşkilâtını tedkik ve bu

mekteplerde ihtisas peyda etmek üzere Avrupa'ya izamları münasip olur” (Özalp,1983:15).

1927–1928 öğretim yılında okulöncesi öğretmen yetiştirme ile ilgili yeni bir adım atılarak, Ankara’da öğretim süresi iki yıl olan “Ana Öğretmen Okulu” açılmıştır, üç yıl faaliyet gösterdikten sonra, bu okul 1930–1931 öğretim yılında İstanbul Kız Öğretmen Okulu’na nakledilmiştir. Burada iki yıl anaokulu öğretmeni yetiştiren kurum 1932–1933 öğretim yılı sonunda kapatılmıştır (MEB,1995; Öztürk,1996; Öztürk,2005, Şişman, 1999, Özalp,1983, Duman,1995, Kantarcıoğlu, 1984).

“Ayrıca, 1930 yılında İstanbul Kız Muallim Mektebi'nde köy ve şehir yatı mektepleri anaokulu öğretmenliği için bir ehliyetname imtihanı açılmıştır” (Öztürk, 2005:85).

Ana öğretmen okulunun kapatılmasının ardından, 1935’te Ankara’daki Kız Teknik Öğretmen Okulunda açılan Çocuk Bakımı ve Bıçkı Dikiş bölümü programı dâhilinde, okulöncesi eğitim öğretmeni yetiştirme uygulaması başlatılmıştır (Öztürk, 1996, Öztürk,2005, Özalp, 1983).

1961 yılında çıkarılan 222 sayılı ilköğretim ve eğitim kanunu ile okulöncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirilmesi belli esaslara bağlanmıştır. Buna Göre;

- Öğretmen okullarında veya bu amaçla açılacak özel bölümlerde mezun olanlar ile yabancı ülkelerde buna denk öğrenim yapmış olanlar;
- Lise veya kız enstitüsü mezunu olup özel okul ya da kursları başarıyla bitirenler anaokuluna öğretmen olarak atanırlar, şeklinde ifade edilmiştir. (Özalp, 1983; Öztürk, 2005; Ülküer,1987).

Bu yasal düzenleme uyarınca, 1963–1964 öğretim yılında “Kız Meslek Lisesi” bünyesinde çocuk gelişimi ve bakımı bölümleri açılmıştır. Bu bölüm, meslek eğitiminin yanında öğretmenlik formasyon dersleri ile de takviye edilerek, Talim ve Terbiye Kurulu'nun 1967 tarihli ve 120 sayılı kararı ile okulöncesi eğitim kurumlarına öğretmen yetiştiren bir kurum hâline getirilmiştir. Fakat daha sonra, IX. Millî Eğitim Şurası'nın tavsiye kararları ve 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunumun 43. maddesi ile tüm öğretim kademelerinin öğretmen adaylarına yüksek öğrenim görme esası getirildiği için, kız meslek liseleri Çocuk Gelişimi ve Eğitimi

Bölümü mezunlarının anaokulu öğretmeni olarak atanmasına son verilmiştir (Öztürk, 2005; Ülküer, 1987).

1970–1971 öğretim yılında ilköğretmen okullarının öğretim süresi 4 yıla çıkarılmış ve programlamada bazı değişiklikler yapılmıştır. Anaokulları ve ana sınıflarının öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere meslek dersleri dışında, eğitim programına "Okulöncesi Eğitim" dersi konulmuştur.

“Talim ve Terbiye Kurulu, 13 Eylül 1977 gün ve 291 sayılı kararı ile EESÖBSGSY (Eğitim Enstitüsü Sınıf (İlkokul) Öğretmenliği bölümü sınıf geçme ve sınav yönetmeliği)’nde değişiklik yaparak, programa okul öncesi eğitimiyle ilgili dersler de koymuştu. Aynı kurul 14 Kasım 1977 gün ve 326 sayılı kararı ile de, bu alanla ilgili olarak, Seçmeli Sınıf Öğretmenliği Dersleri kapsamında Çocuk Giyimi, Çocuk Faaliyetleri ve Dramatik Faaliyetler, Anaokullarında Müzik, Hasta Çocuk Psikolojisi ve Bakımı ve Aile Münasebetleri; Seçmeli Meslek dersleri kapsamında da Okul Öncesi Eğitimi derslerinin verilmesini kabul etmişti” (Öztürk, 2005:85-178)

Bununla birlikte, 1976 yılına kadar Türkiye’de yüksek öğretim düzeyinde okulöncesi öğretmeni yetiştiren bir kurum olmadığı için, kız meslek liseleri Çocuk Bakımı ve Gelişimi mezunlarının kurumlara öğretmen olarak atanmasına devam edilmiştir. (Öztürk, 2005; Ülküer, 1987).

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme görevi, 1739 sayılı kanununun 43.üncü maddesi ile yüksek öğretim kurumlarına devredilmiş ve anaokulu öğretmenini yetiştirecek eğitim programlarını hazırlamak üzere, Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nun Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü görevlendirilmiştir. Bu bölüm tarafından 1979 yılında hazırlanan iki yıllık "Anaokulu Öğretmenliği Ön Lisans programı" 1980–1981 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur. 1982 yılında yüksek öğretmen okullarının üniversitelere bağlanması sonucu söz konusu program, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından da benimsenip onaylanmıştır. Anaokulu Öğretmenliği Ön Lisans Programı, Gazi Üniversitesi Meslekî Eğitim Fakültesi Çocuk Gelişimi ve Ev Ekonomisi Bölümü, aynı fakülteye bağlı Kız Sanat Eğitimi Yüksek Okulu ve Selçuk Üniversitesine bağlı Kız Sanat Eğitimi Yüksek Okulu'nda uygulanmıştır. 1987–1988 öğretim yılından itibaren, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesine bağlı Eğitim Yüksek Okulu da, Anaokulu Öğretmenliği ön lisans programı açmıştır (Öztürk, 2005; Ülküer, 1987; Özalp, 1983; Başal, 2005).

1989–1990 yılında Eğitim Yüksek Okullarının öğretim süresi 4 yıla çıkarılmıştır. Bu kurumlar, 3 Temmuz 1992 tarih ve 3837 Sayılı Kanunla Okul Öncesi Eğitim ve Sınıf Öğretmenliği Bölümlerine dönüştürülmüştür; daha sonra bu bölüm, Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Bölümü olarak ikiye ayrılmıştır. 1991–1992 öğretim yılından itibaren Anaokulu Öğretmenliği Programı, 4 yıla çıkarılarak, doğrudan eğitim fakültesi bünyesine alınmıştır. Bunun ilk örneği, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Anaokulu Öğretmenliği Bölümü'dür. Böylece, anaokulu öğretmeni yetiştiren diğer kurumlar, Türkiye'de genel olarak Mesleki Eğitim Fakültelerinin veya Hacettepe Üniversitesinde olduğu gibi, Ev Ekonomisi Yüksek Okulu'nun bünyesinde iken, ilk kez Marmara Üniversitesinde okulöncesi eğitim ile ilköğretim ve orta öğretim öğretmenleri aynı birimde yetiştirilmeye başlanmış; anaokulundan üniversiteye kadar her kademeye öğretmen yetiştiren bir kurum modeli ortaya çıkmıştır. Bu fakülte, lisans derecesine sahip ilk anaokulu öğretmenlerini 1992–1993 öğretim yılında mezun etmiştir. Bu model, daha sonra diğer üniversiteler tarafından da benimsenmiş ve eğitim fakültelerinin bünyesinde anaokulu öğretmenliği lisans programları açılmaya başlanmıştır (Öztürk, 2005; Y.Ö.K, 2007).

Okulöncesi eğitimde öğretmen ihtiyacını karşılamak için 16 Temmuz 1996'da Yüksek Öğretim Kurulunca, Eğitim Fakültelerine gönderilen bir yazı ile bu fakülteler içinde okulöncesi öğretmenliği sertifika programlarının açılması tavsiye edilmiş, ilgili alana yeterli öğretim elemanına sahip eğitim fakültelerinde bir yıl (iki dönem) olarak uygulanması istenilen bu programa eğitim fakültelerinin tüm lisans programlarıyla Fen Edebiyat Fakültelerinin, Milli Eğitim Bakanlığınca öğretmenlik için kabul edilecek lisans programlarının öğrenci ve mezunları başvurabilmiştir.

Bugün Türkiye'de 43 devlet üniversitesi ile 2 vakıf üniversitesinde okulöncesi öğretmenliği bölümü bulunmaktadır. Eğitim Fakültesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, gibi fakültelerin bünyesinde yer alan okulöncesi öğretmenliği, çocuk gelişimi ve eğitimi öğretmenliği, çocuk sağlığı ve eğitimi bölümleri gibi programlardan mezun olanlar, okulöncesi eğitime öğretmen olarak atanabilmektedirler.

Okulöncesi öğretmeni yetiştiren bölüm programları, Türkiye üniversitelerinin çeşitli fakültelerinde bugüne kadar bazı farklılıklar göstermiş olsa da genellikle

öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür dersleri şeklinde gruplandırılmış ve bu grupların içinde okulöncesi öğretmenlerinin alanlarında bilgi ve beceri kazanmalarına imkân veren çeşitli dersler yer almıştır.1998/1999 Eğitim-Öğretim yılından itibaren, eğitim fakültelerinin tümünde uygulanacak olan ortak bir program Yüksek Öğretim Kurulu tarafından geliştirilmiş ve aynı program 2006/2007 Eğitim-Öğretim döneminde yenilenecek uygulamaya konulmuştur.

1.3.2.Bazı Yabancı Ülkelerde Okulöncesi Eğitim ve Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme

Almanya

Federal anayasa ve eyalet anayasaları uyarınca genel okul sistemi devletin sorumluluğu ve gözetimindedir. Okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim yerel kuruluşlar arasındadır (Şahin, 2006).

Okulöncesi eğitim veren kurumlara devam etmenin zorunlu olmadığı, isteğe bağlı olduğu Almanya’da okulöncesi eğitimin amaçları şöyle sıralanır;

- “Çocukların kendi başına sorumluluk alabilecek ve topluma uyum sağlayacak bir kişilik oluşturmaya yardımcı olmak,
- Aile eğitimini ve çocukların gelişiminde eksik kalan yönleri desteklemek,
- Çocuklara uygun oyunlar ve diğer etkinliklerle bedensel ve zihinsel gelişimlerini sağlamak,
- Çocukların anaokullarındaki yaşama alışmalarına, düzenli bir günlük yaşam biçimi ve temizlik alışkanlığı geliştirmelerine yardımcı olmak,
- Çocukların gelişim düzeylerine uygun bir okula gitmelerini kolaylaştırmak” (Erginer, 2007:250).

Okulöncesi eğitim kurumları, çocukların ve ailelerin ihtiyaçlarına göre program yürütmek ve hizmet sağlamakla sorumludurlar. Almanya’nın değişik bölgelerinde okulöncesi eğitim hizmeti veren çeşitli kurum türleri vardır. Bunlar şöyle sıralanabilir;

- “0–3 yaş arası çocuklara hizmet veren gündüz bakımevleri (day nursery)
- 3–6 yaş arası çocuklara hizmet veren anaokulları (kindergarten)
- 4 ay–6 yaş arası çocuklara yönelik okullar (extended age centre. Bu okullar, bir pilot çalışma olarak ele alınmış olan ve 0–12 yaş arası çocukları kabul eden tam gün uygulamalı kurumlardır)
- 5 yaş grubu için ilkokullar içindeki anasınıfları
- 0-3 yaş için aile bakım merkezleri” (Oktay, 2004:66).

Almanya’da 1970 yılından beri, okulöncesi öğretmenliği dışındaki öğretmenlerin eğitimi yükseköğretim kurumlarından yapılmaktadır (Kantos, 2007).

Almanya’da tüm okulöncesi öğretmenleri orta öğretim ikinci devre düzeyinde yetiştirilmektedirler. Öğretmenler genellikle, ilgili eyalet tarafından istihdam edilmektedirler ve kanunlara göre devlet memuru statüsüne sahiptirler (Kantos, 2007; Şahin, 2006).

Almanya’da öğretmen eğitimi eyaletlerin sorumluluğunda olduğundan, eyaletlere göre bazı farklılıklar da vardır. Fakat genel olarak öğretmen yetiştirme eğitiminde eyaletler arasında birçok konuda birlik sağlanmıştır. Eyaletlerin hemen hemen hepsinde okulöncesi kurumda çalışacak öğretmenlerin ortaöğretim I. devreyi öngörülen bir derece veya diploma ile bitirmiş olmaları koşulu aranmakta ve mesleğe uygunluk, yeterlilik ve özel seçme ölçütleri kullanılmaktadır. Anaokulu öğretmenliğinin eğitim süresi üç yıldır ve eğitim hem kuram hem de uygulama, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisini kapsar. Eğitimin son yılı uygulamalı çalışmalar yapılır ve sonunda öğretmen adayları devlet sınav komisyonlarınca yapılan bitirme sınavlarına girer ve anaokulu öğretmenliği diploması alırlar (Şahin, 2006; Kilimci, 2006).

Demirel (2000), öğretmenler kadrolu, sözleşmeli ve ücretli olarak istihdam edilirken, ücretleri devlet, yerel yönetimler, kilise, vakıf ve öğrenci velileri tarafından karşılanmaktadır (Akt. Yıldırım, 2008).

Avusturya

Avusturya’da küçük çocuklar için ilk kurumlar 19.yüzyılın başlarında Pestalozzi ve Froebel’in fikirlerini bağlı olarak kurulmuştur (Oktay, 2004).

Anaokulu, Avusturya’da 3 yaşından 6 yaşına kadar olan çocuklar için geleneksel bir okul tipi olup, zorunlu eğitime dâhil değildir. Anaokulları bu ülkede isteğe bağlıdır ve 5 yaşındaki çocukların % 90’ı anaokuluna devam etmektedirler. Avusturya’da devlet ve özel anaokulları olmak üzere iki tip anaokulu mevcuttur ve çoğunluğu belediyeler tarafından kurulmuştur (Erginer, 2007; Yıldırım, 2008).

Avusturya’da okulöncesi eğitim kurumlarının amacı, 3–6 yaş çocuklarının bütün alanlarda gelişimini sağlamak (bedensel, sosyal, duygusal ve bilişsel) ve anne baba eğitimini tamamlamaktır (Oktay, 2004).

Avusturya’da anaokullarına öğretmen yetiştiren kurumlar çalışmalarına ilk olarak 1872 yılında başlamışlardır. Avusturya’da öğretmen yetiştirme yüksek okulları, üniversite düzeyinde olmayan yükseköğretim kurumlarıdır.

Anaokulu öğretmeni ve eğitimci yetiştirme okulları, kreşlerde, pansiyonlu okullarda ve okul dışı alanlarda görev yapacak olan eğitimci personeli yetiştirir. Bu okullara kabul edilebilmek için iki şart vardır; birincisi sekiz yıllık eğitimi tamamlamak, ikincisi ise, yeterlik sınavında başarılı olmaktır. Eğitim süresi beş yıl olan bu okullarda, dersler bitirme sınavlarıyla son bulurlar. Öğrencilere üniversiteye devam hakkı ve mesleki yeterlik diploması olanağı sağlar (Erginer, 2007).

Fransa

Fransa’da okulöncesi eğitim zorunlu olmamakla birlikte, çocuklar ilköğretim birinci sınıfa başlamadan önce 1–2 yıllık bir okulöncesi eğitimden geçerler. Ecole Maternelle denilen, yuva ve anaokulu karışımı olan bu okullar, 1885’den beri faaliyette olup, eğitim bakanlığı tarafından desteklenirler. Fransa da beş yaşındakilerin hemen hepsi okul öncesi eğitimden yararlanırlar, bu oran neredeyse %100 ‘dür (Oktay, 2004; Kilimci, 2006).

Fransa’da okulöncesi eğitim, 3 yaş için “küçük” grup, 4 yaş için “orta” grup ve 5 yaş için “temel” grup olmak üzere üç grupta verilir (Yıldırım, 2008).

Fransa’da okulöncesi ve ilköğretim öğretmenliği eğitimi süresi 3 yıl lisans ve 1–2 yıl öğretmen yetiştirme enstitülerinde alınan eğitimle 4–5 yıldır. Öğretmenlik eğitiminde, öğretmenlik eğitimi veren bütün yükseköğretim kurumlarının uyguladığı, genel içeriğinin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlendiği mesleki derslerle, alan derslerinden oluşan ortak bir programları vardır. Bunun yanı sıra Fransa’da okulöncesi öğretmenlerinin Matematik ve Fransızca derslerinin yanında en az bir yabancı dil ve beden eğitimi derslerini iki yıl boyunca alma zorunlulukları vardır. Okulöncesi öğretmenliği programı, öğretmenlerin ilköğretimdeki bütün branşlarında öğretim yapabilecekleri bilgi seviyesinde olmalarını hedeflemiştir (Şahin, 2006; Kilimci, 2006).

İngiltere (Birleşik Krallık)

Okulöncesi eğitim, zorunlu eğitime başlamadan önce erken okur-yazarlığın ve hesap bilgisinin önemini vurgulamayı, kişilik gelişimini ve sosyal becerilerin gelişimini, çocukların bilgi, anlama ve çeşitli alanlardaki becerilerine katkıda bulunmayı amaçlar (Eurydice/Cedefop, 2000; United Kingdom 1999:18).

Erginer (2006), anaokulları ve anasınıflarına, kabul koşulları ve uygun yerlerinin sayısına bağlı olarak üç yaş civarındaki çocuklar kabul edilir. Anaokullarında tam gün ya da yarım gün eğitim verilir Yerel Eğitim Yetkililerince işletilen anaokulları ve anasınıfları ücretsizdir (Yıldırım, 2008).

İngiltere’de merkez örgütünde eğitimden sorumlu kurum, eğitim bölümüdür. Galler’de, Galler Eğitim Bölümü öğretmenlik eğitiminden sorumludur. Öğretmenlik eğitimi programlarına giriş için adayların fiziksel ve zihinsel olarak öğretmenliğe uygun olmaları gerekmektedir. İngiltere’de öğretmen eğitimi programında genel öğretim yöntemleri, öğretim uygulamaları, dil eğitimi, iletişim, eğitim kuramları gibi derslerden oluşur. Programa ilişkin yasal bir düzenleme olmayıp, yükseköğretim kurumları yasaların belirlediği standartları gerçekleştirmek için kendi programlarını belirlerler (Şahin, 2006).

Amerika Birleşik Devletleri

Amerikan eğitim sistemi, eğitimde yönetimi yerel yönetimlere (yani eyaletlere devretmiş bir sistemdir. Her eyalet kendi eğitim sistemine uygun bir şekilde örgütlenme ve çalıştırma hak ve sorumluluğuna sahiptir. Buna göre ABD’de teorik olarak 50’nin üzerinde farklı eğitim sisteminin bulunduğu söylenebilir (Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

Amerika Birleşik Devletlerinde eğitim, okulöncesi eğitimin de dâhil edildiği ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim şeklinde düzenlenmiştir. Okul sistemi içinde çocuklar için bir veya iki yıllık bir okulöncesi eğitim imkânı sağlanır. Fakat okulöncesi eğitim zorunlu değildir (Güler, 1994).

Demirel (2000:88), Amerika Birleşik Devletlerinde 1993 yılı itibari ile “Okulöncesi eğitimde, 5 yaş grubunda okullaşma oranı %93” seviyelerinde olduğunu ifade eder.

Paige vd.(2003), Amerika Birleşik Devletlerinde okulöncesi eğitim çok farklılık göstermektedir. Bunlardan bazıları; kreş, gündüz bakımevleri ve anaokullarıdır. Okulöncesi eğitimde gelir düzeyi düşük, 3–4 yaşındaki çocuklar için federal hükümet tarafından, finanse edilen ve yönetilen çocuk gelişim programları da mevcuttur. Ülkenin genelinde 3–5 yaş arasındaki çocukların % 64'ü okul öncesi eğitim programlarına devam etmektedir (Akt. Harmancı, 2007).

Demirel (2000), ABD'de öğretmenlik yapabilmek için gerekli koşullar eyaletten eyalete değişmektedir. Eğitimde her düzeyde öğretmenlik yapabilmek için en az dört yıllık lisans eğitimini tamamlama zorunluluğu vardır. 1227 (resmi veya özel) üniversite vardır. Öğretmen eğitimi programları üzerinde araştırmalar yapmak amacıyla olan ulusal standartlar saptama konseyi bulunmaktadır. Öğretmen eğitimi yapan üniversite ve programlara her aday kabul edilmez. Kabulden önce öğretmenin niteliklerini oluşturacak birtakım özel beceriler, anlayışlar ve kişisel özelliklere sahip olup olmadıklarının saptanması gerekli görülmektedir. İlköğretim düzeyindeki öğretmen eğitimi programlarının çoğunda mesleki derslerin % 45'i kuramsal dersleri, % 55'i uygulamalı yöntem çalışmalarını içermektedir (Güçlü ve Bayrakçı, 2004).

2.PROBLEM CÜMLESİ

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yapılan değişiklikler nelerdir?

3.ALT PROBLEMLER

1-Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;

a.Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür ve Seçmeli derslerin, sayısında yapılan değişiklikler nelerdir?

b.Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin saat ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?

c.Alan Bilgisi derslerinin, saat ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?

d.Genel Kültür derslerinin, saati ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?

e.Seçmeli derslerin, saat ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?

f. Ders çeşidi açısından farklılıklar nelerdir?

2-Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarındaki ders kategorileri ve ders kategorilerinin ağırlığı ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?

3-Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir?

4- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Alan Bilgisi” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir?

5- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Genel Kültür” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir?

6- Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme alanında yapılan çalışmalarda en çok dile getirilen sorunlar nelerdir?

4.ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma ile okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında meydana gelen değişiklikleri, öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür ders kategorilerinde incelemek ve okulöncesi öğretmen adayının nasıl bir eğitim sürecinden geçirildiğini programın içerik boyutunda saptamak ve bu programları geliştirmeye yönelik yapıcı öneriler sunmaktır.

5.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip çocuklar yetiştirmek, onların gelişim özelliklerini en yüksek seviyeye çıkararak, onlara iyi bir eğitim ortamı sağlamak günümüzde öğretmenden beklenen görevler arasındadır. Bu görev ve sorumlulukların bilincinde olan ve bunları başarıyla yerine getirebilecek nitelikli öğretmenleri yetiştirmek gerekmektedir.

Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde, 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılına kadar olan süreçte üniversitelerde birbirinden farklı programlar uygulanmıştır. 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılında Yüksek Öğretim Kurulu tüm eğitim fakültelerinde, okulöncesi eğitimi öğretmenliği için standart programlar hazırlamış ve bu programları uygulamaya geçirmiştir. 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarından itibaren Yüksek Öğretim

Kurumu tarafından oluşturulan ve her üniversitede uygulanan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları ders içerikleri bakımından hiç incelenmemiştir.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren mevcut programın içerik özelliklerinin belirlenmesi ve bir önceki programla karşılaştırmalar yapılarak benzerlik ve farklılıklarının ortaya konulması önemli görülmektedir.

Ayrıca bu araştırma bulgularının bundan sonraki program geliştirme çalışmalarında ve konuyla ilgili olarak yapılacak araştırmalara belli ölçüde de olsa katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6.SAYILTILAR

Araştırmanın temel sayıtlıları şunlardır;

- Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları ile ilgili tüm özellikler alanda uzman kişilerce düzenlenmiştir.
- Okulöncesi eğitim ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme alanında yararlanılan araştırmalar gerçeği yansıtmakta ve yeterli görülmektedir.

7-SINIRLILIKLAR

Araştırma;

- 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programı ile sınırlıdır. Bu tarihlerden önceki öğretmen yetiştirme programları her üniversiteye göre farklılık gösterdiğinden araştırmaya dâhil edilmemiştir.
- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme alanında ulaşılabilen araştırmalarla sınırlıdır.

8.TANIMLAR

Okulöncesi Eğitim: 0–6 yaş çocuklarının, bedensel-zihinsel, duygusal, sosyal yönlerden gelişmelerini sistemli bir ortam içinde sağlayan, yeteneklerinin gelişmesine yardım eden, onları ilköğretime hazırlayan ve temel eğitim bütünlüğü içinde yer alan bir eğitimidir (Gürkan, 1981).

Okulöncesi Öğretmeni: Okulöncesi eğitim alanında yeterli genel kültür, alan bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerini alanıyla ilgili bir yüksek öğretim kurumundan alarak bunu belgelendirmiş ve bir okulöncesi eğitim kurumunda görev yapan kişidir.

Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme Programı: Okulöncesi eğitim alanında nitelikli öğretmenler yetiştirmeyi amaç edinen, bu alanda çalışacak öğretmen adaylarına, 4 yıllık yüksek öğretim düzeyinde yeterli alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi kazandıran programdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1.TÜRKİYE’DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ÖĞRETMEN YETİŞTİRME İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Ülküer (1987), “*Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme*” adlı araştırmasında; Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Anaokulu Öğretmenliği Önlisans Programını; birinci grupta, eğitim programına katılan öğrencilerin sosyal, ekonomik ve eğitim durumlarını, öğretmenlik mesleği hakkındaki duygu ve düşüncelerini, ikinci grupta, öğretmenlik eğitimi veren kurumun eğitim programını, eğitim veren personelin akademik ve mesleki tecrübesini, eğitim sonunda verilen diploma ve sertifikaların fonksiyonunu ve son olarak üçüncü grupta, öğretmen yetiştiren kurumun akademik veya diğer toplum kuruluşları tarafından organizasyonu ve kontrolü değişkenleri açısından incelemiştir. Araştırmanın birinci aşamasında yer alan sonuçlarda 322 öğrenci tarafından yanıtlanan ankette, öğrencilerin büyük çoğunluğunun küçük şehirlerden geldikleri, öğrencilerin ana-babalarının eğitim durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında ilkokul mezunu olanların çoğunlukta olduğu, öğrencilerin ailelerinin ortalama aylık gelirlerinin dağınıklık gösterdiği ve öğrencilerin % 53,83’ünün kredi almakta olduklarını belirlenmiştir. Bu bilgiler anaokulu öğretmenliği ön lisans programına katılan öğrencilerin daha çok orta ve alt sosyo-ekonomik seviyedeki ailelerden geldiklerini ortaya koymuştur. Öğrencilerin önceki eğitim durumu değişkenine verdikleri cevaplarda, (238) % 73,91’inin normal lise mezunu olduğu, (42) % 13,04’ünün ise kız meslek lisesi mezunu oldukları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin anaokulu öğretmenliği hakkındaki duygu ve düşüncelerini belirlemek üzere sorulan “Anaokulu öğretmenliği kaçınıcı tercihinizdi?” sorusuna 265 öğrenci (% 82,30’u) yanıt vermiştir. Bu yanıtlarda “sonuncu” cevabını verenler 159 öğrenci % 49,38 ile ilk sırada, kararsızlar 125 % 38,82 ile ikinci sırada yer alırlar. Öğrencilerin kendilerini yetiştirme istek ve çabalarını belirlemek için sorulan “Derslerin gereği olan ders kitaplarını yeterince okuyup okumadıkları” sorusuna 113 öğrenci % 35,09 oranı ile evet, 209 öğrenci ise hayır cevabını vermiştir. Verilen bu

bilgiler en düşük puanlı öğrencilerin programa geldiklerini, mesleği yeterince benimsemediklerini ve kendilerini yetiştirme çaba ve isteklerinin yeterli olmadığını ortaya koymuştur. Kurumun eğitim programı, personelin eğitim, akademik ve mesleki tecrübesi ve eğitim sonunda verilen diploma değişkeninde araştırmacı; anaokulu öğretmenliği ön lisans programı ile ilgili şikâyetlerin genellikle ders sayı ve saatlerinin yüklü olmasından kaynaklandığını ve programda yapılan değişikliklerin yine aynı özellikler doğrultusunda yapıldığını, programın belirlenen amaç ve hedeflere ulaşım ulaşmadığını ve gelişen toplumun okulöncesi eğitim alanıyla ilgili bilgilerin değişip gelişmesinden kaynaklanan yeni amaç ve hedeflerin belirlenmesi için detaylı bir program değerlendirme çalışmasının başlamasının yararlı olacağı, her geçen gün artan öğrenci sayısına rağmen öğretim kadrosunun aynı kalmasının da bir başka problem olduğu ve öğretim kadrosunun artırılması için önlemlerin alınması gerektiğini, bununla birlikte bu programda öğrenim görecekt öğrencilerin özelliğini, kontenjanını ve alacakları program muhtevasının ilgili üniversite tarafından belirlendiği ve bu organizasyonun yapılırken toplumun ihtiyaçları doğrultusunda yapılmasını, alınacak bu kararların daha etkili olmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarının kalitesini etkileyebilecek faktörlerin açıklanmasına çalışılan bu araştırmada, yukarıdaki bulgulardan hareketle araştırmacı; öğrencilerin sosyo-ekonomik seviyelerinin düşük olması sebebi ile resmi ve özel kurumlardan burs ve iş imkânının sağlanması ve anaokulu öğretmenliği programının sonuncu tercih olmaktan kurtulabilmesi için ekonomik ve sosyal statüsünün cazip hale getirilmesi gerektiği, öğrencilerin kendilerini sosyal ve kültürel yönden geliştirebilmeleri için onlara zaman ve imkân verilmesi gerektiği, okulöncesi eğitime kaliteli öğretmen yetiştirilebilmesi için ayrıntılı çalışmaların başlatılması ve araştırmalar yolu ile uygulanan eğitimin etkisi mesleki açıdan geçerliliğinin düzenli olarak değerlendirmesi, okulöncesi eğitim ve öğretmen yetiştirilmesi konusunda yapılacak araştırmaların sağlıklı yürütülebilmesi için alanda yetişmiş akademik personel sayısının artırılması, anaokulu programına alınacak öğrenci kontenjanları belirlenirken öğretmen ihtiyacı ile eğitim verecek kurumun personel sayısı ve yer olarak kapasitesi göz önüne bulundurulmalı, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarının belli alanlarda ihtisaslaşma imkânı verebilecek dört yıllık lisans programlarına geçiş yapılabilmesi de uzun vadede düşünülmesi gereken bir konu

olduğu ifade edilmiştir. Son olarak araştırmacı üniversitelerin öğretmen yetiştiren birimleri ile yetişen öğretmenin istihdam edileceği devlet ve özel kuruluşlar arasında sıkı bir işbirliğinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Baykan (1991), “*Anaokulu Öğretmenliği Önlisans Tamamlama Programının Sonuçları*” adlı araştırmasında; Milli Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim Kurulu ve Gazi Üniversitesi arasında 1986 yılında yapılan görüşmeler ile Mesleki Eğitim Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Ev Yönetimi Eğitimi Bölümünün kendi bünyesinde bulunan anaokulu öğretmenliği önlisans eğitim öğretim programını, geçici öğretmen olarak atanan anaokulu öğretmenlerine de uygulama kararı alınmıştır. Bu araştırma da anaokulu öğretmenliği önlisans programına katılan geçici öğrencilerin başarı durumlarının, devam zorunluluğu olmadan ve yüz yüze eğitimin bazı sonuçlarını karşılaştırılarak saptanması ve proje hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Bu programa kamu ve özel sektörde çalışan 4362 kişi katılmıştır. Dört yaz, yüz yüze eğitim olarak planlanan program bazı nedenlerden dolayı değiştirilerek üç ekstem eğitim bir yüz yüze eğitim olarak yürütülmüş ve Ocak 1991’de 3069 öğrenci programdan mezun olmuştur. Araştırmacı öneri olarak, benzer araştırmalar için; yüz yüze eğitimin ekstem eğitime oranla programlara daha fazla yerleştirilmesi gerektiğini önermiştir.

Güler (1994), “*Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme Programlarının Analizi*” adlı araştırmasında; okulöncesi eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin yetiştirildikleri kaynakların neler olduğunu saptamak ve okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarını inceleyerek analiz etmek amacıyla yaptığı araştırmasının birinci aşamasında; 1991–1992 Ankara ili merkez ilçelere bağlı tesadüfî örneklem yoluyla seçilmiş 20 anasınıfı ve bu anasınıflarında görev yapan 54 öğretmen ile Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde verilen anaokulu öğretmenliği önlisans tamamlama programına aynı yıllarda devam eden 300 öğretmenin oluşturduğu örneklem grubuna; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi anasınıfı ve anaokullarında görev yapan okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin hangi kaynaklardan yetiştiklerini, okulöncesi öğretmenin temel özelliklerini, çocuk gelişimi ve eğitimine ilişkin bilgilerini, okulöncesi eğitim ilke ve yöntemleri konusundaki bilgilerine ilişkin genel durumu saptamak amacıyla öğretmenlerin bu üç temel boyutta kendilerini değerlendirmelerine yönelik bir anket formu uygulanmıştır.

İkinci aşamada ise; Türkiye’de 1992–1993 öğretim yılında okulöncesi öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumlarının programları incelenerek, ortak ve farklı noktalar belirlenmiş, programlar çeşitli boyutlar açısından analiz edilmiştir. Araştırmanın birinci aşaması sonucunda elde edilen bulgulardan bazıları; örneklem grubunu oluşturan okulöncesi öğretmenlerinin % 88,92’sinin 20 ile 39 yaş aralığında olduğu, % 88,05’inin kız meslek çıkışlı öğretmenlerden oluştuğu, % 67,06’sının okulöncesi eğitim alanında çeşitli hizmet içi eğitim kurslarından hiçbirine katılmadıkları, % 67,05’inin hizmet öncesi eğitimleri ile şu anda görev yaptıkları kurumlardaki uygulamalar arasında paralellik olduğu, %71,01’inin ise mezun oldukları kurumda almış oldukları derslerin alanları için çok fazla yeterli olmadığı, öğretmenlerin genellikle kız meslek lisesi ve 2 yıllık ön lisans programlarında uygulama derslerinin çok yetersiz olduğunu, öğretmenlerin % 84’ü beden ve ruh salıklarının yerinde olduğunu ve dış görünümüne önem verdiklerini, kişilik özelliklerine yönelik değerlendirmelerinde kendilerini oldukça iyi buldukları, % 33’ü çocukların beslenmesi konusunda aileler ile işbirliği yapmada ve ailelere yol göstermede iyi iletişim kuramadıklarını, %95’i okulöncesi çocuklarının yaşlarına özgü gelişim özelliklerini iyi bildiklerini, % 90’ının özel eğitim ve çocuk gelişiminde aile ortamının önemini bildiklerini, % 95’i okulöncesi eğitimde araç-gereç seçimi ve bunları geliştirme konusunda kendilerini yeterli düzeyde algılamaktadırlar, % 33’ü fen bilgisi alanındaki temel ilke ve kavramları çok iyi bilmediklerini, % 45’i çocuk edebiyatı alanında tanınmış olan şair ve yazarları iyi düzeyde bilmedikleri, % 30’u da çocuk edebiyatı alanında yazılmış olan çeşitli kitapları okumadıklarını, % 90’ı okulöncesi çocuklarının yaş ve gelişim özelliklerine uygun sportif faaliyetleri bildiklerini, % 83’ü okulöncesi eğitimde drama konusunda yeterli bilgiye sahip olduklarını, %93’ü psikoloji ve iletişimde temel bilgilere sahip olduklarını ve bu bilgileri uyguladıklarını, % 88’i eğitim bilimini, eğitimde program geliştirme ve ölçme değerlendirmeye ilişkin temel ilke ve kavramları iyi düzeyde bildiklerini, % 98’inin okulöncesi öğretmenin okulöncesi eğitimdeki rolüne ilişkin ilkelere ve okulöncesi eğitimde ortam hazırlamanın önem ve gerekliliği konusunda yer alan ilkelere katıldıkları, % 94’ünün ise okulöncesi eğitimde göz önünde bulundurulması gereken ilkelere ve okulöncesi eğitimde kullanılan araç-gereç ve yöntemler konusundaki ilkelere katıldıkları belirlenmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında

incelenen, okulöncesi eğitime lisans programlarından hareketle varılan bazı sonuçlar şöyledir; okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren programlar, içerdikleri ders çeşidi sayısı ve mezuniyet için gerekli toplam kredi bakımından farklılık göstermektedir. Programlar genel kültür dersleri açısından incelendiğinde yalnızca iki dersin tüm programlarda ortak olduğu görülmüştür. Öğretmenlik meslek bilgisi açısından programlar incelendiğinde; en fazla ders çeşidinin Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Bölümü ile Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Çocuk Gelişimi ve Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliği Programlarında yer aldığı belirlenmiştir.

Duman (1995), “*Türkiye’de okulöncesi eğitim ve öğretmen yetiştirme (1)*” adlı araştırmasında; ülkemizde okulöncesi eğitim ile bu alanda öğretmen yetiştirmenin kısa bir tarihçesini incelemiş ve üniversitelerimizde okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren programlar hakkında bilgi vermiştir.

Duman (1996), “*Türkiye’de Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme (2)*” adlı araştırmasında; eğitim fakülteleri bünyesinde uygulanan okulöncesi öğretmenliği lisans programlarının, okulöncesi eğitimin amaçları ve öğretmen nitelikleri yönünden genel bir değerlendirmesini yapmak amacıyla oluşturmuş olduğu bu çalışmada, öncelikli olarak anaokulu, anasınıfı ve uygulama sınıflarının ilgili yönetmeliklerde amaçlarını, daha sonra yine aynı yönetmelikte yer alan çalışan öğretmenlerin başlıca görevlerini tespit ederek ortak bir içerik ve etkinlik yönergesi belirlemiştir. Belirlenen bu yönerge doğrultusunda (çocuğu tanımaya ve onun temel ihtiyaçlarını karşılamaya ve çocuğa bu konuda temel alışkanlıkları kazandırmaya yönelik dersler, sosyo-kültürel faaliyetleri öğretmeye yönelik dersler, Türkçeyi öğretmeye yönelik dersler, milli, ahlaki, kültürel ve manevi değerleri öğretmeye yönelik dersler, temel bilgi ve fen kavramlarını öğretmeye yönelik dersler, materyal seçme, geliştirme ve değerlendirme ile ilgili dersler, program hazırlama, değerlendirme ve geliştirme ile ilgili dersler, çalıştığı personel, anne ve babalarla işbirliği yapma becerisi kazandırmaya yönelik dersler, kaynaklardan yararlanma ve alıştırma yapma bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik dersler), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Giresun Eğitim Fakültesi, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi,

Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarını yukarıda söz edilen yönerge doğrultusunda incelemiştir. Bunun yanı sıra programlarda yer alan öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve yine programlarda bulunan uygulama etkinlikleri ayrıca toplam kredi bakımından değerlendirilerek şu sonuçlara ulaşılmıştır; okulöncesi öğretmenliği lisans programları, okulöncesi eğitimin amaçları ve öğretmenlerin nitelikleri doğrultusunda değerlendirildiğinde; tüm okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarının, çocuğu tanımaya ve onun günlük temel ihtiyaçlarını karşılamaya ve çocuğa bu konuda temel alışkanlıklar kazandırmaya yönelik derslerin kredi ve ders sayısı toplamı yönünden ilk sırada, program hazırlama, değerlendirme ve geliştirmeye yönelik derslerin programlarda ikinci sırada, kaynaklardan yararlanma ve araştırma yapma becerisi kazandırmaya dönük derslerin kredi toplamlarının sayısının üçüncü sırada, Türkçe öğretmeye yönelik dersler kategorisi altıncı sırada, çocuklara milli, manevi, ahlaki ve insani değerleri öğretmeye yönelik derslerin ise yedinci sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Sonuçta okulöncesi öğretmenliği lisans programlarının bu alanın amaçları ve fonksiyonları ile öğretmenlerin sahip olması gereken niteliklere uygun olduğu bununla beraber bazı kategorilerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Duman (1996), “*Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme*” adlı çalışmasında; okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme'nin kısa bir tarihçesini ile o yıllarda hangi üniversitelerde okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarının yer aldığını, bu programların genel özelliklerini, okulöncesi çocuğunun özellikleri ile onu yetiştiren okulöncesi öğretmeni arasındaki ilişkiye dikkat çekmiş ve okulöncesi öğretmenlerinin yetiştirilmesinin öneminden söz etmiştir.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (2002), tarafından 2002 yılında düzenlenen “Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme toplantısı”nın üç ana gündem maddesinden birinin de eğitim fakültelerinde uygulanan okulöncesi öğretmenliği lisans programlarının değerlendirilmesi olduğunu görürüz. Bu toplantı da programın özellikle genel kültür boyutunun zayıf oluşundan ve bu boyutun zenginleştirilmesinin gerekliliğinden, ilköğretime hazırlık, program geliştirme, psikolojiye giriş, okulöncesi eğitim kurumlarında yönetim ve denetim gibi çeşitli alan bilgisi

derslerinin programda yer almayışından ve bu derslerin programa eklenmesi gerekliliğinden, programda birleştirilmiş olarak yer alan ancak ayrılması gereken derslerin varlığından, programda yer alan çoğu zorunlu dersin seçmeli olması ve bazı derslerin içeriklerinin değişmesinin gerekliliğinden söz edilerek bir program önerisi geliştirilmiştir.

Güler ve Öztürk (2003), “*Türkiye’de Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştiren İlk Program*” adlı araştırmalarında; II. Meşrutiyet döneminde 1913–1914 eğitim öğretim yılında Darülmuallimat’ta (Kız Öğretmen Okulu) açılan Ana Muallime Sınıfının, 1914–1915 Eğitim-Öğretim yılında, bu sınıfın yeni bir ders programı ile Ana Muallime Mektebi olarak bir yıllık öğrenim veren okul haline gelişi ile bu mektebin derslerine ve ders içeriklerine yer verilmiştir. Ana muallime mektebinde yer alan; Ulum-i diniye, ilm-i ruh, fen-ni terbiye, froebel tedrisatı ve el işlerinin nazari, kısmı, imla, kıraat, ulum-i tedris, hıfzıssıhha, hesap, hendese, gına ve piyano, tarih-i Osmanî, coğrafya, terbiye-i bedeniye, tatbikat ve resim derslerinden oluştuğu belirtilmiş ve bu derslerin içeriklerine yer verilip şu sonuçla varılmıştır; programda o dönemde Satı Bey ve Baltacıoğlu gibi eğitimcilerin öğretmen eğitimine getirdikleri çeşitli bilimsel ve çağdaş yaklaşımların etkisinin olduğu, eğitim bilimleri/pedagoji dersinin programda yer alması ve içeriğinde öğretim yöntemleri, genel ve mesleki eğitim, psikoloji ve ahlakın eğitimle ilişkisi çocuk ruh sağlığı, disiplin, okul idaresi ve işleyişi gibi konuların ele alınmış olması öğretmenlik meslek bilgisi bakımından önemli görülmüş, yine programda çocuk eğitiminde yaparak-yaşayarak öğrenme ve oyunun gerekliliğine vurgu yapılmış, alan eğitimini kapsayacak derslerin de programda yer aldığı, öğretmenlik deneyimi kazanmaları için uygulama anaokulunda staj yapmalarının zorunlu olması öğretmenin en önemli gereğinin yerine getirildiğinin bir göstergesi olması şeklinde yorumlanmıştır.

Yıldızbaş ve Sayan (2004), “*Okulöncesi Eğitimi İçin Öğretmen Yetiştirmede Farklı Bir Model Önerisi*” adlı araştırmalarında; tarama modeli ile gerçekleştirilen ve Türkiye’de var olan konuya ilişkin olarak yazılı kaynaklar taranmış ve bir okulöncesi öğretmeni yetiştirme programı model önerisi hazırlanmıştır. Bu çalışmada önerilen model dört ana basamaktan oluşmaktadır. Bu basamaklar; hazırlık, planlama, uygulama ve değerlendirmedir. Araştırmanın sonucunda geliştirilen model önerisinde; ilk iki yıl yüz yüze eğitim sürecinde yer verilen derslerin teorik ağırlıklı

olup, üçüncü ve dördüncü yıllarda ise uygulama ağırlıklı derslere yer verilmesidir. Üçüncü ve dördüncü yılda derslerin teorik kısmını yüz yüze eğitim olarak sürdürürken, buldukları illerde Milli Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler arasında yapılacak bir protokol çerçevesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda kadrosuz usta öğretici olarak görev alacak ve lisans programını başarı ile tamamlayan adayların kadrolu öğretmen olarak atanabilecekleri önerisi üzerinde durulmuştur.

Çoban (2007), “*Eski ve Yeni İlköğretim Öğretmenliği Lisans Programlarının Karşılaştırılması*” adlı araştırmasında, eski (1998–1998 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan) ile yeni (2006–2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan) ilköğretim öğretmenliği lisans programlarını karşılaştırmıştır. Eski ve yeni ilköğretim programları, okulöncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, matematik öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği olarak ayrı ayrı, farklı boyutlar açısından analiz edilmiş; benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulmuştur. Araştırma sonucunda okulöncesi öğretmenliği programları ile ilgili olarak şu bulgulara ulaşılmıştır; teorik derslerin ağırlığı artarken, uygulamalı derslerin ağırlığının azaltıldığı, meslek bilgisi ve genel kültür derslerinin sayısı artarken, alan bilgisi derslerinin sayısında azalmanın olduğu, teorik, uygulama, toplam ders saat sayısı ve kredi açısından genel kültür derslerinin ağırlığının artırıldığı şeklinde sıralanabilir.

Çoban ve İşcen (2007), “*İlköğretim Öğretmenliği Programlarının Değerlendirilmesi*” adlı tarama modeli ile yaptıkları araştırmalarında; ilköğretim öğretmenliği lisans programlarını içerik kategorileri yönünden analiz etmiş ve programa ilişkin görüşleri değerlendirerek, derslerin programlardaki ağırlıklarına ilişkin karşılaştırmalar yapmışlardır. Araştırmalarında, programlarda yer alan derslerde işlenen konuların, öğretmenlik mesleğini icra ederken ne derecede işe yaradığını saptamak için Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü öğrencilerinin 2005–2006 eğitim-öğretim yılında mezun olurken görüşleri alınmış ve bazı değişkenler açısından bu düşünceler değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında, ilköğretim öğretmenliği programlarına öğretmen liselerinden çok genel liselerin kaynaklık ettiği görülmüş, ilköğretim öğretmenliği lisans programlarında bulunan içerik kategorilerindeki alan bilgisi derslerinin daha fazla ağırlığa sahip

olduğu, programda yer alan öğretmenlik formasyon dersleri, genel kültür dersleri ve seçmeli derslerin ilköğretim öğretmenliği eğitimi için yeterli ağırlıkta olmadığı ve okulöncesi öğretmenliği mezunları öğretmenlik mesleğini icra ederken öğretmenlik formasyon derslerinin daha çok işe yaradığı bununla birlikte alan bilgisi derslerinin okulöncesi öğretmenliği ve sosyal bilgiler öğretmenliği mezunları diğer bölümlere oranla daha işe yarar gördükleri tespit edilmiştir.

Küçükahmet (2007), “2006–2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi” adlı araştırmasında; programları, tüm öğretmen yetiştirme programlarına göre Milli Eğitim Temel Kanununda da belirtilen üç alan üzerinden (öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür) özellikle öğretmenlik meslek bilgisi kategorisi temel alınarak incelenmiştir. İncelemeler sonucunda, programdaki içerik kategorilerinin ağırlığı ve düzeninin öğretmenlik meslek bilgisi adı altında verilen 43 çeşit dersin ortaya çıktığını, alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin ayırt edilemediğini, esas alan ve yan alan uygulamasının kaldırıldığını ve programın bu yönleriyle çok yetersiz olduğu üzerinde durmuştur.

Öztürk (2008), “Türkiye’de Okulöncesi Öğretmen Eğitiminde Yenilik” adlı araştırmasında; 1998 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programını ve en son geliştirilerek uygulamaya konulan 2006 yılı okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programını ders saatleri, içerik kategorileri, 1998 yılı okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programından çıkarılan ve 2006 yılında yenilenerek programa eklenen dersler ve 2006 yılında ilk kez programda yer alan derslerin neler olduğunu belirlemek amacıyla yapmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan bazı sonuçlar; özellikle genel kültür ders saatlerindeki artış, okulöncesi eğitim programından bazı derslerin çıkarılması (konuşma ve yazma eğitimi I ve II ile okulöncesi dönemde bilgisayar eğitimi..vb gibi), çoğu derslerin sayısının tek’e indirilmesi (çocuk edebiyatı I ve II ile beden eğitimi ve oyun öğretimi I ve II..vb gibi) noktalarına değinmiştir.

2.2. YURTDIŞINDA OKULÖNCESİ EĞİTİME ÖĞRETMEN YETİŞTİRME İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili yurtdiőında yapılmış araőtirmalar incelendiğinde; öğretmen yetiştirme programları ile ilgili bire bir araőtirmalara rastlanmamıştır. Fakat okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili olduğu düşünölen yayınlar bu bölümdede araőtirmacı tarafından paylaőtılmıőtır.

Vanderven (1997), “*Kaos/Karmaőtıklık Teorisi, Yapılandırmacılık, Disiplinler arası Erken Çocukluk Öğretmen Eğitimi*” adlı araőtirmasında; Dünya da yaőtanan hızlı deđiőtikle birlikte, çocukların bu yaőtama ayak uydurabilmeleri için kaliteli programlara ve iyi yetiőtmiőt okulöncesi öğretmenlerine ihtiyaç duyulduğu üzerinde durur ve sosyal deđiőtimler karőtısında bu öğretmenleri günümüz koőtullarına nasıl hazırlamamız gerektiği sorusunu sorar. Araőtirmada; kaos ve karmaőtıklık teorisi açıklanmıőt, teorinin genel düşünöncesinin “yeni paradigma” olarak nasıl ortaya çıktığı ve bunun okulöncesi öğretmen yetiştirme üzerindeki etkileri, kaos ve karmaőtıklık teorisinin, çocukları geleceğe hazırlamak için okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmede çok önemli olan yapılandırmacılığın ve disiplinler arası yaklaőtımın öğretmenlere nasıl yardımcı olacağından ve son olarak okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmede kaos ve karmaőtıklık teorisinin anlamı, yapılandırmacılık ve disiplinler arası iliőtikiden söz etmiştir.

Araőtirmacı, kaos ve karmaőtıklık bakıőt açaőtından, yapılandırmacı okulöncesi öğretmenini aőtađıdaki gibi tanımlar;

- Okulöncesi öğretmenleri zengin, karmaőtık ve adil olan bir çevre ile desteklenmelidir.
- Okulöncesi öğretmenleri yeni bilgi ve beceri kazanmakla beraber, danıőtmanın yönlendirmesine ve yeterli derecede zorlamaya ihtiyaç duyar.
- Okulöncesi öğretmenleri için düşünmeyi sağlayıcı bir ortam sağlanmalıdır.
- Okulöncesi öğretmenleri, uygun yapılandırmacı pedagoği yoluyla kaos ve karmaőtıklık teorisi hakkında, gelecekte uygulamaları birlikte

yapacakları çocuklara yardımcı olabilmek için, bilgi sahibi olmalıdırlar.

Araştırmacı, disiplinler arası yaklaşımda, okulöncesi öğretmenini aşağıdaki gibi tanımlar;

- “Meslek Nedir?” kavramı kaos ve karmaşıklık teorisi ve disiplinler arası yaklaşım ışığında değişmelidir.
- Okulöncesi öğretmen eğitimi temelinde disiplinler arası yaklaşım olmalıdır.
- Okulöncesi eğitimi için, diğer alanlar, disiplinler ve meslekler ile özel bir ilişki kurulmalı ve aralarındaki iletişim sürdürülmelidir.

Morrison (2002), “*Erken Çocukluk Eğitimine Öğretmen Yetiştirme: Gana Örneği, Batı Afrika*” adlı araştırmasında; bir üçüncü dünya ülkesi olan Gana’nın uluslararası düzeyde erken çocukluk dönemine birkaç kuruluşla nasıl öğretmen yetiştirdiklerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Tüm ülkede 38 adet ilköğretim ve ortaöğretime öğretmen yetiştiren kurumun olduğu fakat özellikle erken çocukluk eğitimine öğretmen yetiştiren bir kurumun olmadığı ifade edilir. Hükümet ya da hükümetin desteklediği erken çocukluk eğitimi kurumlarında görev alacak tüm öğretmenler minimum olarak bir öğretmenlik sertifikası almak zorundadırlar (ilköğretime öğretmen yetiştiren bir kurumdan). Öğretmenlerin çoğunluğu erken çocukluk eğitimine ilişkin bilgilerini mesleği uygulama sürecinde almaktadırlar ve Gana Hükümeti eğitimin tüm kademelerini vatandaşlarına ücretsiz olarak sağlar. Yazar, bir üçüncü dünya ülkesi olan Gana’nın erken çocukluk eğitiminde “bebeklik” döneminde olduğunu vurgular ve bunun olağanlığından söz eder.

Fromberg (2006), “*Amerika Birleşik Devletlerinde Anaokulu Eğitimi ve Erken Çocukluk Eğitimi için Öğretmen Yetiştirme: 21.Yüzyıl Başlarında Durum Saptaması*” adlı araştırmasında; Amerika Birleşik Devletlerinde, politika, toplumsal olaylar, ekonomi, adalet ve tarih’in anaokulu eğitimi ve erken çocukluk öğretmen eğitimi üzerindeki etkileri her zaman tartışıla geldiğini belirtir ve araştırmasında birçok soruya yanıt arar, bunların içerisinde, “Tam günlük anaokullarının durumu nedir?”, “Erken çocukluk eğitimine öğretmenleri ile ilgili olarak (devlette çalışan öğretmen) son yirmi yılda ne gibi değişimler olmuştur?” gibi sorulara yanıt

aranmıştır. Araştırmada; tam günlük anaokulları ile ilgili olarak geçmişten gelen özellikle düşük sosyo ekonomik ailelerin çocukları için bir düzen olduğundan ve tam günlük anaokullarıyla ilgili yapılan birçok araştırma da tam günlük anaokuluna devam eden çocukların yarım günlük anaokuluna devam eden çocuklar ile karşılaştırıldığında, okul başarıları ve sosyalleşme düzeylerinde dikkate değer oranda farklılıklar olduğu tespit edilip, bu çocukların özellikler Afrika-Amerikalı çocuklar olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Tam günlük anaokulları ile ilgili olarak, Amerika Birleşik Devletlerinde bu okulların genellikle güney de yoğunlaştığı, diğer etnik gruplarla karşılaştırıldığında Afrika Amerika kökenli çocukların daha çok tam günlük programlara katıldıkları, çocukların büyük bir çoğunluğunun kırsal kesimde ve küçük şehirlerde tam günlük devlet anaokullarına devam ettiği ortaya çıkan bulgulardandır. Amerika Birleşik Devletlerinde, 1999–2000 okul döneminde devlette çalışan bir öğretmen ortalama \$27,989.00 ücretle göreve başlamaktadır ve eyalete göre bu ücretler farklılık göstermektedir.2005 yılında Long Island bölgesindeki okullar master derecesini almış yeni öğretmenler tercih etmekte ve ücretlerini \$55,000.00'a kadar yükseltmektedirler. Bazı öğretmenler ekonomik sebepler ve çalışma koşullarından dolayı işlerinden ayrılabilirler, bazı bölgelerde anaokulu öğretmenleri, yarım günlük anasınıflarında iki okul arasında koşuşturmaktadırlar. Devlet okullarının % 98'i üniversite mezunu öğretmen tercih etmektedirler, bazı bölgelerde ayrıca işlerine devam edebilmeleri için öğretmenlerden master derecesi istemektedirler. Fakat bunların yanı sıra hiçbir özellik istemeyen kurumlarda vardır, ulusal erken çocukluk eğitimi öğretmenleri derneği bu konu hakkında her öğretmenin en az lisans mezunu olması ve bu çocuklarla çalışabilmek için özel bir eğitimden geçirilmesi ve okul yönetiminin erken çocukluk dönemini nasıl destekleyecekleri konusunda çalışma yapmaları gerektiğini önermektedir.

Dejong (1999), *“Erken Çocukluk Öğretmen Eğitiminde Projeler Yoluyla Öğrenme”* adlı araştırmasında; yeni bir binyıla girerken, fakültelerde bulunan erken çocukluk eğitimine öğretmen yetiştirme programları kendilerini iki sorunla karşı karşıya buldular. Bunlardan birincisi, erken çocukluk öğretmen eğitimcilerinin gelecek için profesyonel temel bilgi becerilerini devamlı artan ve günden güne farklılaşan teknolojik, dinamik ve çeşitli öğretim metotları ile donatmaktır. Yazar

makalesinde, projeler yoluyla öğrenmenin, erken çocukluk eğitimi için gerekli olan temel bilgileri, profesyonel beceri, tutum ve karakteri de içeren özelliklerle, çocuklar üzerinde nasıl uygulanacağı üzerinde durmuştur.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, verilerin toplanması ve çözümlenmesi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Seltiz, Jahoda, Deutsch ve Cook (1959), akt. Karasar (2007), araştırma modelini, "...araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesi" şeklinde tanımlarlar. Bu araştırma ise, tarama modeline dayalı, belgesel tarama yolu ile yapılandırılmış nitel bir araştırmadır.

Karasar (2007), tarama modelini, geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olduğunu ve araştırmaya konu olan olayı, bireyi ya da nesneyi kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlarken, belgesel taramayı ise var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplama olarak tanımlar ve bununla birlikte iki amaçlı belgesel taramanın olabileceğini bunlardan birinin genel tarama, diğerinin ise içerik çözümlemesi olduğu ifade eder.

Tarama modeline dayanan araştırmalarda durum nedir?, Neredeyiz?, Ne yapmak istiyoruz?, Nereye, hangi yöne gitmeliyiz? Oraya nasıl gideriz? gibi sorulara mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen bilgilere dayanılarak yanıt bulunmak istenir (Kaptan,1993).

Bu araştırma; Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarının geçirdiği değişimleri ders içerikleri boyutunda belirlemek amacıyla yapıldığı için, araştırmada belgesel tarama modeline bağlı içerik çözümlemesi yapılmıştır.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de günümüze kadar uygulamaya konulan tüm okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise; üniversitelerin Yüksek Öğretim Kuruluna devredilmesinin ardından, eğitim fakültelerinin okulöncesi öğretmenliği lisans programları için hazırlanan 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan program ve en son geliştirilerek 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programları oluşturmaktadır.

Bu araştırmada örneklem, nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örnekleme yöntemleri içerisinde yer alan “Tipik Durum Örnekleme” dir.

Yıldırım ve Şimşek (2005), tipik durum örneklemesini; araştırmacının yeni bir uygulamayı veya bir yeniliği tanıtmak istediği durumlarda, uygulamanın yapıldığı veya yeniliğin olduğu bir dizi durum arasından, en tipik bir veya birkaç tanesini seçerek bunları çalışma yoluna gidilebileceği şeklinde ifade ederler.

3.3.Verilerin Toplanması

Araştırmada, 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarına ulaşmak için Yüksek Öğretim Kurumunun web sayfası kullanılmıştır. Programlar 15.07.2008 tarihi itibarıyla ilgili kurumun web sayfasından tedarik edilmiştir.

Eğitim fakültelerinde uygulanan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarına ulaşıldıktan sonra, Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 1998/1999 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan eski okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme program’ında bulunan tüm dersler araştırmacı tarafından, Milli Eğitim Temel Kanununda belirtilen öğretmenlik mesleğine hazırlık için gerekli olan genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (MEB,1973), temel alınarak üç temel ders kategorisine, 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans program’ında yer alan dersler baz alınarak ayrılmıştır. Bu işlem 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme program’ı için gerçekleştirilmemiştir. Çünkü bu programda yer alan tüm dersler hali hazırda Yüksek Öğretim Kurulu tarafından kategorilendirilmiştir. Bunun yanı sıra 1998/1999 Eğitim- Öğretim yılında uygulanan

program eski okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programını, 2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmaya program ise yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programını temsil etmektedir.

3.4.Verilen Çözümlemesi ve Yorumlanması

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında bulunan derslerin kategorilendirme işleminin ardından, bu programlar; temel kategorilere bağlı olan derslerin, kredileri, teorik, uygulama ve toplam ders saatleri tespit edilip incelenerek, karşılaştırmalara gidilmiştir. Daha sonra temel kategorilerin (öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür) içerisinde yer alan ve birbirine karşılık her bir ders içeriği bilgisayar ortamına aktarılmış ve bu içerikler yine birbirinden özerk olarak tek tek ifadelendirilmiştir. İfadelendirme işleminin ardından, temel kategoriler bazında her iki programda benzer olan derslerin içerik ifadeleri karşılaştırılmıştır ve içerik çözümlemesi yapılmıştır. Simon ve Burstein(1985), Krippendorff (1984), Karasar (1995), içerik analizini, yazılı veya sözlü materyallerin sistemli bir şekilde analiz edilip, araştırmacının incelemek istediği mesajı nicelleştirilme/ sayısallaştırma işlemi olarak tanımlarlar (Tavşancıl ve Aslan, 2001).

Ders içerik ifadeleri karşılaştırıldıktan sonra, araştırmacı tarafından programların ders içerik ifadelerinin, içerik analizi yapılabilmesi için alt kategoriler oluşturulmuştur. Kuş (2006), kullanılan alt kategorilerin sayısal olarak çokluğunun, yapılan analizin bir o kadar zarif olacağını ve alt kategorilendirme yoluyla örtük ve bulanık olan farklılıkları görme imkânımızın olduğunu ifade eder.

Programlarda bulunan, ders içerik ifadelerindeki benzerlik ve farklılıkları anlamak üzere 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme program'ı temel alınarak oluşturulan alt kategoriler; “Aynı İfade”, “Benzer İfade”, “Yeni İfade”, “Alt İfade”, “Birleşen İfade”, “Kaldırılan İfade” ve “Aktarılan İfade” şeklinde sıralanır.

Araştırmacı tarafından oluşturulan alt kategoriler aşağıdaki şekillerde tanımlanmıştır:

“Aynı İfade”: 1998/1999 ve 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan ana kategorilerde birbiri ile uyumlu olan ders içerik ifadelerindeki tıpa tıpa aynı olanlar kastedilmektedir.

Örnek; “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” dersi ile “Eğitim Bilimine Giriş” ders içeriklerinde yer alan “Eğitimin Felsefi Temelleri-Eğitimin Felsefi Temelleri” ifadeleri bire bir aynı olduğu için “Aynı İfade” kategorisine yerleştirilmiştir.

“Benzer İfade”: 1998/1999 ve 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan ana kategorilerde birbiri ile uyumlu olan ders içerik ifadelerindeki benzerlik kastedilmektedir.

Örnek; “Sınıf Yönetimi” ders içeriklerinde yer alan “İletişim ile Sınıf İçi İletişim” ifadeleri birbirine benzer ifadeler olduğu için bu kategoriye alınmıştır.

“Yeni İfade”: 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme Program’ına yeni eklenen ders içerik ifadelerini temsil eder.

Örnek; “Müzik Eğitimi I” dersi içeriğine eklenen “Çocuk Şarkıları Üzerinde Deşifre Çalışmaları” bu ders içeriğine yeni eklenen bir ifade olduğu için bu kategoriye alınmıştır.

“Alt İfade”: 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer alan alt içerik ifadelerini temsil eder.

Örnek; “Matematik Eğitimi” dersinde, “Okulöncesinde Kazandırılacak Temel Matematiksel Kavramlar” ifadesi, “Sayı Sayma, “Çokluk”, “Doğal Sayılarla İşlemler”...gibi alt ifadelerle ayrılmıştır.

“Birleşen İfade”: 1998/1999 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında bulunan ders içerik ifadelerinde aynı amacı taşıyan fakat iki farklı özelliği yansıtan ifadelerin, 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme program’ında tek bir ifade altında toplanmasıdır.

Örnek: 1998/1999 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında bulunan “Özel Eğitim” ders içerik ifadeleri arasında yer alan “Uzun Süre Hastalığı Olan Çocukların Hastanelerde Özel Eğitimleri ile Uzun Süre Hastalığı Olan Çocukların Evde Özel Eğitimleri” ifadeleri 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer alan “Özel Eğitim” ders içerik ifadesinde tek ifade olarak “Süreğen Hastalığı Olan Çocukların Eğitimleri” şeklinde birleştirilmiştir.

“Kaldırılan İfade”: 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme program ı ders içeriklerinde bulunmayan ifadelerdir.

Örnek:1998/1999 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer alan “Resim Öğretimi I ve II” ders içerik ifadeleri, 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında bulunan “Görsel Sanatlar Eğitimi” ders içerik ifadelerinde yoktur. “Parmak boyası, tuz seramiği, şeker boyası”...vb gibi.

“Aktarılan İfade”: 1998/1999 ve 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarındaki benzer dersler arasında yapılan içerik ifadesi değişimlerini içerir.

Örnek: 1998/1999 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında bulunan “Müzik Öğretimi I” ders içerik ifadesinde yer alan “Müzik Eğitim İlişkisi”, 2006/2007 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında bulunan “Müzik Eğitimi II” ders içeriğine aktarılmıştır.

Ana kategorileri, alt kategorilere ayırma işleminin ardından, ana kategorilere bağlı birbiri ile uyumlu dersler ve içerikleri bu alt kategorilere göre içerik analizi yapılmıştır. Simon ve Burstein (1985), içerik analizinin özünde yazılan ve söylenenlerin kategorileştirilmesi ve ne sıklıkta olduklarını saymak ve bu analizin sonuçlarının genelde frekans ve yüzde tabloları ile sunmak olduğunu ifade eder (Balcı, 2005).

Çözömlenen içerikler ana kategorilere göre derslere ve alt kategori özelliklerine göre tablolastırılıp, yorumlamaya gidilmiştir.

Araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliğini sağlamak üzere araştırma, iç geçerlilik için; alanda yetkin bir öğretim elemanı tarafından uzman incelemesi, dış geçerlilik için; ayrıntılı betimleme, iç güvenilirlik için, tutarlılık incelemesi, dış güvenilirlik için de; içerik analizi konusunda çalışmalar yapmış bir araştırma görevlisi tarafından teyit incelemesi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, problem ve alt problemlere bağlı olarak araştırma sonucunda elde edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir.

1-Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;

a.Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür ve Seçmeli derslerin sayısında yapılan değişiklikler nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Ders Sayısı

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan dersler, Öğretmenlik Meslek Bilgisi, Alan Bilgisi, Genel Kültür ve Seçmeli Dersler kategorilerinden oluşmaktadır. Ders sayısı ile ilgili veriler, Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1.Ders Sayısına İlişkin Dağılım

DERSLER	ESKİ LİSANS PROGRAMI		YENİ LİSANS PROGRAMI	
	n	%	n	%
MESLEK BİLGİSİ	9	17,7	13	22,9
ALAN BİLGİSİ	31	60,8	28	49,1
GENEL KÜLTÜR	7	13,7	16	28,0
SEÇMELİ*	4	7,8		
TOPLAM	51	100	57	100

*Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, eski lisans programında seçmeli dersleri kategorilere ayırmamıştır. Fakat yeni lisans programında bu ayırım yapılmıştır.

Tablo 1 incelendiğinde; okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren yeni lisans programlarında, “Meslek Bilgisi” derslerinin sayısı 4 ders artırılmıştır. Bu durum programda % 5,1 oranında Meslek Bilgisi ders sayısının ağırlığının arttığını ifade etmektedir.

“Alan Bilgisi” derslerinin sayısı, 3 ders azaltılmıştır. Bu durum programda % 11,7 oranında bir azalmayı ifade etmektedir.

“Genel Kültür” derslerinin sayısı ise, 9 ders artırılmıştır. Bu durum ise programda % 14,4 oranında bir artışı ifade etmektedir.

Seçmeli Dersler ile ilgili olarak eski programda şu ifadelere yer verildiği görülmektedir; “Programlarda mümkün olduğu ölçüde seçmeli ders için yer ayrılmıştır. Öğrencilerin kendi alanı dışındaki ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda seçmeli dersleri diğer bölümlerden almaları sağlanmalıdır. Ancak zorunlu hallerde seçmeli derslerden en fazla ikisi bölüm içinde verilebilir” (Yükseköğretim Kurulu, 1998, 11).

Bu ifadelerden Yüksek Öğretim Kurulu’nun seçmeli dersleri, öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür olarak kategorilere ayırmadığı anlaşılmaktadır. Yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programında ise, seçmeli derslerin kategorilerinin belirtildiği görülmektedir.

Genel anlamda, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme yeni lisans programında, “Genel Kültür” dersleri ağırlıklı, 6 adet yeni ders mevcuttur.

Yüksek Öğretim Kurulu, bu üç ders kategorisine ilişkin dersleri ve sayılarını belirlerken, öğretmen adaylarının, programda hangi alanlara yönelik eksikliklerinin olduğunu araştırmış olabilir.

Tablo 1’de yer alan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında bulunan derslerin dağılımı ise, yeni lisans programında ilk sırada % 49,1 ile alan bilgisi derslerinin, ikinci sırada %28,1 ile genel kültür derslerinin ve üçüncü sırada ise % 22,8’lik oran ile öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin bulunduğu görülebilir. Bu durum okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirmede içerik kategorilerinin düzensiz oluşturulduğunun bir göstergesidir. Bu dağılımda, alan bilgisi derslerinin tüm programa oranının, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin oranlarını geçmemesi beklenirdi.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;
b.Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin saat ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri

Öğretmenlik Meslek Bilgisi, öğretmenin bildiğini nasıl öğreteceği; hangi ilke, yöntem ve teknikleri, nasıl ve ne zaman kullanması gerektiğini bilmeyi gerektirmektedir. Öğretmenlik Meslek Bilgisi dersleri ile iyi bir öğretmenin sahip olması gereken özelliklerin yanı sıra, öğrenme-öğretme sürecine ilişkin bilgiler kazandırılmaya çalışılmaktadır (Titrek, 2004).

Ders Saat/Kredileri

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan, Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin toplam saat sayısı, teorik ve uygulama saat sayısı ile kredileri Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Toplam Saat Sayısı	Teorik Saat Sayısı		Uygulama Saat Sayısı		Kredi
	N	n	%	n	%	N
ESKİ	38	22	57,9	16	42,1	30
YENİ	50	30	60	20	40	40

Tablo 2’de yer alan Öğretmenlik Meslek Bilgisi ders saat ve kredilerine ilişkin dağılım incelendiğinde; yeni lisans programında toplam saat sayısının 12 saat arttırıldığı, buna paralel olarak teorik saat sayısında 8, uygulama saat sayısında ise 4 saatlik bir artış olmuştur. Bunlarla birlikte toplam kredi sayısında da 10 kredilik bir artış vardır.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;
c.Alan Bilgisi derslerinin, saat ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Alan Bilgisi Dersleri

Hizmet öncesi öğretmen yetiştirme programlarında öğretmen adaylarının öncelikle bir bilim alanında uzmanlık bilgisi eğitimine sahip olması amaçlanır.

Alan bilgisi dersleri, öğretimin yapılacağı konu alanının gerektirdiği bilgi, beceri, tutum ve değerleri kazandırmayı amaçlar (Küçükahmet, 2000).

Ders Saat/Kredileri

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan, Alan Bilgisi derslerinin toplam saat sayısı, teorik ve uygulama saat sayısı ile kredileri Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Alan Bilgisi Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Toplam Saat Sayısı	Teorik Saat Sayısı		Uygulama Saat Sayısı		Kredi
	N	n	%	n	%	N
ESKİ	115	73	62,5	42	37,5	94
YENİ	84	62	73,9	22	26,1	73

Tablo 3’de yer alan Alan Bilgisi ders saat ve kredilerine ilişkin dağılım incelendiğinde; yeni lisans programında toplam saat sayısının 31 saat düşürüldüğü, buna paralel olarak teorik saat sayısında 8, uygulama saat sayısında ise 20 saatlik, % 11,4 oranında bir azalma görülmektedir. Bunun sonucu olarak toplam kredi sayısında da 21 kredilik bir azalma söz konusudur.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;
d.Genel Kültür derslerinin, saati ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Genel Kültür Dersleri

Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde, öğretmen adaylarının sahip olması gereken alan ve meslek bilgisi dersleri, bazı genel kültür dersleri ile desteklenmelidir. Öğretmenin alanını bilmesinin yanı sıra, bireyi, yaşadığı toplumu ve dünyayı ilgilendiren gelişmeleri takip edebilmesi ve çözüm üretebilmesi gerekir. Bu nedenle öğretmen yetiştiren programlarda, öğretmen adaylarının genel kültürünü geliştirecek dersler de bulunmalıdır.

Ders Saat/Kredileri

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren lisans programlarında yer alan, Genel Kültür derslerinin toplam saat sayısı, teorik ve uygulama saat sayısı ile kredileri Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Genel Kültür Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Toplam Saat Sayısı	Teorik Saat Sayısı		Uygulama Saat Sayısı		Kredi
	N	n	%	n	%	N
ESKİ	18	16	88,9	2	11,1	13
YENİ	41	35	85,3	6	14,7	38

Tablo 4’de yer alan Genel Kültür ders saat ve kredilerine ilişkin dağılım incelendiğinde; yeni lisans programında toplam saat sayısının 23 saat artırıldığı; teorik saat sayısında 19, uygulama saat sayısında 4 saatlik bir artış olduğu görülür. Bunun sonucu olarak toplam kredi sayısında da 25 kredilik bir artış söz konusudur.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan;
e.Seçmeli derslerin, saati ve kredisi ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir?
sorusuna yanıt aranmıştır.

Seçmeli Dersler

Öğretmen yetiştirme programlarında seçmeli dersler, özellikle öğrencilerin meslek ve iş alanlarına daha iyi hazırlanmasına, bir üst sınıfı ya da kurumu etkinlikle izlemesine, ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerine yer verilmesine ve kurum amaçlarının gerçekleşmesine yardım eden derslerdir (Küçükahmet, 2000).

Öğretmen adayları seçimlik derslik aracılığıyla meslek bilgisi ve öğretim alanları ile ilgili daha fazla bilgi edinilebilir.

Ders Saat/Kredileri

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren lisans programlarında yer alan, Seçmeli derslerin toplam saat sayısı, teorik ve uygulama saat sayısı ile kredileri Tablo 5’de yer almaktadır.

Tablo 5. Seçmeli Derslerin, Ders Saat/Kredilerine ilişkin Dağılım

PROGRAMLAR	Seçmeli Dersler					
	Teorik Saat Sayısı		Uygulama Saat Sayısı		Ders Sayısı	Kredi
	n	%	n	%	N	N
ESKİ	12	6,7			4	12

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme eski lisans programında yer alan seçmeli derslerin teorik ders saati sayısı 12 olarak belirlenmiştir. Uygulama saat sayısı bulunmayan, eski programdaki Seçmeli ders sayısı 4 olmakla birlikte, kredi sayısı da 12’dir. Yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında Seçmeli Derslerin kategorileri belirlendiği için, bu aşamada karşılaştırılmaya gidilmemiştir.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan kategorilerde;

f.Ders çeşidi açısından farklılıklar nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Ders Çeşidi

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan ders çeşitleri, ders kategorilerine göre farklılık göstermektedir. Konu ile ilgili veriler Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Ders Çeşidine İlişkin Dağılım

DERSLER	ESKİ		YENİ	
	n	%	n	%
Meslek Bilgisi	8	22,2	12	26,1
Alan Bilgisi	23	63,9	22	47,8
Genel Kültür	4	11,1	12	26,1
Seçmeli	1	2,8		
TOPLAM	36	100	46	100

Ders çeşidine ilişkin olarak Tablo 6 incelendiğinde, genel olarak yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programına 10 çeşit ders ilave edilmiştir; meslek bilgisi derslerine 3 çeşit ders eklenmiş olup, bu kategoride % 3,9 oranında çeşitlilik artmıştır. Alan Bilgisi ders kategorisinden 1 ders çeşidi azaltılmış ve bu kategoride % 16,1 oranında çeşitlilik azalmıştır. Genel Kültür Ders kategorisine 8 çeşit ders eklenmiş ve bu kategoride çeşitlilik % 15,0 oranında artmıştır.

2-İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt probleminde, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan ders kategorileri ve ders kategorilerinin ağırlığı ile ilgili yapılan değişiklikler nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan dersler, “Öğretmenlik Meslek Bilgisi”, “Alan Bilgisi”, “Genel Kültür” dersleri olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır. Bu kategorilere ilişkin veriler Tablo 7’de yer almaktadır.

Ders Kategorileri

Tablo 7.Ders Kategorilerine ilişkin Dağılım

DERSLER	TEORİK				UYGULAMA				TOPLAM				KREDİ			
	ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ		ESKİ		YENİ	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
Meslek Bilgisi	22	17,9	30	23,6	16	26,7	20	41,7	38	20,8	50	28,6	30	20,1	40	26,5
Alan Bilgisi	73	59,3	62	48,8	42	70,0	22	45,8	115	62,8	84	48,0	94	63,1	73	48,4
Genel Kültür	16	13,0	35	27,6	2	3,3	6	12,5	18	9,8	41	23,4	13	8,7	38	25,1
Seçmeli	12	9,8							12	6,6			12	8,1		
TOPLAM	123	100	127	100	60	100	48	100	183	100	175	100	149	100	151	100

Tablo 7’de ders kategorilerine ilişkin dağılım incelendiğinde; Meslek Bilgisi ders kategorisinde, eski lisans programı 22 teorik saat ile programda % 17,9 oranında yer alırken, yeni lisans programı 30 teorik saat ile % 23,6 oranında okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer aldığı ve teorik ders saat sayısının % 5,7 oranı ile artış gösterdiği görülmektedir. Eski lisans programındaki uygulama saat sayısı 16 saat ile % 26,7 oranında programda yer alırken, yeni programda 20 saat ile % 41,7 olarak belirlenip, uygulama saat sayısının % 15,0 oranında artış gösterdiği görülmektedir. Meslek Bilgisi derslerini oluşturan toplam saat sayısı incelendiğinde; eski programda 38 saat ile % 20,8 oranında, yeni programda ise 50 saat ile % 28,6 oranında yer aldığı ve toplam ders saati sayısında % 7,8 oranında bir artış gerçekleştiği görülebilir. Bunların yanı sıra, Meslek Bilgisi kategorisine ait dersleri oluşturan kredi sayısı eski lisans programında 30 iken, yeni lisans programında 40’a yükseltilmiştir. Bu durum yeni lisans programında Meslek Bilgisi kategorisinde yer alan derslerde % 6,4 oranında bir artışı ifade eder.

Alan Bilgisi ders kategorisinde, eski lisans programı 73 teorik saat ile programda % 59,3 oranında yer alırken, yeni lisans programında 62 teorik saat ile % 48,8 oranında okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer aldığı ve teorik ders saat sayısının % 10,5 oranı ile azalma gösterdiği görülmektedir. Eski lisans programındaki uygulama saat sayısı 42 saat ile % 70,0 oranında programda yer alırken, yeni programda 22 saat ile % 45,8 olarak belirlenip, uygulama saat sayısının % 24,2 oranında azalma gösterdiği görülmektedir. Alan Bilgisi derslerini oluşturan

toplam saat sayısı, eski programda 115 saat ile % 62,8 oranında, yeni programda ise 84 saat ile % 48,0 oranında yer aldığı ve toplam ders saati sayısında % 14,8 oranında bir azalma gerçekleştiği görülebilir. Bunların yanı sıra, Alan Bilgisi kategorisine ait dersleri oluşturan kredi sayısı eski lisans programında 94 iken, yeni lisans programında 73'e düşürülmüştür. Bu durum yeni lisans programında Alan Bilgisi kategorisinde yer alan derslerde % 14,7 oranında bir azalmayı göstermektedir.

Genel Kültür ders kategorisinde, eski lisans programı 16 teorik saat ile programda % 13,0 oranında yer alırken, yeni lisans programı 35 teorik saat ile % 27,6 oranında okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer aldığı ve teorik ders saat sayısının % 14,6 oranı ile artış gösterdiği görülmektedir. Eski lisans programındaki uygulama saat sayısı 2 saat ile % 3,3 oranında programda yer alırken, yeni programda 6 saat ile % 12,5 olarak belirlenip, uygulama saat sayısının % 9,2 oranında artış gösterdiği görülmektedir. Genel Kültür derslerini oluşturan toplam saat sayısı, eski programda 18 saat ile % 9,8 oranında, yeni programda ise 41 saat ile % 23,4 oranında yer aldığı ve toplam ders saati sayısında % 13,6 oranında bir artış gerçekleştiği görülebilir. Bunların yanı sıra, Genel Kültür ders kategorisine ait dersleri oluşturan kredi sayısı eski lisans programında 13 iken, yeni lisans programında 38'e çıkarılmıştır. Bu durum yeni lisans programında Genel Kültür kategorisinde yer alan derslerde % 16,4 oranında bir artışı ifade etmektedir.

Tabloda görüldüğü gibi, yeni programlarda teorik ders saat sayısında 19 saatlik artışla Genel Kültür dersleri ilk sırayı, 8 saatlik artışla Meslek Bilgisi Dersleri ikinci sırayı alırken, Alan Bilgisi derslerinde 8 saatlik bir azalma olmuştur.

Yeni programlarda uygulamalı ders saat sayısında 4 saatlik artışla Meslek Bilgisi ve Genel Kültür dersleri ilk sırayı paylaşmaktadırlar. Alan Bilgisi derslerinde ise, 20 saatlik bir azalmanın olduğu görülmektedir.

Toplam ders saat sayısı açısından, yeni programda Genel Kültür derslerinde 23 saatlik, Meslek Bilgisi derslerinde 12 saatlik bir artış görülürken, Alan Bilgisi derslerinde 28 saatlik bir azalma görülmektedir.

Krediler açısından yeni programda, Genel Kültür derslerinde 25 kredilik artış görülürken, Meslek Bilgisi derslerinde 10 kredilik bir artış olmuştur. Bunun yanı sıra Alan Bilgisi ders kredilerinde ise; 18 kredilik bir azalma görülmektedir.

Küçükahmet (2000)'e göre, hangi öğretim kademesine öğretmen yetiştirilecekse, içerik kategorilerinin ağırlığı saptanırken ilgili kademenin öğretmen tipinden beklenenler göz önüne alınmalıdır.

Bir okulöncesi öğretmeninden de daha çok genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisine sahip olması beklenirken, alan bilgisi derslerinde fazla derinleşme gerektirmemektedir. Çünkü bu öğretmen yetiştirme programında belli bir alan öğretiminden daha çok öğrencinin kişilik, zihin ve beden gelişiminin bulunduğu evreler olduğu için öğretmenlik meslek bilgisi ile ilişkili derslerin oranının arttırılması daha uygun olabilir. Bu da seçmeli derslerin seçiminde, bu derslere verilecek ağırlık ile sağlanabilir.

Eski ve Yeni okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programları genel kültür dersleri açısından karşılaştırıldığında; genel kültür derslerinin oranlarının arttırıldığı görülür. Bu değişikliğin amacı, lisans eğitimi düzeyinde yetiştirilmek istenen öğretmen adayına aydın bir bireyde bulunması gereken genel kültür donanımını kazandırmak olabilir. Belli bir düzeyde genel kültüre sahip, çok yönlü bir öğretmen adayı çağdaş eğitimin gerekleri yerine getirmede daha başarılı olabilir.

Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programı açısından bakıldığında, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerine ait teorik ve uygulama saat sayısındaki artış olumlu bir gelişme olarak düşünülebilir fakat bu gelişme yeterli düzeyde değildir.

Değişikliklerin Analizi

Eski programla yeni program karşılaştırıldığında, birçok değişikliğin yapıldığı görülmektedir. Bu değişiklikler ile ilgili bilgiler Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8. Eski ve yeni programda yapılan değişiklikler

DEĞİŞİKLİKLER	Alan Bilgisi	Genel Kültür	Meslek Bilgisi	TOPLAM
İsimleri ve saat/kredileri aynı kalanlar	1	4	2	7
İsimleri aynı, saat/kredileri değişenler	3	2	1	6
İsimleri benzer, saat/kredileri aynı olanlar	6		1	7
İsimleri benzer, saat/kredileri değişenler	2			2
İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi aynı kalanlar	1		2	3
İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi değişenler	2			2
1 iken 2’ye ayrılan dersler		Eski:1 Yeni:2	Eski:1 Yeni:2	Eski:2 Yeni:4
2 iken birleşenler	Eski:6 Yeni:3			Eski:6 Yeni:3
3 iken birleşenler			Eski:3 Yeni:1	Eski:3 Yeni:1
Nispeten ayrılanlar			Eski:1 Yeni:2	Eski:1 Yeni:2
Kategorisi belirlenen seçmeli dersler	Eski:0 Yeni:4	Eski:0 Yeni:1		Eski:4 Yeni:5
Alan Bilgisi kategorisinden, Meslek Bilgisi kategorisine aktarılanlar			1	1
Meslek Bilgisi kategorisinden, Alan Bilgisi kategorisine aktarılanlar	1			1
Tümüyle çıkarılanlar	6			6
Yeni eklenenler	5	7	1	13
TOPLAM	Eski:28 Yeni:27	Eski:7 Yeni:16	Eski:11 Yeni:13	Eski:51 Yeni:57

Eski ve yeni programlarda yapılan değişikliklerin analizini içeren Tablo 8 incelendiğinde; isimleri ve saat/kredileri aynı kalan derslerden, “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi” dersi alan bilgisi kategorisinde, “Türkçe I: Yazılı Anlatım, Türkçe II: Yazılı Anlatım”, “Yabancı Dil I ve Yabancı Dil II” dersleri genel kültür kategorisinde, “Özel Öğretim Yöntemleri II” ve “Rehberlik” dersleri ise meslek bilgisi kategorisinde yer almaktadır.

İsimleri aynı, saat/kredileri değişen derslerden, “Çocukta Oyun Gelişimi”, “Anne Çocuk Beslenmesi” ve “Anne Baba Eğitimi” dersleri alan bilgisi kategorisinde, “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I ve Atatürk İlkeleri ve İnkılâp

Tarihi II” dersleri genel kültür kategorisinde, “Sınıf Yönetimi” dersi ise meslek bilgisi kategorisinde yer almaktadır.

İsimleri benzer saat/kredileri aynı olan derslerden, eski programda “Anne Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları”, “O.Ö.Matematik Öğretimi”, “Müzik Öğretimi II”, “O.Ö.Fen Öğretimi”, “O.Ö.Eğitimde Drama”, “Çocukta Yaratıcılık ve Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri” dersleri, yeni programda sırasıyla “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım”, “Matematik Eğitimi”, “Müzik Eğitimi II”, “Fen Eğitimi”, “Drama”, “Yaratıcılık ve Geliştirilmesi” dersleri alan bilgisi kategorisinde yerini alırken, eski programda “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme” yeni programda “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” dersi meslek bilgisi kategorisinde yer almaktadır. Genel kültür dersleri kategorisinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

İsimleri benzer, saat/kredileri değişen derslerden, eski programda “Müzik Öğretimi I” ve “Çocukta Ruh Sağlığı ve Uyum Bozuklukları” yeni programda sırasıyla “Müzik Eğitimi I” ve “Çocuk Ruh Sağlığı” dersleri yer almaktadır. Genel Kültür ve Meslek Bilgisi ders kategorilerinde böyle bir değişikliğe rastlanmamıştır.

İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi aynı kalan derslerden, eski programda “O.Ö.Eğitimin İlke ve Yöntemleri” ile yeni programda “Okulöncesi Eğitime Giriş” dersleri alan bilgisi ders kategorisinde yer almaktadır. Meslek Bilgisi ders kategorisinde ise, eski programda “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” ve “Gelişim ve Öğrenme” yeni programda sırasıyla “Eğitim Bilimine Giriş” ve “Eğitim Psikolojisi” dersleri meslek bilgisi ders kategorisinde yer alır. Genel kültür ders kategorisinde böyle bir değişim yapılmamıştır.

İsimleri değişen, kapsamı genişleyen, kredisi değişen derslerden, eski programda “Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi” ile “Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi” yeni programda ise sırasıyla, “Psikoloji” ve “Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I” dersleri alan bilgisi kategorisinde yer almaktadır. Genel Kültür ve Meslek Bilgisi ders kategorisinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Bir ders iken iki derse ayrılanlardan eski programda “Bilgisayar”, yeni programda “Bilgisayar I” ve “Bilgisayar II” genel kültür ders kategorisinde yer almaktadır. Eski programda “Öğretmenlik Uygulaması”, yeni programda “Öğretmenlik Uygulaması I” ve “Öğretmenlik Uygulaması II” dersleri meslek bilgisi

ders kategorisinde bulunur. Alan bilgisi ders kategorisinde ise böyle bir değişiklik olmamıştır.

İki ders iken bir ders şeklinde birleşen derslerden, eski programda “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I” ve “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi II”, “Çocuk Edebiyatı I” ve “Çocuk Edebiyatı II”, “Okulöncesi Eğitimde Araç Yapımı I” ve “Okulöncesi Eğitimde Araç Yapımı II”, yeni sırasıyla programda sırasıyla “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi”, “Çocuk Edebiyatı”, “Materyal Tasarımı” alan bilgisi ders kategorisinde yer almaktadır. Genel kültür ve meslek bilgisi ders kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Üç ders iken bir ders şeklinde birleşen derslerden, eski programda “Uygulama I”, “Uygulama II”, “Uygulama III”, yeni programda “Okul Deneyimi” dersleri meslek bilgisi ders kategorisinde yer almaktadır.

Nispeten ayrılanlar, eski programda “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme 3-2-4” dersinde hem saat/kredisinde hem de içeriğinde değişiklikler olmuş yeni programda “Öğretim İlke ve Yöntemleri 3-0-3” ile “Ölçme ve Değerlendirme 3-0-3” dersleri şeklinde meslek bilgisi dersleri kategorisinde yer almıştır. Alan bilgisi ve genel kültür dersleri kategorilerinde böyle bir değişiklik olmamıştır.

Eski programda yer alan dört adet seçmeli dersin kategorilerini belirleme işi fakültelere bırakılmışken, yeni programda seçmeli ders sayısı beş olarak belirlenmiş ve bunlardan dördü alan bilgisi, bir tanesi de genel kültür ders kategorisinde bulunmak üzere belirlenmiştir.

Eski programda, alan bilgisi kategorisinde yer alan “Özel Eğitim” dersi, yeni programda meslek bilgisi ders kategorisinde yer almaktadır.

Eski programda, meslek bilgisi kategorisinde yer alan “Özel Öğretim Yöntemleri II” dersi, yeni programda alan bilgisi kategorisinde yer almaktadır.

Yeni programdan tümüyle çıkarılan dersler ; “Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi”, “Konuşma ve Yazma Eğitimi I”, “Konuşma ve Yazma Eğitimi II”, “O.Ö.Bilgisayar Öğretimi”, “Resim Öğretimi I” ve “Resim Öğretimi II” alan kategorisi dersleridir.

Yeni eklenenler ise, alan bilgisi ders kategorisinde; “Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II”, “Görsel Sanatlar Eğitimi”, “Araştırma Projesi I”, “Araştırma Projesi II” ve “İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları”dır. Meslek bilgisi

ders kategorisinde “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” yer alırken, genel kültür ders kategorisinde ise; “Eğitim Felsefesi”, “Eğitim Sosyolojisi”, “Türk Eğitim Tarihi”, “İstatistik”, “Etkili İletişim”, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri” ve “Topluma Hizmet Uygulamaları” dersleri yer alır.

3-Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt probleminde, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Tablo 9. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılım

ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİ DERSLERİ	İFADELER											
	Aynı İfade		Benzer İfade		Yeni İfade		Alt İfade		Kaldırılan İfade		Birleşen İfade	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğretmenlik Mesleğine Giriş	4	25	2	6,06	8	4,90	6	9,52	4	5,71		
Eğitim Bilimine Giriş												
Uygulama I												
Uygulama II					13	7,98	7	11,11	1	1,42		
Uygulama III												
Okul Deneyimi												
Gelişim ve Öğrenme	3	18,75	3	9,10	11	6,75	8	12,70	2	2,85		
Eğitim Psikolojisi												
Öğretimde Planlama ve Değerlendirme												
Ölçme ve Değerlendirme	1	6,25	4	12,12	35	21,48	23	36,50	10	14,28		
Öğretim İlke ve Yöntemleri												
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme												
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	4	25	5	15,15	9	5,52	6	9,52				
Sınıf Yönetimi												
Sınıf Yönetimi	1	6,25	6	18,18	9	5,52			6	8,58		
Özel Öğretim Yöntemleri I					10	6,13			7	10		
Özel Öğretim Yöntemleri I												
Özel Öğretim Yöntemleri II												
Özel Öğretim Yöntemleri II	1	6,25			13	7,98	10	15,88	6	8,58		
Rehberlik												
Rehberlik			2	6,06	12	7,36			15	21,42		
Öğretmenlik Uygulaması												
Öğretmenlik Uygulaması I					18	11,05	3	4,77	6	8,58		
Öğretmenlik Uygulaması II												
Özel Eğitim												
Özel Eğitim	2	12,5	11	33,33	15	9,20			13	18,58	2	100
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi					10	6,13						
TOPLAM	16	100	33	100	163	100	63	100	70	100	2	100

Tablo 9’da yer alan “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” ders içerik ifadelerinin frekans ve yüzde değerlerini oluşturulan kategoriler incelendiğinde; uygulamaya konulan her iki okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında da “Aynı ifade”ler kategorisinde ilk sırayı % 25 oranlarıyla “Öğretmenlik Mesleğine Giriş” ile “Eğitim Bilimine Giriş” dersleri ve “Öğretim Teknolojileri Materyal Geliştirme” ile “Öğretim Teknolojileri Materyal Tasarımı” dersleri alır. Bu kategori de ikinci sırayı % 18,75 oranıyla “Gelişim ve Öğrenme” ile “Eğitim Psikolojisi” dersleri alır. Üçüncü sırada % 12,5 oranıyla “Özel Eğitim” dersi, dördüncü sırada ise; % 6,25 oranıyla “Sınıf Yönetimi”, “Özel Öğretim Yöntemleri II” dersleri ve “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme” ile “Ölçme ve Değerlendirme” ve “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersleri yer alır.

“Uygulama I, II, III” ve “Okul Deneyimi”, “Özel Öğretim Yöntemleri I”, “Rehberlik” ve “Öğretmenlik Uygulaması” ile “Öğretmenlik Uygulaması I ve II” ders içeriklerinde bire bir aynı ifadelere rastlanmamıştır.

“Benzer ifade” kategorisinde; ilk sırayı; % 33,33 oranıyla “Özel Eğitim”, ikinci sırayı ; % 18,18 oranıyla “Sınıf Yönetimi”, üçüncü sırayı; % 15,15 oranıyla “Öğretim Teknolojileri Materyal Geliştirme” ile “Öğretim Teknolojileri Materyal Tasarımı”,dördüncü sırayı; % 12,12 oranıyla “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme” ile “Ölçme ve Değerlendirme” ve “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, beşinci sırayı;“Öğretmenlik Mesleğine Giriş” ile “Eğitim Bilimine Giriş” ve “Rehberlik” dersleri almaktadır.

“Uygulama I, II, III” ve “Okul Deneyimi”, “Özel Öğretim Yöntemleri I”, “Özel Öğretim Yöntemleri II” ve “Öğretmenlik Uygulaması” ile “Öğretmenlik Uygulaması I ve II” ders içeriklerinde benzer ifadelere rastlanmamıştır.

2006/2007 Eğitim-Öğretim yılında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programındaki derslerden % 21,48 oranıyla ilk sırayı “Ölçme ve Değerlendirme” ile “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersleri “Yeni ifade” kategorisinde alırken, ikinci sırayı; %11,05 oranıyla “Öğretmenlik Uygulaması I ve II” dersleri, üçüncü sırayı; % 9,20 oranıyla “Özel Eğitim” , dördüncü sırayı; “ % 7,98 oranıyla “Özel Öğretim Yöntemleri II” ve “Okul Deneyimi”, beşinci sırayı; % 7,36 oranıyla “Rehberlik”, altıncı sırayı; % 6,75 oranıyla “Eğitim Psikolojisi”, yedinci sırayı; % 6,13 oranıyla “Özel Öğretim Yöntemleri I” ile “Türk Eğitim Sistemi ve

Okul Yönetimi” dersleri paylaşırken, sekizinci sırada; % 5,52 oranıyla “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı” ile “Sınıf Yönetimi” ve son olarak dokuzuncu sıraya ise; % 4,90 oranıyla “Eğitim Bilimine Giriş” dersi yer almaktadır.

“Alt İfade” kategorisinde, % 36,50 oranıyla ilk sırada; “Ölçme ve Değerlendirme” ile “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, ikinci sırada; % 15,88 oranıyla “Özel Öğretim Yöntemleri II”, üçüncü sırada; % 12,70 oranıyla “Eğitim Psikolojisi”, dördüncü sırada; % 11,11 oranıyla “Okul Deneyimi”, beşinci sırada; % 9,52 oranıyla “Eğitim Bilimine Giriş” ve “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı”, altıncı sırada ise; % 4,77 oranıyla “Öğretmenlik Uygulaması I ve II” dersleri yer almaktadır.

“Sınıf Yönetimi”, “Özel Öğretim Yöntemleri I”, “Rehberlik”, “Özel Eğitim” ve “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” ders ifadelerinde, alt ifade kategorisine rastlanmamıştır.

“Kaldırılan ifade” kategorisinde ilk sırayı; % 21,42 oranıyla “Rehberlik”, ikinci sırayı; %18,58 oranıyla “Özel Eğitim” , üçüncü sırayı ise % 14,28 oranıyla “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme”, dördüncü sırayı; % 10 oranıyla “Özel Öğretim Yöntemleri I”, beşinci sırayı; %8,58 oranıyla “Özel Öğretim Yöntemleri II”, “Öğretmenlik Uygulaması” ve “Sınıf Yönetimi”, altıncı sırayı; %5,71 oranıyla “Öğretmenlik Mesleğine Giriş”, yedinci sırayı; % 2,85 oranıyla “Gelişim ve Öğrenme”, sekizinci sırayı ise; % 1,42 oranıyla “Uygulama I, II ve III” dersleri almıştır.

“Birleşen ifade” kategorisinde yer alan ders, iki ifade ile özel eğitim dersidir. Diğer öğretmenlik meslek bilgisi derslerinde bu kategoriye rastlanmamıştır.

Tablo 9 incelendiğinde; eski okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programında yer alan “Öğretimde Planlama ve Değerlendirme” ders içerik ifadelerinin, yeni programda iki farklı derste karşımıza çıktığı ve örtüştüğü görülür. Bunlar; “Ölçme ve Değerlendirme” ile “Öğretim İlke ve Yöntemleri” dersleridir. Ayrıca bu derslerin içeriğinin zenginleştirme sebebi, okulöncesi dönemdeki çocuklara öğretilecek çeşitli gelişim alanlarındaki davranışları ve kavramları kazandırmak için gerekli olan temel bilgi ve becerileri verecek dersler olmalarıdır.

Program içeriklerinde dikkati çeken bir başka nokta ise; “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerinin içerik yönünden oldukça zenginleştirildiğidir. Eski lisans programında yer alan “Uygulama I, II, III” derslerinin içerik ifadeleri

oluşturulmamıştır. “Öğretmenlik Uygulaması” ders içeriği ise, genel anlamda uygulatıcıya bilgi verirken, yeni lisans programında yer alan içerik ifadeleri ayrıntılandırılmıştır. Bunun nedeni, öğretmenlik uygulaması derslerini yönetecek uygulatıcıya bilgi verme yoluyla, öğretmen adaylarında, ilerleyen yıllarda görev yapacakları okul ortamı ve meslek yaşamları boyunca birlikte olacakları küçük yaş grubu ile tanışmalarını, yoğun olarak bu havayı teneffüs etmelerini ve bu sürecin verimli geçirilmesini sağlamak olabilir.

İçerik ifadelerinde “Özel Eğitim” ders içeriğinin de yeniden yapılandırıldığı görülmektedir. Bu yeni yapılanma ile okulöncesi eğitimde, öğretmen adaylarında “Özel Eğitim” alanıyla ilgili ayrıntılı bilgi sahibi olmaları amaçlanmaktadır. Nitekim 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 4.maddesinin (b) bendin de “Özel eğitime erken başlamak esastır” denilmekte ve “Okulöncesi Eğitimi” başlıklı 7.maddesinde ise, “Tanısı konulmuş, özel eğitim gerektiren çocuklar için okulöncesi eğitim zorunludur. Bu eğitim özel eğitim okulları ile diğer okulöncesi eğitim kurumlarında verilir” hükümleri yer almaktadır. Yine Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce “Okulöncesi Eğitimde Kaynaştırma Eğitimi Yaygınlaştırma” adlı 2009/66 no’lu genelge hazırlanmıştır. Özel Eğitim ders içeriği düzenlenirken, erken çocukluk eğitiminde özel eğitim uygulamalarının önemi göz ardı edilmemiştir.

4-Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt probleminde, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Alan Bilgisi” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Tablo 10. Alan Bilgisi Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılım

ALAN BİLGİSİ DERSLERİ	İFADELER											
	Aynı İfade		Benzer İfade		Yeni İfade		Alt İfade		Aktarılan İfade		Kaldırılan İfade	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
O.Ö.Eğitimin İlke ve Yöntemleri	1	3,23	1	4,77	19	6,60	2	2,22			5	2,35
Okulöncesi Eğitime Giriş												
İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi	5	16,12			7	2,44					2	0,93
İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi												
Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi					17	5,90	6	6,67			8	3,76
Psikoloji												
Anne ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	5	16,12	2	9,6	19	6,60	8	8,89			13	6,10
Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım												
Anne ve Çocuk Beslenmesi	9	29,04	1	4,77	2	0,69					5	2,35
Anne-Çocuk Beslenmesi												
Müzik Öğretimi I					24	8,33	10	11,11			8	3,76
Müzik Eğitimi I												
Müzik Öğretimi II			3	14,29	9	3,12			1	100	6	2,81
Müzik Eğitimi II												
O.Ö. Matematik Öğretimi					15	5,21	5	5,55			12	5,64
Matematik Eğitimi												
Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum bozuklukları			2	9,6	31	10,76	21	23,34			11	5,16
Çocuk Ruh Sağlığı												
O.Ö. Fen Öğretimi			3	14,28	4	1,39					10	4,70
Fen Eğitimi												
Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I-II	1	3,23	1	4,77	22	7,63	14	15,56			17	7,98
Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi												
Resim Öğretimi I ve II					14	4,88					16	7,51
Görsel Sanatlar Eğitimi												
Çocuk Edebiyatı I ve II	8	25,80	1	4,77	11	3,81	11	12,22			9	4,23
Çocuk Edebiyatı												
TOPLAM	29	100	14	100	194	100	77	100	1	100	122	100

Tablo 10.'un devamı. Alan Bilgisi Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılım

<i>ALAN BİLGİSİ DERSLERİ</i>	<i>İFADELER</i>											
	<i>Aynı İfade</i>		<i>Benzer İfade</i>		<i>Yeni İfade</i>		<i>Alt İfade</i>		<i>Aktarılan İfade</i>		<i>Kaldırılan İfade</i>	
	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
O.Ö.Eğitimde Araç Yapımı I ve II	1	3,23	1	4,77	4	1,39	3	3,33			22	10,33
Materyal Geliştirme												
Anne Baba Eğitimi	1	3,23			15	5,21					4	1,87
Anne Baba Eğitimi												
O.Ö.Eğitimde Drama			2	9,6	16	5,56	4	4,44			14	6,58
Drama												
Çocukta Yaratıcılık ve Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri			1	4,77	15	5,21					10	4,70
Yaratıcılık ve Geliştirilmesi												
Çocukta Oyun Gelişimi			1	4,77	8	2,77					7	3,28
Çocukta Oyun Gelişimi												
Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi											9	4,23
Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi			2	9,6	11	3,81					8	3,76
Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I												
Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II					5	1,73						
Konuşma ve Yazma Eğitimi I ve II											16	7,51
O.Ö.Bilgisayar Öğretimi											1	0,46
Araştırma Projesi I					3	1,04						
Araştırma Projesi II					4	1,39						
İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları					13	4,53	6	6,67				
GENEL TOPLAM	31	100	21	100	288	100	90	100	1	100	213	100

Tablo 10’da bulunan, alan bilgisi ders içerik ifadelerinin frekans ve yüzde değerlerini oluşturulan kategoriler incelendiğinde; “Aynı İfade” kategorisinde ilk sırayı %29,04 oranı ile “Anne Çocuk Beslenmesi” dersi, ikinci sırayı; %25,80 oranı ile “Çocuk Edebiyat” ‘ı, üçüncü sırayı; %16,12 oranıyla “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım” ile “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi” dersleri, dördüncü sırayı ise; tek aynı ifade ile % 3,23 oranla “Okulöncesi Eğitime Giriş”, “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi”, “Materyal Geliştirme” ve “Anne Baba Eğitimi” dersleri almıştır.

“Benzer İfade” kategorisinde ise; % 14,29 oranla “Müzik Eğitimi II” ve “Fen Eğitimi” dersleri ilk sırada yer alırken, ikinci sırada % 9,6 oranıyla “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım”, “Çocuk Ruh Sağlığı”, “Drama” ve “Erken Çocukluk Döneminde Gelişim” dersleri, üçüncü sırada; % 4,77 oran ve tek benzer ifade ile, “Okulöncesi Eğitime Giriş”, “Anne Çocuk Beslenmesi”, “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi”, “Çocuk Edebiyatı”, “Materyal Geliştirme”, “Yaratıcılık ve Geliştirilmesi” ile “Çocukta Oyun Gelişimi” dersleri yer almıştır.

“Yeni İfade” kategorisinde ilk sırayı %10,76 oranıyla “Çocuk Ruh Sağlığı”, % 8,33 oranıyla ikinci sırayı “Müzik Eğitimi I”, üçüncü sırada ise; % 7,63 oranıyla “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi”, dördüncü sırayı; % 6,60 oranıyla “Okulöncesi Eğitime Giriş” ve “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım”, beşinci sırayı; % 5,90 oranıyla “Psikoloji” , altıncı sırayı; % 5,56 oranıyla “Drama”, yedinci sırayı; % 5,21 oranıyla “Matematik Eğitimi”, “Anne Baba Eğitimi” ve “Yaratıcılık ve Geliştirilmesi”, sekizinci sırayı; % 4,88 oranıyla “Görsel Sanatlar Eğitimi”, dokuzuncu sırayı; % 4,53 oranıyla “İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları”, onuncu sırayı; % 3,81 oranıyla “Çocuk Edebiyatı”, “Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I”, on birinci sırayı; % 3,12 oranıyla “Müzik Eğitimi II”, on ikinci sırayı; % 2,77 oranıyla “Çocukta Oyun Gelişimi”, on üçüncü sırayı; % 2,44 oranıyla “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi”, on dördüncü sırayı; % 1,73 oranıyla “Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II”, on beşinci sırayı; % 1,39 oranıyla “Fen Eğitimi”, “Materyal Geliştirme”, “Araştırma Projesi II”, on altıncı sırayı; % 1,04 oranıyla “Araştırma Projesi I” ve son olarak on yedinci sırada; % 0,69 oranıyla “Anne Çocuk Beslenmesi” dersleri yer almıştır.

“Alt ifade” kategorisinde ise ilk sırayı; % 23,34 oranıyla “Çocuk Ruh Sağlığı”, ikinci sırayı; % 15,56 oranıyla “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi”, üçüncü

sırayı % 12,22 ile “Çocuk Edebiyatı”, dördüncü sırayı; % 11,11 oranıyla “Müzik Eğitimi I”, beşinci sırayı; % 8,89 oranıyla “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım”, altıncı sırayı; % 6,67 oranıyla “Psikoloji” ve “İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları”, % 5,55 oranıyla yedinci sırada “Matematik Eğitimi”, % 4,44 oranıyla sekizinci sırada “Drama”, dokuzuncu sırada ise; % 3,33 oranıyla “Materyal Geliştirme” ve son olarak onuncu sırada; % 2,22 oranıyla “Okulöncesi Eğitime Giriş” dersi yer almıştır.

“Aktarılan ifade” kategorisinde 1998/1999 okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programında yer alan “Müzik Öğretimi I” dersinden bir ifade, “Müzik Eğitimi II” ders içeriğine aktarılmıştır.

“Kaldırılan ifade” kategorisinde; “Okulöncesi Eğitimde Araç Yapımı I ve II” dersleri % 10,33 oranıyla ilk sırada, % 7,98 oranıyla “Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I ve II” ikinci sırada; % 7,51 oranıyla “Resim Öğretimi I ve II” ile “Konuşma ve Yazma Eğitimi I ve II” üçüncü sırada, % 6,58 oranıyla “O.Ö.Eğitimde Drama” dördüncü sırada, % 6,10 oranıyla “Anne ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları” beşinci sırada, % 5,64 oranıyla “O.Ö.Matematik Öğretimi” altıncı sırada, % 5,16 oranıyla “Çocuk Ruh Sağlığı” yedinci sırada, % 4,70 oranıyla “O.Ö.Fen Öğretimi” ile “Çocukta Yaratıcılık ve Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri” sekizinci sırada, % 4,23 oranıyla “Çocuk Edebiyatı I ve II” ile “Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi” dokuzuncu sırada, % 3,76 oranıyla “Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi”, “Müzik Öğretimi I” ile “Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi” onuncu sırada, % 3,28 oranıyla “Çocukta Oyun Gelişimi” on birinci sırada, % 2,81 oranıyla “Müzik Öğretimi II” on ikinci sırada, % 2,35 oranıyla “Okulöncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri” ve “Anne ve Çocuk Beslenmesi” on üçüncü sırada, % 1,87 oranıyla “Anne Baba Eğitimi” on dördüncü sırada, % 0,93 oranıyla “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi” on beşinci sırada ve son olarak % 0,46 oranıyla “O.Ö.Bilgisayar Öğretimi” on altıncı sırada yer almaktadır.

Tablo 10’da yer alan bilgiler incelendiğinde; “İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi”, “Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım” ile “Anne Çocuk Beslenmesi” ders içeriklerinin “Aynı İfade” kategorisinde, çoğu ifadesinin aynı kalarak değiştirilmediği görülmektedir. Bunun nedeni, eğitim fakültelerinde bu dersleri okutan öğretim elemanlarının, tıp fakültesi gibi farklı fakülte kökenli olmaları ve

muhtemelen program geliştirme çalışmalarına katılmamış olmalarından ileri gelebilir.

Araştırmada dikkati çeken, eski lisans programındaki Alan Bilgisi ders içerik ifadelerinde yer alan “O.Ö.Matematik Öğretimi” ders içeriğinin tamamen bilinçsizce oluşturulduğudur. Bu içerikte, okulöncesi eğitime öğretme yetiştirme kaygısından daha çok ilköğretime öğretmen yetiştirme kaygısının olduğu görülmüştür. Bununla birlikte yine eski lisans programında yer alan “O.Ö.Fen Öğretimi” ders içeriği, sanki okulöncesi eğitimde birkaç tane öğretilmesi gereken fen kavramı varmış gibi oluşturulmuşken, yeni lisans programında bu durumun farkına varılmış ve daha genel ifadeler ile “Fen Eğitimi” ders içeriği oluşturulmuştur.

5-Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt probleminde, Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Genel Kültür” derslerinin içerik ifadelerinde benzerlikler/farklılıklar nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Tablo 11. Genel Kültür Derslerinin, Ders İçerik İfadelerine İlişkin Dağılım

GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	İFADELER									
	<i>Aynı İfade</i>		<i>Benzer İfade</i>		<i>Yeni İfade</i>		<i>Alt İfade</i>		<i>Kaldırılan İfade</i>	
	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Türkçe I:Yazılı Anlatım	5	100	1	14,28	45	15,85	32	30,48	36	46,15
Türkçe I:Yazılı Anlatım										
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I					34	11,98				
Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II					15	5,28				
Yabancı Dil I					8	2,81	2	1,90		
Yabancı Dil II										
Bilgisayar					24	8,46			5	6,42
Bilgisayar I			3	42,86						
Bilgisayar II										
Türkçe II: Sözlü Anlatım					39	13,73	31	29,53	37	47,43
Türkçe II: Sözlü Anlatım			3	42,86						
Eğitim Felsefesi					15	5,28	10	9,52		
Eğitim Sosyolojisi					15	5,28				
Türk Eğitim Tarihi					24	8,46	15	14,29		
İstatistik					16	5,63	4	3,81		
Etkili İletişim					17	5,98	3	2,85		
Bilimsel Araştırma Teknikleri					22	7,74	8	7,62		
Topluma Hizmet Uygulamaları					10	3,52				
TOPLAM	5	100	7	100	284	100	105	100	78	100

Tablo 11’de yer alan, genel kültür derslerinin ders içerik ifadelerine ilişkin dağılım incelendiğinde; “Aynı ifade” kategorisinin yalnızca 5 ifade ile “Türkçe I:Yazılı Anlatım” dersinde oluşturulduğu görülür.

“Benzer ifade” kategorisinde; ilk sırada % 42,86 oranıyla “Bilgisayar” ve “Türkçe II: Sözlü Anlatım”, ikinci sırada % 14,28 oranıyla “Türkçe I:Yazılı Anlatım” dersleri bulunmaktadır.

“Yeni ifade” kategorisinde ilk sırayı; % 15,85 oranıyla “Türkçe I: Yazılı Anlatım”, ikinci sırayı; % 13,73 oranıyla “Türkçe II: Sözlü Anlatım”, üçüncü sırayı; % 11,98 oranıyla “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi I”, dördüncü sırayı; % 8,46 oranıyla “Türk Eğitim Tarihi” ve “Bilgisayar”, beşinci sırayı; % 7,74 oranıyla “Bilimsel Araştırma Teknikleri”, altıncı sırayı; % 5,98 oranıyla “Etkili İletişim”, yedinci sırayı; % 5,63 oranıyla “İstatistik”, sekizinci sırayı; % 5,28 oranıyla “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi II”, “Eğitim Felsefesi” ve “Eğitim Sosyolojisi”, dokuzuncu sırayı; % 3,52 oranıyla “Topluma Hizmet Uygulamaları” ve son olarak onuncu sırayı % 2,81 oranıyla “Yabancı Dil I ve II” dersleri oluşturur.

“Alt ifade” kategorisinde ilk sırayı; % 30,48 oranıyla “Türkçe I:Yazılı Anlatım”, ikinci sırayı; % 29,53 oranıyla “Türkçe II: Sözlü Anlatım”, üçüncü sırayı; % 14,29 oranıyla “Türk Eğitim Tarihi”, dördüncü sırayı; 9,52 oranıyla “Eğitim Felsefesi”, beşinci sırayı; % 7,62 oranıyla “Bilimsel Araştırma Teknikleri”, altıncı sırayı; % 3,81 oranıyla “İstatistik”, yedinci sırayı; % 2,85 oranıyla “Etkili İletişim” ve son olarak sekizinci sırayı % 1,90 oranıyla “Yabancı Dil I ve II” dersleri oluşturmuştur.

“Kaldırılan ifade” kategorisinde ise durum şöyledir; % 47,43 oranıyla ilk sırada “Türkçe II: Sözlü Anlatım”, % 46,15 oranıyla ikinci sırada “Türkçe I: Yazılı Anlatım”, % 6,42 oranıyla “Bilgisayar I” dersi üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 11 incelendiğinde, programda bulunan genel kültür ders içeriklerinde “Yeni ifade” ve “Alt ifade”lerin özellikle “Türkçeyi uygulamaya” dönük “Türkçe I: Yazılı Anlatım” ve “Türkçe II: Sözlü Anlatım” derslerinde yoğunlaştığı görülür. Bu durum Türkçenin, ülkenin tüm genelinde görev yapacak okulöncesi öğretmenleri ve onların yetiştireceği öğrenciler tarafından doğru ve düzgün kullanılmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir önlem olabilir.

6-Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt probleminde, Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme alanında yapılan çalışmalarda en çok dile getirilen sorunlar nelerdir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Ülkemizde okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili çeşitli çalışmaların belirli aralıklarla yapıldığı fakat bu konudaki çalışmaları gözden geçiren ve sonuçları değerlendirip öneriler geliştiren bir araştırma yapılmadığı görülmektedir. Araştırmanın altıncı alt probleminde, araştırmanın Türkiye’de yapılmış ilgili araştırmalar ve yayınlar kısmında söz edilen araştırmalardan hareketle, okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme konusunda üzerinde en çok durulan noktalar sıralanacaktır.

Araştırmalarda;

- Öğretmen adaylarının mezun oldukları kurumda almış oldukları derslerin alanları için çok fazla yeterli olmadığı ve buna bağlı olarak alanlarında kendilerini yetersiz hissettikleri, uygulama derslerinin çok yetersiz olduğunu ortaya çıkan bir sonuçtur.
- Öğrencilerin mesleği yeterince benimsemediklerini ve kendilerini yetiştirme çaba ve isteklerinin yeterli olmadığını ortaya konulan sonuçlardandır.
- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştiren programların, içerdikleri ders çeşidi sayısı ve mezuniyet için gerekli toplam kredi ve kategorilerde yer alan dersler açısından farklılık göstermektedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bulgularından hareketle elde edilen sonuçlar şunlardır;

1- Yeni programda toplam ders sayısı artmıştır. Ancak, Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Genel Kültür ders kategorilerinde yer alan ders sayılarında artış olmuşken, Alan Bilgisi ders kategorisinde yer alan ders sayısının düşürüldüğü saptanmıştır.

2- Yeni programda, Öğretmenlik Meslek Bilgisi derslerinin uygulama, teorik ve toplam saat sayısı ile kredi sayısının arttırıldığı saptanmıştır.

3- Yeni programda, Alan Bilgisi derslerinin uygulama, teorik ve toplam saat sayısı ile kredi sayısının düşürüldüğü saptanmıştır.

4- Yeni programda, Genel Kültür derslerinin uygulama, teorik ve toplam saat sayısı ile kredi sayılarının arttırıldığı saptanmıştır.

5-Yeni programda, teorik ders saati sayısı açısından, alan bilgisi dersleri önemli bir ağırlığa sahip iken, bunu genel kültür ve meslek bilgisi dersleri izlemektedir.

6- Yeni programda, uygulamalı ders saat sayısı açısından, alan bilgisi ve meslek bilgisi dersleri hemen hemen aynı ağırlığa sahip iken, bunları genel kültür dersleri izlemektedir.

7- Yeni programda, toplam ders saat sayısı açısından alan bilgisi dersleri en önemli ağırlığa sahipken, bunu meslek bilgisi ve genel kültür dersleri izlemiştir.

8-Yeni programda, krediler açısından alan bilgisi dersleri en önemli ağırlığa sahipken, bunu meslek bilgisi ve genel kültür dersleri izlemiştir.

9- Yeni programda, Seçmeli derslerin kategorilerinin belirlenip, teorik saat sayısı, ders saat sayısı ile kredi sayılarının arttırıldığı saptanmıştır.

10- Okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programlarında yer alan ders çeşitleri, ders kategorilerine göre farklılık göstermektedir. Yeni programlarda ağırlıklı olarak sırasıyla genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin çeşidi artarken, alan bilgisi derslerinin çeşidi azalmıştır.

11-Yeni programda gerçekleştirilen değişiklikler, derslerin isimleri, içerikleri, sayıları, çeşitleri, saatleri, kredileri, kategorileri şeklinde olduğu gibi, bir ders iken iki derse ayrılma, iki ders iken bir ders şeklinde birleşme, üç ders iken tek derse düşme şeklinde de olmuştur.

12- 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Öğretmenlik Meslek Bilgisi” derslerinin içerik kategorilerinde oluşturulan alt kategorilerde; ilk sırada; programa yeni eklenen ifadeler ile “Yeni İfade” ,program ders içeriklerinden kaldırılan ifadeler ile ikinci sırada; “Kaldırılan İfade”, programda yer alan alt içerik ifadelerini temsil eden ve üçüncü sırada bulunan; “Alt İfade”, her iki öğretmen yetiştirme programında ana kategorilerde birbiri ile uyumlu olan ve dördüncü sırada yer alan; “Benzer İfade”,ana kategorilerde birbirine tıpa tıp benzeyen ve beşinci sırada yer alan; “Aynı İfade”,eski öğretmen yetiştirme programında bulunan ders içerik ifadelerinde aynı amacı taşıyan fakat iki farklı özelliği yansıtan ifadelerin tek bir başlık altında toplanması ile altıncı sırada; “Birleşen İfade”lerin bulunduğu saptanmıştır.

13- 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Alan Bilgisi” derslerinin içerik kategorilerinde oluşturulan alt kategorilerde; ilk sırada; “Yeni İfade”, ikinci sırada; “Kaldırılan İfade”, üçüncü sırada; “Alt İfade”, dördüncü sırada; “Aynı İfade”, beşinci sırada; “Benzer İfade”, altıncı sırada; ise; “Aktarılan İfade”lerin olduğu saptanmıştır.

14- 1998/1999 ve 2006/2007 Eğitim-Öğretim yıllarında üniversitelerde uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme programlarında yer alan “Genel Kültür” derslerinin içerik kategorilerinde oluşturulan alt kategorilerde; ilk sırada; “Yeni İfade”, ikinci sırada; “Alt İfade”, üçüncü sırada; “Kaldırılan İfade”, dördüncü sırada; “Benzer İfade”, beşinci sırada; “Aynı İfade”lerin olduğu tespit edilmiştir.

15- Türkiye’de okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme ile ilgili yapılan araştırmalarda en çok; öğretmen adaylarının mezun oldukları kurumda almış oldukları derslerin alanları için çok fazla yeterli olmadığı ve buna bağlı olarak alanlarında kendilerini yetersiz hissettikleri programlarda ve yapılan araştırmalarda ortaya çıkan en önemli bulgudur.

Araştırmanın sonuçlarından hareketle şu öneriler geliştirilmiştir:

1- Okulöncesi eğitimi öğretmenliği lisans programında, derslerin uygulamalı saatleri, özellikle meslek bilgisi derslerinin uygulama saatleri artırılmalıdır. Öğretmen yetiştirme programlarında öğrencilerin edinmiş oldukları bilgi ve becerilerin meslek yaşamlarında bilinçli bir şekilde kullanabilmeleri için uygulama etkinliklerinin işlevsel hale getirilmesi gerekir.

2- Okulöncesi eğitimi öğretmenliği lisans programında, öğretmenlik meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür dersleri ile ilgili oranlarda sorunlar bulunması, programın içerik kategorilerinin dağılımında uyum olmadığını göstermektedir. Programda genel olarak alan bilgisi eğitimi önem kazanmış, genel kültür ve meslek bilgisi göz ardı edilmiştir. Gelecek dönemde yapılacak olan yeni program çalışmalarında, bu iki kategorideki gelişmelerin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Çünkü okulöncesi eğitimi öğretmenlerinde daha çok genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisine sahip olmak beklenir.

3- Okulöncesi eğitimi öğretmenliği lisans programlarında yer alan ders ve kredi farklılıklarını gidermek için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, öğretmenlerin

eksikliğini hissettikleri alanlara yönelik Hizmet İçi Eğitim Seminerleri düzenlenmelidir.

4- Okulöncesi eğitimi öğretmenliği lisans programlarının tam anlamıyla başarıya ulaşabilmesi için, bu alanda nitelikli öğretim elemanı yetiştirmeye önem verilmelidir.

5- 2009–2010 Eğitim-Öğretim yılında, yeni okulöncesi eğitim programından mezun olacak son sınıf öğrencilerine derslerin okulöncesi eğitim programında yer alan derslerin işe vuruşluk düzeyini gösteren bir araştırma yapılabilir

6- Yeni uygulamaya konulan okulöncesi eğitime öğretmen yetiştirme lisans programı ile 36–72 aylık çocuklar için hazırlanan okulöncesi program arasında paralellik olup/olmadığı incelenmeli ve 36–72 aylık çocuklar için hazırlanan okulöncesi programlarını başarı ile uygulayacak öğretmenler yetiştirilmelidir.

7-Toplumun beklentilerine uygun nitelikli okulöncesi eğitimi öğretmeni yetiştirilmesi için MEB ile YÖK çok sıkı bir işbirliği içerisinde olmalıdır. MEB'nın önem verdiği "Okul Öncesi Öğretmen Yeterlilikleri" YÖK tarafından dikkate alınmalı, okulöncesi eğitimi lisans programları yeniden yapılandırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akyüz, Y. (1996). *Anaokullarının Türkiye’de Kuruluş ve Gelişim Tarihçesi*. Milli Eğitim Dergisi (Ekim-Kasım-Aralık-132). Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 11-17.

Akyüz, Y. (1997). Türkiye’de Anaokullarının Kuruluş ve Tarihi Gelişimi. B.Onur (Ed), *I.Ulusal Çocuk Kültürü Kongre Bildirileri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Akyüz, Y. (2004). *Anaokullarının Osmanlı’da İlk Programları ve Ders Uygulamaları ile “Yaratıcı Dramanın” İlk İzleri*. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Yıl 5, Sayı 51.

Akyüz, Y., Uygun, S., Kafadar, O. (2005). *Anaokullarının İkinci Meşrutiyet Dönemindeki Gelişiminde Okul ve Çocuk Sağlığı*. Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi, Cilt 4, Sayı 7. Ankara: AB Ofset.

Akyüz, Y. (2007). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar Can, M. (2000). *Okulöncesi Eğitim ve Anasınıfı Programları*. İstanbul: Ya-pa Yayın Pazarlama.

Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar Can, M. (2001). *Okulöncesi Eğitim 1*. İstanbul: Kaptan Ofset.

Anne Çocuk Eğitim Vakfı. (2002). *Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme Toplantısı Raporu*. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.

<http://www.acev.org/arastirmalarimiz.php?id=24&lang=tr&page=5>.

Arı, M., Gonca, H. (2006). *Ankara İl Merkezinde Farklı Sosyo Ekonomik ve Kültürel Ortamlarda Yetişen ve İlköğretim okuluna Yeni Başlayan Çocukların Okul Olgunluğunun İncelenmesi*. I.Uluslararası Okulöncesi Eğitim Kongresi Bildiri Kitabı (II. Cilt). İstanbul: Melisa Matbaacılık, 420–429.

Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem A yayıncılık.

Başal, A., H. (2005). *Okulöncesi Eğitim*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Baykan, S. (1991). *Anaokulu Öğretmenliği Önlisans Tamamlama Programının Sonuçları*. 7.Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. İstanbul: Yapa yayın pazarlama.

Bergman, F. (1990). *Needs Assesment for Parent Education*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi. İstanbul.

Bloom, B.S. (1964). *Stability and Change in Human Characteristics*. New York: David Mckay Co.Inc.

Cicioğlu, H. (1982). *Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim (Tarihi Gelişim)*. A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları (No:334).Ankara.

Çoban, A. (1998). *21.Yüzyıla Girerken Öğretmen Eğitiminin Boyutları*. Milli Eğitim Dergisi (Ocak-Şubat-Mart-137).İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 84-87.

Çoban, A. (2007). *Eski ve Yeni İlköğretim Öğretmenliği Lisans Programlarının Karşılaştırılması*. Hacettepe Üniversitesi, I.İlköğretim Kongresi (15–17 Kasım). Ankara.

Çoban, A. ve Baydemir, G. (2007). *Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Değerlendirilmesi*. Hacettepe Üniversitesi, I.İlköğretim Kongresi (15–17 Kasım). Ankara.

Çoban, A. ve İşcen, F. (2007). *İlköğretim Öğretmenliği Programlarının Değerlendirilmesi*. Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu (12–14 Mayıs 2007).Bakü.

Dejong, L. (1999). *Learning Through Projects In Early Childhood Teacher Education*. Journal of Early Childhood Teacher Education, 20:3. London: Taylor & Francis, 317-326.

Demirel, Ö. (2000). *Karşılaştırmalı Eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2007). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1968–1972). İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.
<http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan2.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1973–1977).Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.
<http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan3.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1979–1983). Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.
<http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan4.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1985–1989). Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan5.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1990–1994). Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan6.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (1996–2000). Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan7.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2001–2005). Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan8.pdf>.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2007–2013). Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır. <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/plan9.pdf>.

Duman, T. (1995). *Türkiye’de Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme 1*. Milli Eğitim Dergisi (Nisan-Mayıs-Haziran–127). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 28-42.

Duman, T. (1996). *Türkiye’de Okulöncesi Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme 2*. Milli Eğitim Dergisi (Ocak-Şubat-Mart–129). Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 58–65.

Duman, T. (1996). *Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme*. Milli Eğitim Dergisi (Ekim-Kasım-Aralık–132). Ankara: Milli Eğitim Basımevi., 27-28.

Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.

Erginer, A. (2007). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Ergün, M. (1996). *Meşrutiyet Dönemi Eğitim Hareketleri*. Ankara: Ocak Yayınları.

Ertürk, S. (1976). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.

Eurydice/Cedefop. (2000). Structure of Education, initial training and adult education systems in Europe, United Kingdom 1999.Brussels.

Web:http://www.eurydice.org/About/En/Frameset_objectives.html

Fromberg, D. P. (2006). *Kindergarten Education and Early Childhood Teacher Education in the United States: Status at the Start of the 21st Century*. Journal of Early Childhood Teacher Education, 27.London: Taylor & Francis, 65-85.

Güçlü, N. ve Bayrakçı, M. (2004). *Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu*. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 5, Sayı 2.

Gül, Deretarla, E. (2007). Türkiye’de Okulöncesi Eğitim. G.Haktannır (Ed). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Güler, D. (1994). *Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme Programlarının Analizi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Güler, D. ve Öztürk, F. (2003). *Türkiye’de Okul Öncesi Öğretmeni YetiştirmeyeDönük İlk Program ve Uygulamalar*. Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi, cilt 2, sayı 4, Ankara, 261-275.

Gürkan, T. (1981). *Türkiye’de Okulöncesi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Gürkan, T. (2005). Öğretmen Nitelikleri Görev ve Sorumlulukları. A.Oktaç, Ö.Unutkan (Ed). *Okulöncesi Eğitimde Güncel Konular*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Harmancı, M.F. (2007). Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi. A.Balcı. (Ed). *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kaptan, S. (1993). *Bilimsel Araştırma ve İstatistiksel Yöntemler*. Ankara: Bilim Yayınları.

Kantarcıoğlu, S. (1984). *Anaokulunda Eğitim*. İstanbul: Milli Eğitim Yayınevi.

Kantos, Z. (2007). Federal Almanya Cumhuriyeti Eğitim Sistemi. A.Balcı. (Ed). *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kerem, E. ve Cömert, D. (2004). *Okulöncesi Eğitimin Sorunlarına Genel Bir Bakış*. Eğitim Araştırmaları Dergisi, 13.

Kilimci, S. (2006). *Almanya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

Kuş, E. (2006). *Sosyal Bilimlerde Bilgisayar Destekli Nitel Veri Analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Küçükahmet, L. (1993). *Öğretmen Yetiştirme (Programları ve Uygulamaları)*, Ankara.

Küçükahmet, L. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Küçükahmet, L. (2007). *2006–2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlayan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi*. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar 2007,5 (2), 203–218. Ankara.

Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu*.
Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html>

Milli Eğitim Bakanlığı. (1961). *İlköğretim ve Eğitim Kanunu*.
Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.
<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/126.html>

Milli Eğitim Bakanlığı, (1991). *Yedinci Milli Eğitim Şurası*. İstanbul: MEB.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1971). *Sekizinci Milli Eğitim Şurası*. Ankara: MEB.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1993). *Ondördüncü Milli Eğitim Şurası*. İstanbul: MEB.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1996). *Onbeşinci Milli Eğitim Şurası*. İstanbul: MEB.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1995). *Milli Eğitim Şuraları (1939–1993)*. Ankara: MEB.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1995). *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme 1848–1995*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Milli Eğitim Bakanlığı, (1997). *Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname*. Ağustos 25, 2008 tarihinde ulaşılmıştır.

<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/104.html>

Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). *Tebliğler Dergisi* (Sayı: 2591).

Morison, J. W., (2002). *Teacher training in early childhood education: the case of Ghana, West Africa*. *Journal of Early Childhood Teacher Education* 23. London: Taylor & Francis, 315-318.

Oğuzkan, F. (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.

Oğuzkan, Ş., Oral, G. (1983). *Okulöncesi Eğitimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Oktay, A. (2004). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okulöncesi Dönem* İstanbul: Epsilon Yayınları.

Oktay, A. (1991). *Okulöncesi Öğretmen Özellikleri ve Öğretmen Yetiştirme*. 7.Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. İstanbul: Ya-pa Yayınları, 55–59.

Onur, B. (2005). *Türkiye’de Çocukluğun Tarihi*. Ankara: İmge Kitabevi.

Özalp, R. ve Ataünal, A. (1983). *Milli Eğitimde Kongreler ve Şuralar*. Cumhuriyet Döneminde Eğitim. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Öz, F. (1983). *Okulöncesi Eğitim*. Cumhuriyet Döneminde Eğitim. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Öztürk, C. (1996). *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Öztürk, C. (2005). *Türkiye’de Düünden Bugüne Öğretmen Yetiştiren Kurumlar*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Öztürk, D. (2008). *Innovations in Preschool Teacher Education in Turkey*. Yakın Doğu Üniversitesi, Uluslararası Eğitim Bilimleri Konferansı (23–25 Haziran 2008). Kuzey Kıbrıs.

Şahin, E. (2005). *Okulöncesi Eğitimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri için Uygulama Kılavuzu*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şahin, M. (2006). *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi. Malatya.

Şişman, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.

Titrek, O. (2004). Bir Meslek Olarak Öğretmenlik, Özellikleri ve Değerleri. Ş. Erçetin (Ed). *İlk Günden Başöğretmenliğe*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Ural, O., Ramazan, E., Efe, K. (2006). *Okul Öncesinden İlköğretime Geçişte Yaşanan Uyum Sorunları*. I. Uluslararası Okulöncesi Eğitim Kongresi Bildiri Kitabı (II. Cilt). İstanbul: Melisa Matbaacılık, 173–177.

Ülküer, N. (1987). *Okulöncesi Eğitime Öğretmen Yetiştirme*. Öğretmen Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarının Dünü-Bugünü-Geleceği Sempozyumu (8-11 Haziran 1987).Ankara.

Ülküer, N. (1987). *Okulöncesi Eğitimde Öğretmenin Rolü*. 5.Okulöncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırma Semineri. İstanbul: Ya-pa Yayın Pazarlama, 35–42.

Vandervan, K. (1997). *Chaos/Complexity Theory, Constructivism, Interdisciplinary and Early Childhood Teacher Education*. Journal of Early Childhood Teacher Education, Fall/Winter 1997, Volume 18, No. 3.London: Taylor & Francis, 43-48.

Varış, F. (1973). *Cumhuriyet'in 50.Yılında Türkiye'de Öğretmen Yetiştirmede Karşılaşılan Birkaç Sorun*. A.Ü.Eğitim Fakültesi Dergisi (50.Yıla Armağan). Ankara: A.Ü.Eğitim Fakültesi Yayınları, 47–62.

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.(1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı.(2006). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara

Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982–2007)*. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, M. C. (2008). *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye'de Okulöncesi Eğitim*. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C-7, S-25. ISSN: 1304-0278.

Yıldızbaş, F. ve Sayan, H. (2004). *Okulöncesi Eğitimi İçin Öğretmen Yetiştirmede Farklı Bir Model Önerisi*. Gazi Üniversitesi, XII. Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı (III.Cilt), 1879-1893. Ankara.

Yılmaz, N. (2003). Türkiye’de Okulöncesi Eğitimi. M.Sevinç (Ed), *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Zembat, R. (2005). *Okulöncesi Eğitimde Nitelik*. A.Oktay, Ö.Unutkan (Ed). *Okulöncesi Eğitimde Güncel Konular*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

EKLER LİSTESİ

Ek 1: 1998/1999 Eski Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı	106
Ek 2: 2006/2007 Yeni Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı	107
Ek 3. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ders İçerikleri	108
Ek 4. Alan Bilgisi Ders İçerikleri	117
Ek 5. Genel Kültür Ders İçerikleri	128

Ek 1: 1998/1999 Eski Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ YIL					
I. Yarıyıl			II. Yarıyıl		
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	O.Ö. Eğitiminin İlke ve Yöntemleri	3	0	3	
	İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi	3	0	3	
	Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi	3	0	3	
	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	
	Yabancı Dil I	3	0	3	
	Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi I	2	0	0	
	Bilgisayar	2	2	3	
	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3	0	3	
		Kredi		20	
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Anne ve Çocuk Sağl. ve Hastalık.	3	0	3	
	Çocuk. Hareket Gelişimi ve Eğitimi	3	0	3	
	Çocukta Oyun Gelişimi	3	0	3	
	Anne ve Çocuk Beslenmesi	3	0	3	
	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2	
	Yabancı Dil II	3	0	3	
	Atatürk İlkeleri ve İnkilâp Tarihi II	2	0	0	
	Uygulama I	0	6	3	
		Kredi		20	
İKİNCİ YIL					
III. Yarıyıl			IV. Yarıyıl		
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Müzik Öğretimi I	2	2	3	
	Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi	3	0	3	
	OÖ. Matematik Öğretimi	3	0	3	
	Konuşma ve Yazma Eğitimi I	3	0	3	
	OÖ. Bilgisayar Öğretimi	1	2	2	
	Gelişim ve Öğrenme	3	0	3	
		Kredi		17	
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Müzik Öğretimi II	2	2	3	
	Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum Bozuk.	2	2	3	
	OÖ. Fen Öğretimi	2	2	3	
	Konuşma ve Yazma Eğitimi II	3	0	3	
	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I	2	2	3	
	Öğretimde Planlama ve Değerlen.	3	2	4	
		Kredi		19	
ÜÇÜNCÜ YIL					
V. Yarıyıl			VI. Yarıyıl		
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi II	2	2	3	
	Resim Öğretimi I	3	0	3	
	Çocuk Edebiyatı I	2	2	3	
	OÖ. Eğitiminde Araç Yapımı I	3	0	3	
	Özel Eğitim	1	2	2	
	Anne-Baba Eğitimi	3	0	3	
	Öğretim Tek. Ve Materyal Geliştir.	2	2	3	
		Kredi		20	
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Okul Öncesi Eğitiminde Drama	2	2	3	
	Resim Öğretimi II	3	0	3	
	Çocuk Edebiyatı II	2	2	3	
	OÖ. Eğitiminde Araç Yapımı II	3	0	3	
	Uygulama II	0	6	3	
	Sınıf Yönetimi	2	2	3	
	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	
		Kredi		21	
DÖRDÜNCÜ YIL					
VII. Yarıyıl			VIII. Yarıyıl		
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Uygulama III	0	6	3	
	Çoc. Yaratıcılık ve Yaratıcı Çoc. Et.	2	2	3	
	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3	
	Seçmeli I	3	0	3	
		Kredi		15	
KD	DERSİN ADI	T	U	K	
	Rehberlik	3	0	3	
	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5	
	Seçmeli III	3	0	3	
	Seçmeli IV	3	0	3	
		Kredi		14	
				TOPLAM KREDİ	146

T : Haftalık teorik ders saati.
 U : Haftalık uygulama ders saati.
 K : Dersin kredisi.
 Öğretmenlik Formasyonu Dersi

Ek 2: 2006/2007 Yeni Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI													
I. YARIYIL					II. YARIYIL								
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K				
A	Okul Öncesi Eğitime Giriş	3	0	3	A	Anne-Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım	3	0	3				
A	İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi	3	0	3	GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2				
A	Psikoloji	2	0	2	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2				
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2	GK	Bilgisayar II	2	2	3				
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2	GK	Yabancı Dil II	3	0	3				
GK	Bilgisayar I	2	2	3	GK	Eğitim Felsefesi*	2	0	2				
GK	Yabancı Dil I	3	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3				
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3									
TOPLAM		20	2	21	TOPLAM		17	2	18				
III. YARIYIL					IV. YARIYIL								
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K				
A	Anne-Çocuk Beslenmesi	2	0	2	A	Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II	3	0	3				
A	Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I	3	0	3	A	Çocuk Edebiyatı	2	0	2				
A	Yaratıcılık ve Geliştirilmesi	2	2	3	A	Matematik Eğitimi	3	0	3				
A	Çocukta Oyun Gelişimi	2	0	2	A	Çocuk Ruh Sağlığı	3	0	3				
A	Seçmeli I	3	0	3	A	Drama	2	2	3				
GK	Eğitim Sosyolojisi*	2	0	2	GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2				
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3	MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3				
TOPLAM		17	2	18	TOPLAM		17	4	19				
V. YARIYIL					VI. YARIYIL								
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K				
A	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	2	2	3	A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3				
A	Müzik Eğitimi I	1	2	2	A	Müzik Eğitimi II	2	2	3				
A	Fen Eğitimi	2	2	3	A	Materyal Geliştirme	2	2	3				
A	Görsel Sanatlar Eğitimi	2	2	3	GK	Etkili İletişim	3	0	3				
GK	İstatistik*	2	0	2	GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2				
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2	GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2				
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3	MB	Özel Eğitim*	2	0	2				
MB	Okul Deneyimi	1	4	3	MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3				
TOPLAM		14	14	21	TOPLAM		17	8	21				
VII. YARIYIL					VIII. YARIYIL								
	DERSİN ADI	T	U	K		DERSİN ADI	T	U	K				
A	Anne-Baba Eğitimi	2	0	2	A	İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları	2	0	2				
A	Araştırma Projesi I	1	2	2	A	Araştırma Projesi II	1	2	2				
A	Seçmeli II	2	0	2	A	Seçmeli III	3	0	3				
GK	Seçmeli	3	0	3	A	Seçmeli IV	2	0	2				
MB	Rehberlik	3	0	3	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2				
MB	Öğretmenlik Uygulaması I	2	6	5	MB	Öğretmenlik Uygulaması II	2	6	5				
TOPLAM		13	8	17	TOPLAM		12	8	16				
<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td rowspan="2" style="text-align: center;">GENEL TOPLAM</td> <td style="text-align: center;">Teorik</td> <td style="text-align: center;">Uygulama</td> <td style="text-align: center;">Kredi</td> <td style="text-align: center;">Saat</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">127</td> <td style="text-align: center;">48</td> <td style="text-align: center;">151</td> <td style="text-align: center;">175</td> </tr> </table>					GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat	127	48	151	175
GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat									
	127	48	151	175									
<p>A: Alan ve alan eğitimi dersleri, MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri</p>													

EK 3. Öğretmenlik Meslek Bilgisi Ders İçerikleri

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Öğretmenlik Mesleğine Giriş</i>	<i>Eğitim Bilimine Giriş</i>
1-Öğretmenlik Mesleğinin Özellikleri 2-Öğretmenlik Mesleğinin İlkeleri 3-Sınıf Ortamı 4-Okul Ortamı 5-Eğitimde Alternatif Perspektifler 6-Eğitimin Sosyal Temelleri 7-Eğitimin Psikolojik Temelleri 8-Eğitimin Felsefi Temelleri 9- Eğitimin Tarihi Temelleri 10-Türk Eğitim Sistemi.	1-Eğitimin temel kavramları 2-Eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri — Eğitimin felsefi temelleri — Eğitimin sosyal temelleri — Eğitimin hukuki temelleri — Eğitimin psikolojik temelleri — Eğitimin ekonomik temelleri — Eğitimin politik temelleri 3-Eğitim biliminin tarihsel gelişimi 4-21. yy.da eğitim biliminde yönelimler 5-Eğitim biliminde araştırma yöntemleri 6-Türk Milli Eğitim sisteminin yapısı ve özellikleri 7-Eğitim sisteminde öğretmenin rolü 8-Öğretmenlik mesleğinin özellikleri 9-Öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Uygulama I, Uygulama II, Uygulama III</i>	<i>Okul Deneyimi</i>
1-Öğretim yılı boyunca çeşitli okulöncesi kurumlarda haftada 1 gün veya iki yarım gün uygulama	1-Öğretmenin okuldaki bir gününü gözleme 2-Öğrencinin okuldaki bir gününü gözleme 3-Öğretmenin bir dersi işlerken; —Dersi nasıl düzenlediğini, —Dersi hangi aşamalara böldüğünü —Öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını —Derste ne tür etkinliklerden yararlandığını —Dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü için neler yaptığını —Dersi nasıl bitirdiği, —Öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözleme 4-Okulun örgüt yapısını inceleme 5-Okul müdürünün görevini nasıl yaptığını inceleme 6-Okulun yer aldığı toplumla ilişkisini inceleme 7-Okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Gelişim ve Öğrenme</i>	<i>Eğitim Psikolojisi</i>
1-Çeşitli yönlerden insan gelişimi; —Bilişsel gelişim —Sosyal gelişim —Psikolojik gelişim —Ahlaki gelişim —Fiziksel gelişim 2-Öğrenme yaklaşım ve süreçleri 3-Öğrenme biçimleri 4-Öğrenmede bireysel farklılıklar	1-Eğitim-Psikoloji ilişkisi 2-Eğitim Psikolojisinin tanımı 3- Eğitim Psikolojisinin işlevleri 4-Öğrenme ile ilgili temel kavramlar 5-Gelişim ile ilgili temel kavramlar 6-Gelişim özellikleri; —Bedensel gelişim —Bilişsel gelişim —Duygusal gelişim —Sosyal gelişim —Ahlaki gelişim 7-Öğrenmeyi etkileyen faktörler 8-Öğrenme kuramları 9-Öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları 10-Etkili öğrenme 11-Öğrenmeyi etkileyen faktörler ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi. —Motivasyon —Bireysel faktörler —Grup dinamiği

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme

- 1-Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri
- 2-Ders programı geliştirilmesi
- 3-Yıllık planın geliştirilmesi
- 4-Ünite planının geliştirilmesi
- 5-Günlük planların geliştirilmesi
- 6-İçerik seçimi ve organizasyonu
- 7-Öğretim yöntemleri ve stratejileri
- 8-Materyallerin özellikleri ve seçimi
- 9-Ölçme ve değerlendirme
- 10-Değerlendirme yaklaşımları
- 11-Test türleri
- 12-İzleme testlerinin geliştirilmesi
- 13-Başarı testlerinin geliştirilmesi
- 14-Sınav sorusu yazma teknikleri
- 15-Not verme

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Ölçme ve Değerlendirme

- 1-Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi
- 2-Ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar
- 3-Ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler
 - Güvenirlilik
 - Geçerlik
 - Kullanışlılık
- 4-Eğitimde kullanılan ölçme araçları ve öz.
- 5-Geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar
 - Yazılı sınavlar, kısa yanıtli sınavlar
 - Doğru-Yanlış tipi testler, ödevler
 - Çoktan seçmeli testler, eleştirmeli testler
 - Sözlü yoklamalar
- 6-Öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük arç.
 - Gözlem, Görüşme, Performans Değerl.
 - Öğrenci ürün dosyası
 - Araştırma kâğıtları, araştırma projeleri
 - Akran değerlendirme, Özdeğerlendirme
 - Tutum ölçekleri
- 7-Ölçme sonuçları üzerinde yapılan istatistiksel işlemler
- 8-Öğrenme çıktılarını değerlendirme
- 9-Not verme
- 10-Alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Öğretim İlke ve Yöntemleri

- 1-Öğretimle ilgili temel kavramlar
- 2-Öğrenme ilkeleri
- 3-Öğretim ilkeleri
- 4-Öğretimde planlı çalışmanın önemi
- 5-Öğretimde planlı çalışmanın yararları
- 6-Öğretimin planlanması
 - Yıllık plan
 - Günlük plan
 - Etkinlik örnekleri
- 7-Öğrenme ve öğretim stratejileri ile bunun uygulama ile ilişkisi
- 8-Öğretim yöntem ve teknikleri ile bunun uygulama ile ilişkisi
- 9-Öğretim araç ve gereçleri
- 10-Öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları
- 11-Öğretmen yeterlikleri.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Öğretim Teknolojileri ve Materyal Gel.</i>	<i>Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı</i>
1-Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri 2-Öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı 3-Öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin geliştirilmesi —Çalışma yaprakları —Saydamlar —Slâytlar —Video —Bilgisayar temelli ders materyali 4-Çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi	1-Öğretim teknolojisi ile ilgili kavramlar 2-Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri 3-Öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı 4-Uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi 5-Okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi 5-Öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi. 6-Öğretim gereçlerinin geliştirilmesi —Çalışma yaprakları —Etkinlik tasarlama —Tepegöz saydamları —Slâytlar —Görsel medya gereçleri (VCD, DVD) —Bilgisayar temelli gereçler 7-Eğitim yazılımlarının incelenmesi 8-Çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi 9-İnternet ve uzaktan eğitim 10-Görsel tasarım ilkeleri 11-Öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar 12-Türkiye’de öğretim teknolojilerinin kullanım durumu 13-Dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Sınıf Yönetimi</i>	<i>Sınıf Yönetimi</i>
1-Öğrenci davranışını etkileyen sosyal fak. 2-Öğrenci davranışını etkileyen psikolojik f. 3-Sınıf Ortamı ve grup etkileşimi 4-Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme. 5- Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kuralları uygulama 6-Sınıf içinde zaman kullanımı 7-Sınıf organizasyonu 8-Motivasyon 9-İletişim 10-Yeni bir döneme başlangıç 11-Olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma 12-Sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri 13-Davranış problemlerine karşı geliştirilecek önlemler.	1-Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar 2-Sınıf içi iletişim 3- Sınıf içi etkileşim 4-Sınıf yönetiminin tanımı 5-Sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları 6- Sınıf yönetimi kavramının özellikleri 7-Sınıf ortamını etkileyen sınıf içi etkenler 8- Sınıf ortamını etkileyen sınıf dışı etkenler 9-Sınıf yönetimi modelleri 10-Sınıfta kurallar geliştirme 11-Sınıfta kurallar uygulama 12-Sınıfı fiziksel olarak düzenleme 13-Sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi 14-Sınıfta zamanın yönetimi 15-Sınıf organizasyonu 16-Öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Özel Öğretim Yöntemleri I</i>	<i>Özel Öğretim Yöntemleri I</i>
1-Konu alanı öğretiminde öğretim yöntemlerinin uygulanması	1-Okul öncesi eğitim programında amaç ve kazanımlar
2- Konu alanı öğretiminde öğrenme-öğretme süreçlerinin kullanılması	2-Etkinliklerin planlanması
3- Konu alanı öğretiminde genel öğretim yöntemlerinin kullanılması	3-Yıllık planların hazırlanması
4-Konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi	4-Günlük planların hazırlanması
5- Konu alanındaki ders kitaplarının özel öğretim yöntem ve stratejileri ile iliş.	5-Etkinlik planlarının hazırlanması
6-Mikro öğretim uygulamaları	6-Eğitim programlarının değerlendirilmesi
7-Öğretimin değerlendirilmesi.	7-Okul öncesinde eğitim ortamları
	8-Okul öncesinde materyal kullanımı
	9-Okul öncesinde kullanılacak öğretim yöntemleri
	10-Aile katılımı.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Özel Öğretim Yöntemleri II</i>	<i>Özel Öğretim Yöntemleri II</i>
1-Konu alanı öğretiminde öğretim yöntemlerinin uygulanması	1-Okul öncesi eğitim ortamlarının incelenmesi
2- Konu alanı öğretiminde öğrenme-öğretme süreçlerinin kullanılması	2-Okul öncesi eğitimde kullanılacak öğretim yöntemlerinin belirlenmesi;
3- Konu alanı öğretiminde genel öğretim yöntemlerinin kullanılması	—Drama, oyun, şarkı, örnek olay, gösteri,
4-Konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi	—Gezi-Gözlem, hikaye, soru cevap, tartışma,proje
5- Konu alanındaki ders kitaplarının özel öğretim yöntem ve stratejileri ile iliş.	3-Okul öncesinde kullanılacak materyallerin hazırlanması
6-Mikro öğretim uygulamaları	4-Daha önce hazırlanmış öğretim uygulamalarının izlenmesi
7-Öğretimin değerlendirilmesi.	5-Mikro öğretim uygulamaları

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Rehberlik</i>	<i>Rehberlik</i>
1-Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları	1-Temel kavramlar
2-Öğrenci kişilik hizmetlerinin eğitim içindeki rolü	2-Öğrenci kişilik hizmetleri
3-Rehberlik hizmet alanlarının tanıtımı	3-Psikolojik danışma ve rehberliğin, öğrenci kişilik hizmetlerindeki yeri
4-Rehberliğin genel ilkeleri	4-Rehberliğin ilkeleri
5-Öğrenciyi tanıma	5-Rehberliğin gelişimi
6-Öğrenciyi yönlendirme	6-Psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri
7-Bilgi toplama ve yayma	7-Servisler (Hizmetler)
8-Psikolojik danışma	8-Teknikler
9-Yerleştirme	9-Örgüt ve personel
10-İzleme	10-Alandaki yeni gelişmeler
11-Danışmanlık	11-Okul öncesinde rehberlik
12-Araştırma ve değerlendirme	12-Çocuğu tanıma teknikleri
13-Çevre ile ilişkiler	13-Rehber-öğretmen işbirliği
14-Mesleki yönlendirme	14-Öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.
15-Özel eğitimin amacı	
16-Özel eğitime muhtaç öğrencilerin saptanması	
17-Özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitimi	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI

Öğretmenlik Uygulaması

- 1-Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün öğretmenlik uygulaması (Minimum 12 hafta)
 —Öğretmen adayının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanması
 —Dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi
 2-İki saatlik öğretmenlik uygulaması semineri
 —Öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi
 —Öğretmenlik uygulamasının paylaşılması
-

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Öğretmenlik Uygulaması I

- 1-Uygulama okulunda bir gün içinde yapılacak işleri belirleme
 2-Bir günlük plan hazırlama
 —Planın gerektirdiği ortamı
 —Materyali
 —Ölçme araçlarını hazırlama
 3-Hazırlanan planı ya da plandaki bazı etkinlikleri uygulama
 4-Bir öğrenci için istenmeyen bazı davranışları yönetme planı hazırlama
 5-Uygulama ve Değerlendirme
 6-Bu dersteki uygulamalar ile ilgili özdeğerlendirme raporu doldurma
 7-Portfolyo hazırlama
-

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Öğretmenlik Uygulaması II

- 1-Her hafta bir günlük plan hazırlama
 2-Hazırlanan planı uygulama
 3-Uygulamanın okuldaki öğretmen tarafından değerlendirilmesi
 4- Uygulamanın okuldaki öğretim elemanı tarafından değerlendirilmesi.
 5-Uygulamanın öğrenci tarafından değerlendirilmesi
 6-Değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması
 7-Düzeltilmelerden sonra tekrar uygulama yapılması
 8-Portfolyo hazırlama.
-

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Özel Eğitim</i>	<i>Özel Eğitim</i>
1-Özel eğitimin tanımı	1-Özel eğitimin tanımı
2-Özel eğitimin tarihçesi	2-Özel eğitimle ilgili temel ilkeler
3-Özürlü kişinin tanımı	3-Engelliliği oluşturan nedenler
4-Nasıl öğreniyoruz?	4-Erken tanının önemi
5-Nörolojik özürlüler	5-Erken tedavinin önemi
6-Epilepsi	6-Okul öncesi eğitimde özel eğitimin önemi
7-Otizm	7-Engele bakışla ilgili tarihsel yaklaşım
8-Hiperkinetik çocuklar	8-Zihinsel engelli
9-İhmal edilmiş çocuklar	9-İşitme engelli
10-Uzun süre hastalığı olan çocuklar	10-Görme engelli
11-Uzun süre hastalığı olan çocukların hastanelerde özel eğitimleri	11-Bedensel engelli
12-Uzun süre hastalığı olan çocukların evde özel eğitimleri	12-Dil ve iletişim bozukluğu olan çocukların özellikleri
13-Özel eğitimin temel ilkeleri	13-Dil ve iletişim bozukluğu olan çocukların eğitimleri
14-Özel eğitimde yönetsel düzenlemeler	14-Süreğen hastalığı olan çocukların özellikleri
15-Özel eğitimde entegrasyon	15-Süreğen hastalığı olan çocukların eğitimleri
16-Zihinsel engelli çocuklar	16-Özel öğrenme güçlüğü gösteren çocukların özellikleri
17-Özel öğrenme güçlüğü	17-Özel öğrenme güçlüğü gösteren çocukların eğitimleri
18-Konuşma özürlü çocuklar	18-Dikkat eksikliği olan çocukların özellikleri
19-Uyum güçlüğü gösteren çocuklar	19-Dikkat eksikliği olan çocukların eğitimleri
20-Davranış bozukluğu gösteren çocuklar	20- Hiperaktivite bozukluğu olan çocukların özellikleri
21-Üstün zekâlı çocuklar	21- Hiperaktivite bozukluğu olan çocukların eğitimleri
22-Görme özürlü çocuklar	22-Otistik çocukların özellikleri
23-İşitme özürlü çocuklar	23-Otistik çocukların eğitimleri
24-Bedensel engelli çocuklar	24-Üstün yetenekli çocukların özellikleri
25-Özel eğitim gerektiren çocukların eğitimi	25-Üstün yetenekli çocukların eğitimleri
26-Özel eğitimde anne baba eğitiminin önemi	26-Farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi
27-Dünyadaki özel eğitim sistemi	27-Özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler
28-Türkiye'deki özel eğitim sistemi	28-Ülkemizde özel eğitimin durumu
	29-Özel eğitim vermek amacıyla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi

- 1-Türk Eğitim sisteminin amaçları
- 2-Türk Eğitim Sisteminin temel ilkeleri
- 3-Eğitimle ilgili yasal düzenlemeler
- 4-Türk Eğitim sisteminin yapısı
- 5-Yönetim kuramları ve süreçleri
- 6-Okul örgütü ve yönetimi
- 7-Okul Yönetiminde personel
- 8- Okul Yönetiminde öğrenci
- 9- Okul Yönetiminde öğretim ve işletmecilikle ilgili işler
- 10-Okula toplumsal katılım.

EK 4. Alan Bilgisi Ders İçerikleri

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Okulöncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri</i>	<i>Okulöncesi Eğitime Giriş</i>
1-Okul öncesi eğitime temel olan görüşler 2-Okul öncesi eğitimin on temel prensibi 3-Eğitim Ortamları 4-Temel becerilerin kazandırılması 5-Okul öncesi eğitim ve kitle iletişim araçları 6-Öğretmen yetiştirilmesi 7-Okul-aile işbirliği	1-Erken çocukluk kavramı 2-Türkiye’de erken çocukluk ve okulöncesi eğitim 3-Dünyada erken çocukluk ve okulöncesi eğitim 4-Okul öncesi eğitimin tanımı 5- Okul öncesi eğitimin ilkeleri 6- Okul öncesi eğitimin önemi 7- Okul öncesi eğitimin yararları 8-Okul öncesi eğitime temel olan görüşler 9-Okul öncesi eğitimin tarihsel gelişimi 10-Dünyada okul öncesi eğitimin bugünkü durumu 11-Türkiye’de okul öncesi eğitimin bugünkü durumu 12-Okul öncesi çocuğunun temel özellikleri 13-Okul öncesi çocuğunun gereksinimleri 14-Okul öncesi öğretmenin özellikleri 15-Okul öncesi eğitim kurumlarının çeşitleri —Anaokulu —Kreş vb 16-Okul öncesi eğitim kurumunun fiziksel özellikleri 17-Okul öncesi eğitim kurumunun sosyal özellikleri 18-Okul öncesi eğitim kurumunun eğitsel ortam öz. 19-Okul öncesi eğitim döneminde ailenin rolü 20-Okul öncesi eğitim döneminde ailenin önemi.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi</i>	<i>İnsan Anatomisi ve Fizyolojisi</i>
1-Sinir sistemi 2-Hormonlar 3-Hareket Sistemi 4-Solunum Sistemi 5-Dolaşım Sistemi 6-Boşaltım Sistemi 7-Sindirim Sistemi	1-İnsan vücudu ve işleyişi hakkında temel bilgiler 2-Merkezi sinir sistemi 3-Periferik sinir sistemi 4-Hareket sistemi 5-Duyu organları 6-Dolaşım sistemi 7-Sindirim sistemi 8-Solunum sistemi 9-Boşaltım sistemi 10-Endokrin sistem 11-Üreme sistemi 12-Sistemlerin geliştirilmesinin 0–6 yaş döneminde yeri

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Çocuk Gelişimi ve Psikolojisi</i>	<i>Psikoloji</i>
1-Gelişim nedir?	1-Psikolojinin tanımı
2-Gelişim teorileri	2-Psikoloji tarihi
3-Gelişim ilkeleri	3-Psikolojinin alanları
4-Gelişimi etkileyen faktörler	—Sosyal Psikoloji
5-Doğum öncesi dönem	—Klinik Psikoloji
6-Doğum anı yaşanan durumlar	—Eğitim Psikolojisi..vs
7-Doğum sonrası dönem	4-Psikoloji kuramları
8-Bilişsel Gelişim	—Davranışçı kuramlar
	—Bilişsel Kuramlar
	—Varoluşçu kuram..vb
	5-Psikolojinin biyolojik temelleri
	6-Zekâ ve kuramları
	7-Duyum ve algılama
	8-Bellek
	9-Kişilik ve kuramları
	10-Normal dışı davranışlar
	11-Güdülenme
	12-Heyecan
	13-Savunma Mekanizmaları

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Anne ve Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları</i>	<i>Anne Çocuk Sağlığı ve İlk Yardım</i>
1-Ana çocuk sağlığı tanımı	1-Anne çocuk sağlığının tanımı
2-Ana çocuk sağlığını etkileyen faktörler	2-Ülkemizde çocuk sağlığının durumu
3-Toplumumuzda çocuk sağlığının durumu	3-Dünyada çocuk sağlığının durumu
4-Çocuklarda büyüme	4-Hamileliğin oluşumu
5-Çocuklarda gelişme	5-Anne karnında çocuk gelişimi
6-İshal	6-Hamilelikte geçirilebilecek hasatlıklar ve çocuğun gelişimine etkileri
7-Üst solunum yolu enfeksiyonları	7- Hamilelikte geçirilebilecek kazalar ve çocuğun gelişimine etkileri
8-Bağışıklama	8-0-6 yaş çocuklarının fiziksel gelişimi ve takibi
9-Döküntülü hastalıklar	—Diş, Boy, Kilo
10-Kadının yaşam dönemlerine göre sağlık sorunları	9-0-6 yaş çocuklarında görülen çocuk hast.
11-Cinsel olgunluk	—İshal, bağışıklama, döküntülü hastalıklar
12-Menopoz	—Solunum yolu enfeksiyonları, paraziter enf.
13-Yaşlılık dönemlerinde belli başlı sorunlar	10-0-6 yaş çocuklarında görülen çocuk hastalıklarından korunma yöntemleri
—Hepatit, Menenjit, Parazitler	11-Aşılar
14-Çocuklarda sık görülen kazalar	12-Kadının yaşam dönemlerine göre sağlık sorunları
15-Kazalardan korunma yolları	13-Aile planlaması
16-Çocuklarda ilaç verme	14-Kırık-Çıkık
17-Acil durumlar	15-Yanma
18-Özel Uygulamalar	16-Yaralanma
	17-Böcek sokması
	18-Zehirlenme
	19-Yabancı cisim yutma vb durumlarda öğretmenin yapması gereken ilk yardım.

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
<i>Anne ve Çocuk Beslenmesi</i>	<i>Anne ve Çocuk Beslenmesi</i>
1-Beslenmenin tanımı	1-Beslenmenin tanımı
2-Beslenmenin önemi	2-Beslenmenin Önemi
3-Besin öğeleri	3-Besin öğeleri
4-Besinler	4-Besinlerin besin değerleri yönünden zenginleştirilmesi
5-Besinlerin besin değerleri yönünden zenginleştirilmesi	5-Hamile kadının beslenmesi
6-Besinlerin hazırlanmasında sağlık kuralları	6-Süt veren kadının beslenmesi
7-Besinlerin hazırlanmasında temizlik kuralları	7-Kötü beslenmenin zararları
8-Yemek planları	8-Çocuklarda beslenme sorunları
9-Hamile kadının beslenmesi	9-0-6 yaş çocuğu için uygun besinler
10-Süt veren kadının beslenmesi	10-Okul öncesi dönemi için mönü oluşturma
11-Kötü beslenmenin zararları	11-Besinlerin hazırlanmasında sağlık kuralları
12-Hamilelikte enerji ihtiyacı	12-Besinlerin hazırlanmasında temizlik kuralları
13-Hamilelikte besin öğeleri ihtiyacı	
14-Çocuklarda beslenme yetersizliği sorunları	
15-Çocuk için uygun besinler	
16-0-6 yaş çocuğunun beslenmesi	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
<i>Müzik Öğretimi I</i>	<i>Müzik Eğitimi I</i>
1-Müzik ve Eğitim ilişkisi	1-Ülkemizdeki müzik türlerinin tanıtımı
2-Çocuğun eğitiminde müziğin kullanımı	2- Ülkemizdeki müzik türlerinin özellikleri
3-Çocukta işitme duygusunun gelişimi	3- Ülkemizdeki müzik çalgılarının tanıtımı
4-İşitme duygusunun gelişimine uygun dinletilecek müzikler	4-Ülkemizdeki müzik çalgılarının özellikleri
5-Müzik yolu ile çocukta ifade gelişimi	5-Dünyadaki müzik türlerinin tanıtımı
6-Müzik eğitimi yoluyla çocukta hedeflenen davranışların geliştirilmesi	6- Dünyadaki müzik türlerinin özellikleri
7-Çocuğun müzik faaliyetine aktif katılımının sağlanması	7- Dünyadaki müzik çalgılarının tanıtımı
8-Repertuar çalışması	8- Dünyadaki müzik çalgılarının özellikleri
	9-Temel solfej eğitimi
	—Nota öğretimi
	—Değerler
	—Tartım çalışmaları
	—Ses aralıkları
	—Majör-minör diziler
	—Basit Türk müziği dizileri
	—Ölçü kavramı
	—Tempo kavramı
	—Nüans kavramı
	—Ses değiştirici işaretler
	10-Sesi doğru kullanma teknikleri
	11-Doğru şarkı söyleme teknikleri
	12-Çocuk şarkıları üzerinde dikte çalışmaları
	13-Çocuk şarkıları üzerinde deşifre çalışmaları
	14-Eşlik çalgısı eğitimi

<i>O.Ö. Matematik Öğretimi</i>	<i>Matematik Eğitimi</i>
1-Matematiğin çeşitli düzeylerdeki eğitim programlarında yeri	1-Matematiksel düşüncenin yeri
2-Kümeler	2-Matematiksel düşüncenin önemi
3-Sayılar	3-Matematiğin zekâ ile ilişkisi
4-Oran ve Orantı	4- Matematiğin cinsiyet ile ilişkisi
5-Mutlak değer	5-Matematiğin toplumsal değerlerle ilişkisi
6-Özdeşlikler	6-Okul öncesi dönemde matematiksel düşünmenin gelişimi ile ilgili farklı yaklaşımlar
7-Çarpanlara ayırma	7-Okul öncesi dönemde matematiksel düşünmenin geliştirilmesi ile ilgili farklı yakl.
8-Polinomlar	8-Matematik kavramlarının öğretilmesinde eğitim programlarında dikkate alınması gereken temel öğretim ilkeleri
9-Denklem çözümleri	9-Sezgisel matematiğin tanımı
10-Eşitsizlikler	10-Okul öncesinde kazandırılacak temel matematiksel kavramlar
11-Fonksiyonlar	—Sayı sayma
12-Trigonometri	—Çokluk
	—Doğal sayılarla işlemler
	—Ölçme
	—Temel geometrik şekiller..vb
	11-Matematik ile ilgili bilgileri kullanarak etkinlik örnekleri oluşturma

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Müzik Öğretimi II</i>	<i>Müzik Eğitimi II</i>
1-Doğal seslerin çocuklar tarafından ayırt edilmesi	1-Okul öncesi eğitimde müziğin önemi
2-Çalgıların tanıtımı	2-Müzik ve Eğitim ilişkisi
3-Müziğin günlük programda planlanması	3-0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi
4-Materyal Seçimi	4-0-8 yaş çocuğunun müzikal becerileri
5-Müzik Köşesi oluşturulması	5-Okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı
6-Şarkı seçiminde dikkat edilecek hususlar	6-Okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmak için uygun repertuar oluşturma
7-Repertuar çalışmaları	7-Çocuk şarkılarının tanıtımı
8-Uygulamaların tartışılması	8-Çocuk şarkılarının analizi
9-İstiklal marşı yönetimi.	9-Çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler
	10-Okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme tekn.
	11-Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı
	12- Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili donanımın oluşturulması
	13-Dünyada okul öncesinde müzik eğitimi ile ilgili farklı yaklaşımlar

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Çocuk Ruh Sağlığı ve Uyum Boz.</i>	<i>Çocuk Ruh Sağlığı</i>

1-Ruh sağlığı kavramı	1-Ruh sağlığının tanımı
2-Ruh sağlığı ile ilgili çeşitli teoriler	2-Ruh sağlığının önemi
3-Psikolojik olgunluk	3-Ruh sağlığının tarihsel gelişimi
4-Çocuk ruh sağlığı	4-Ruh sağlığı ile ilgili kuramlar
5-Ruhsal gelişim dönemleri	5-Ruh sağlığı yerinde olan bireylerin özellikleri
6-Ruhsal bozuklukların tanımı	6-Ruh sağlığı yerinde olmayan bireylerin özellikleri
7- Ruhsal bozuklukların nedenleri	7-Çocuklarda görülen davranış bozuklukları
8-Ruhsal bozukluk belirtileri	8- Çocuklarda görülen davranış bozukluklarının tanısı
9-Savunma mekanizmaları	9- Çocuklarda görülen davranış bozukluklarının tedavisi
10-Ailede ruh sağlığı	10-Çocuklarda görülen uyum problemleri
11-Çocukta uyum sorunları	—Kekemelik, Konuşamamak (Mutizm)
12-Çocukluk nevrozları	— Alt ıslatma (Enürezis), Parmak emme
13-Çocukluk psikozları.	— Dışkı Kaçırma (Enkoprezis), Tırnak yeme
	— Saldırıcılık, Kıskançlık, Tikler
	— İnatçılık, Uyku bozuklukları, Korku
	— Beslenme alışkanlığı bozukluğu
	— Dikkat eksikliği, Hiperaktivite , Hırsızlık
	— Okul korkusu, Yalan söyleme
	11- Çocuklarda görülen uyum problemlerinin tanısı
	12- Çocuklarda görülen uyum problemlerinin tedavisi
	13-Aile içindeki özel durumların çocuk ruh sağlığına etkileri
	—Boşanma
	—Üvey anne-baba
	—Ebeveynin ölümlü..vb.

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI**2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI*****O.Ö.Fen Öğretimi******Fen Eğitimi***

1-Okul öncesinde fen'in önemi	1-Fen'in önemi
2-Okul öncesinde doğanın önemi	2-Doğanın önemi
3-Okul öncesinde fen ile ilgili kavramların öğretilmesinde kullanılacak yöntemler	3-Okul öncesi dönemde temel fen kavramlarını öğretim teknikleri
4-Okul öncesinde doğa ile ilgili kavramların öğretilmesinde kullanılacak yöntemler	4-Okul öncesi dönemde bilimsel düşünme becerilerini öğretim teknikleri
5-Kavram haritaları oluşturma	5-Öğretim tekniklerine göre etkinlik hazırlama ve uygulama
6-Fen ile ilgili temel kavramlar	6- Öğretim tekniklerine göre materyal hazırlama ve uygulama
7-Doğa ile ilgili temel kavramlar	7-Okul öncesi eğitim programlarında fen eğitimi
8-Canlı kavramı	
9-Cansız kavramı	
10-Gökyüzünü tanıma	
11-Uzayı tanıma	
12-Isı ile ilgili temel olaylar	
13-Işık ile ilgili temel olaylar	

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi I-II</i>	<i>Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi</i>
1-Okul öncesi eğitim kurumlarında hareket eğit.	1-Fiziksel etkinliklerin çocuk gelişiminde rolü
2-Etkinliklerin yapılabileceği salonun özellikleri	2-İnsan hareketlerinin kategorileri
3-Araç-gereç ve alanları	3-Hareketlere uygun bireysel etkinlikler
4-Araçla egzersizler	4-Hareketlere uygun grup etkinlikleri
5-Araçta egzersizler	5-Antrenman oyunları
6-Etkinlikler	—Motor özellikleri geliştirici oyunlar
7-Uygulamalar	—Dayanıklılık gerektiren oyunlar
8-Oyunlar	—Sürat oyunları
—Sportif oyunlara hazırlayıcı antrenman oyunları	—Koordinasyon oyunları
—Sportif oyunlar, Müzikli oyunlar	—Kuvvet oyunları
—Uygulamalar	—Esneklik gerektiren oyunlar
9-Okul öncesi eğitimde hareket eğitiminin özel öğretim yöntemleri	6-Bedensel etkinliklerle ilgili araç-gereç bilgisi ve kullanımı
10-Motorsal öğrenimde basamaklar	7- Bedensel etkinliklerle ilgili malzeme bilgisi ve kullanımı
11-Motor yeteneklerin kazandırılmasında izlenecek yollar	8-Araçlı oyunlar
12-Hareket eğitiminde izlenecek yollar	—İp, Top, Çember, Kudele..vs
13-Oyun eğitiminin esasları	9-Sınıf Oyunları
14-Oyun öğretiminin esasları	—Eğitsel oyunlar
15-Hareket eğitimi etkinliğinin yıllık planını hazırlarken dikkat edilmesi gereken noktalar	—Dikkat geliştirici oyunlar
	—Küçük kasları geliştirici oyunlar
	10-Ritmik etkinlikler
	11-Müzikli oyunlar (rondlar)
	12-Okul öncesi dönem çocuklarına hareket eğitimi etkinliğinde yaptırabilecek hareketler
	13-Hareketlerin öğretilmesinde dikkat edilmesi gereken konular.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Resim Öğretimi I ve II</i>	<i>Görsel Sanatlar Eğitimi</i>
1-Parmak Boyası	1-Sanatın tanımı
2-Tuz Seramiği	2-Sanatın işlevi
3-Suluboya	3-Temel sanat eğitimi
4-Şeker Boyası	4-Sanat eğitimi tarihi
5-Katlama Tekniği	5-Çağdaş eğitimde sanat eğitiminin yeri
6-Cam baskı	6- Çağdaş eğitimde sanat eğitiminin önemi
7-Suluboya	7-Bir sanat eserini tanıyabilme
8-Pastel Boya	8-Bir sanat eserini değerlendirebilme
9-Karışık Teknik	9-Gelişim evrelerine göre çocuk resmi ve öz.
10-Kazıma Tekniği,	10-Sanat eğitiminin okul öncesi çocuğuna kazandırdıkları
11-Ebru	11-Okul öncesinde görsel sanat eğitimi yönt.
12-Duvar Resmi	12- Okul öncesinde görsel sanat eğitimi tek.
13-Kâğıt Hamuru	13-Sanat eğitiminde Kullanılan malzemeler
14-Kil çalışmaları	14-Müze eğitimi
15-Vitray	
16-Alçı ile röfley çalışmaları	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
Çocuk Edebiyatı I ve II	Çocuk Edebiyatı
1-Çocuğun hayatında kitabın yeri	1- Dünyada çocuk edebiyatının gelişimi
2-Okul öncesi dönemde dil zevki	2- Türkiye’de çocuk edebiyatının gelişimi
3-Okul öncesi dönemde edebiyat zevki	3-Çocukluk evresinde, nitelikli çocuk kitaplarıyla tanışmanın önemi
4-Türkiye’de çocuk edebiyatının gelişmesi	4-Çocuk edebiyatı yapıtlarının okuma kültürü edinmiş düşünen, duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde işlevi.
5-Dünyada çocuk edebiyatının gelişmesi	5-Çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özellikler örneklerle incelenmesi, —Tasarım
6-Çocuk yayınlarında bulunması gereken öz.	—İçerik
7-Masal	—Eğitsel
8-Fabl	6-Niteliksiz çocuk kitaplarının örneklerle gös.
9-Destan/Efsane	7-Niteliksiz çocuk kitaplarının çocukları gelişim özellikleri üzerindeki olumsuz etkilerinin tartış.
10-Roman	8-Öğretmen adaylarının, okuduğu-incelediği kitapların yaş gruplarına göre çocuklara uygunluğunun belirlenmesine yönelik çalışmalar yapması.
12-Hikâye	9- Öğretmen adaylarının, okuduğu-incelediği kitapların çocukların hangi gelişimlerine katkı sağlayacağını belirlenmesine yönelik çalışmalar yapması
13-Biyografi	10-Çocuklara seslenen çeşitli yazınsal türlerin çocukların gelişimlerine olan katkılarının belirl.
14-Şiir	—Destan
15-Tekerleme	—Masal
16-Bilmece	—Şiir
17-Parmak oyunları	—Öykü
18-Anı	—Roman..vb
19-Dramatizasyon	11- Çocuklara seslenen çeşitli dilsel gereçlerin çocukların gelişimlerine olan katkılarının belirl.
	—Sayısmaca
	—Tekerleme
	—Bilmece..vb

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
Çocukta Oyun Gelişimi	Çocukta Oyun Gelişimi
1-Oyunun tanımı	1-Oyunun tarihsel gelişimi
2-Oyunun önemi	2-Oyun Kuramları
3-Oyunun çocuğun gelişimine paralel gelişimi	3-Oyun ile ilgili temel kavramlar
4-Oyunun çocuğun gelişimiyle geçirdiği aşamalar	4-Erken çocukluk döneminde oyun
5-Oyunun toplumsal rolü	5-Çocuğun gelişimine bağlı oyun aşamaları
6-Oyunu etkileyen faktörler	6-Uyumsuz davranışların oyun ortamında eğitimi
7-Oyunu teşvik etme yolları	7-Farklı kültürlerde oyun
8-Davranış bozukluklarının oyun yoluyla teşhisi	8-Türk kültüründe oyun
	9-Türk kültüründe oyuncak.

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
<i>O.Ö.Eğitimde Araç Yapımı I ve II</i>	<i>Materyal Geliştirme</i>
1-Artık malzemeden müzik araçları yapımı	1-Okul öncesi çocuklarına yönelik çeşitli eğitici araçları tasarlama
2-Kuklalar	—Kukla
—Kumaş kukla, parmak kukla, ahşap kukla	—Dolgu oyuncak
—İpli kukla, kukla tiyatrosu	—Yap-boz..vb
—Kukla yapım ustaları ile kukla üretimi	2- Okul öncesi çocuklarına yönelik çeşitli eğitici araçları geliştirme
3-İçi dolgu oyuncaklar	3- Okul öncesi çocuklarına yönelik çeşitli eğitici araçları değerlendirme
4-Kavram oyuncakları	
5-Mobiller	
6-Gösteri tiyatroları için sahne dekorları	
7-Çocuk tiyatroları için sahne dekorları	
8-Meslek köşesi	
—Mesleklere uygun dekor yapımı	
9-Oyuncaklar hakkında teorik bilgiler	
10-Artık malzemeden oyuncaklar	
11-Ahşap malzemeden yap-boz	
12-Sünger malzemeden yap-boz	
13-Bebekler	
14-Konstrüksiyon oyuncakları	
15-Bir anaokulu tasarımı	
16-Bir çocuk bahçesi tasarımı	
17-Çeşitli malzemelerden blok köşesi hazırlama.	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
<i>Anne Baba Eğitimi</i>	<i>Anne Baba Eğitimi</i>
1-İlk eğitim kurumu olarak ailenin çocuk gelişimine etkisi	1-Sosyal yapı
2- İlk eğitim kurumu olarak ailenin öğrenmeye et	2-Kültür
3-Aile içi ilişkilerin çocuğun psikolojik gelişimindeki yeri önemi	3-İnsanın sosyal gelişimi
4- Aile içi ilişkilerin çocuğun sosyal gelişimindeki yeri ve önemi	4-Ailenin tanımı
5-Yetişkin psikolojisi	5-Ailenin yapısı
	6-Ailenin değerleri
	7-Aileye yönelik eğitim programları
	8- Aileye yönelik eğitim modelleri
	9- Aileye yönelik eğitim projeleri
	10-Türkiye’de uygulanan aileye yönelik bazı program örnekleri
	11-Yetişkinin tanımı
	12-Yetişkin öğrenmesi
	13-Yetişkin psikolojisi
	14-Yetişkinlik evreleri
	15-Aile kuramları
	16-Okul öncesi eğitimde aile katılımı

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>O.Ö.Eğitimde Drama</i>	<i>Drama</i>
1-Dramanın tanımı	1-Eğitsel drama teriminin tanımı
2-Drama türleri arasındaki fark	2-Eğitsel drama teriminin anlamı
3-Drama türleri arasındaki benzerlikler	3-Eğitsel dramanın diğer terimlerden farkı
4-Pedagojik dramanın tarihçesi	—Psiko- drama
5-Oyunun çocuk gelişimindeki önemi	—Yaratıcı drama
6-Oyunun çocuk gelişimindeki yararları	—Drama/ Oyun
7-Oyunun çocuk eğitimindeki önemi	—Drama
8- Oyunun çocuk eğitimindeki yararları	4-Çocuklarla drama uygulamalarının tarihçesi
9-Dramanın çocuk gelişimindeki önemi	5-Eğitsel dramanın yapısı
10-Dramanın çocuk gelişimindeki yararları	6-Eğitsel dramanın uygulanma aşamaları
11-Dramanın çocuk eğitimindeki önemi	7-Eğitici dramanın yaş gruplarına göre sınıfl.
12- Dramanın çocuk eğitimindeki yararlar	8- Eğitici dramanın uygulama alanlarına göre sınıflandırılması
13-Drama tekniği	9-Eğitsel drama ortamı
14-Pedagojik drama türleri	10-Eğitsel drama ve öğretmen nitelikleri
15-Okul öncesi eğitimde günlük plan içerisinde pedagojik drama etkinliklerinin yerleştirilmesi	11-Eğitsel dramada özel teknikler
16- Okul öncesi eğitimde haftalık plan içerisinde pedagojik drama etkinliklerinin yerleştirilmesi	12-Eğitsel dramanın değerlendirilmesi
	13-Eğitici dramanın uygulandığı alanın eğitim amaçlarına uygun eğitici drama örnekleri
	14-Eğitsel drama ile ilgili yeni örneklerin geliştirilmesi

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Çocukta Yaratıcılık ve Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri</i>	<i>Yaratıcılık ve Geliştirilmesi</i>
1-Yaratıcılığın tanımı	1-Yaratıcı düşünmenin insan hayatındaki yeri ve önemi
2-Yaratıcılık ile ilgili kuramlar	2- Yaratıcı düşünmenin toplum hayatındaki yeri ve önemi
3-Yaratıcı ortam özellikleri	3-Yaratıcı düşünmeyi açıklayan farklı kuramlar
4-Yaratıcılık ve Sanat eğitimi ilişkisi	4-Yaratıcılık ve zekâ ilişkisi
5-Çocuk resminde çizgi gelişimi	5-Yaratıcı kişilik özellikleri
6- Çocuk resminde renk gelişimi	6-Yaratıcılığın gelişimi
7- Çocuk resminde perspektif gelişimi	7-Yaratıcılığı etkileyen toplumsal etmenler
8-Resimde şekil ve kavram gelişimi	8- Yaratıcılığı etkileyen kültürel etmenler
9-Çeşitli materyallerle zemin algılaması ve kavram gelişimi	9- Yaratıcılığı etkileyen gelişimsel etmenler
10-Çeşitli materyallerle doku algılaması ve kavram gelişimi	10- Yaratıcılığı etkileyen duygusal etmenler
11-Artık materyallerle geliştirilen yaratıcılık etk.	11-Yaratıcı problem çözme sürecinin önemi
	12-Beyin fırtınasının önemi
	13-Erken çocuklukta yaratıcılığın gelişiminde eğitiminin rolü
	14-Okul öncesi dönemde çocukların yaratıcılıklarını geliştirme
	15-Öğretmen adaylarının kendi yaratıcılıklarını keşfetmeleri
	16- Öğretmen adaylarının kendi yaratıcılıklarını geliştirmeleri

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	1998/1999 YENİ LİSANS PROGRAMI
Çocukta Hareket Gelişimi ve Eğitimi	Çocukta Dil ve Kavram Gelişimi
1-Gelişim teorilerinde hareket gelişimi yak.	1-Dilin insan hayatındaki önemi
2-Motor gelişimin önemi	2-Dil gelişimine farklı yaklaşımlar
3-Motor gelişimin diğer gelişim özelliklerine olan katkıları	3-Dilin sistemleri
4-Motor gelişim aşamaları	4-Dil öncesi gelişim evreleri
5-0-14 Yaş çocuklarının hareket özellikleri	5-Dil gelişimini sağlayan etkenler
6-Hareket otomatizmleri	6-Dil gelişimine engel olan etkenler
7-Hareket-Beceri ilişkileri	7-Kavram gelişimi
8-Eylemlerin psikolojik ayarlama seviyeleri	8-Bellek, düşünce ve dil ilişkisi
9- Eylemlerin psikolojik yansımaları	9-Okumaya hazırlık
	10-Dil geliştirme etkinlikleri

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
Erken Çocukluk Döneminde Gelişim I	Erken Çocukluk Döneminde Gelişim II
1-0-8 yaşta bilişsel gelişim	1-0-8 yaş arası sosyal gelişim ile ilgili kavram, özellik ve kuramlar
2-Bilişsel gelişim kavramları	2-0-8 yaş arası duygusal gelişim ile ilgili kavram, özellik ve kuramlar
3-Bilişsel gelişim kuramları (Piaget, Vygotsky)	3-0-8 yaş arası kişilik gelişimi ile ilgili kavram, özellik ve kuramlar
4-Dil gelişimi ile ilgili kavramlar	4-0-8 yaş arası ahlak gelişimi ile ilgili kavram, özellik ve kuramlar
5-Dili oluşturan sistemler	5-0-8 yaş arası cinsel gelişim ile ilgili kavram, özellik ve kuramlar
6-Dilin nörolojik temelleri	
7-Dilin fizyolojik temelleri	
8-0-8 yaş çocuklarının dil gelişimi	
9-Dil gelişimini etkileyen olumlu etkenler	
10-Dil gelişimini etkileyen olumsuz etkenler	
11-Dilin işlevi	
12-Dil ile düşünce arasındaki ilişki	
13-iki dillilik	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI

Konuşma ve Yazma Eğitimi I ve II

- 1-Konuşma nedir?
- 2-Konuşmanın önemi
- 3-Telaffuzda sık karşılaşılan hatalar
- 4-Metin okuma
- 5-Serbest konuşma
- 6-Sınıfça seyredilen bir tiyatro oyununun değerlendirilmesi
- 7-Sınıfça dinlenen bir panelin değerlendirilmesi
- 8-Kompozisyon yazmanın kuralları
- 9-Plan yapma ve Plan çıkarma
- 10-Paragraf oluşturma
- 11-Özet yapma
- 12-Hikâye yoluyla anlatma
- 13-Tasvir yoluyla anlatma
- 14-Doğrudan doğruya anlatma
- 15-Delil ve İspat yoluyla anlatma
- 16-Adaptasyon çalışması

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI

O.Ö.Bilgisayar Öğretimi

- 1-Okul öncesi yaş grubu çocuklara temel bilgisayar becerilerinin öğretimi

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Araştırma Projesi I

- Okul öncesi eğitim ile ilgili çeşitli konularda
- 1-Bilimsel araştırma projesi hazırlama
- 2-Veri toplama
- 3-Yapılan çalışmalarını raporlaştırma

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Araştırma Projesi II

- Araştırma Projesi I dersinde başlatılan projenin
- 1-Uygulanması
- 2-Değerlendirilmesi
- 3-Raporlaştırılması
- 4-Sunulması

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

İlköğretime Hazırlık ve İlköğretim Programları

- 1-Okula hazır bulunuşluğun tanımı
- 2-Hazır bulunuşluğu etkileyen faktörler
- 3-İlköğretime hazırlığın boyutları
 - Fiziksel
 - Sosyal
 - Duygusal
 - Bilişsel
 - Dil
 - Özbakım becerileri
- 4-Okula hazır bulunuşluk yeterliliklerinin kazandırılmasına yönelik etkinlikler hazırlama
- 5-İlköğretim programlarının özellikleri
- 6-İlköğretim programının, okul öncesi eğitim programı ile karşılaştırılması
- 7-Okul öncesinde okuma-yazmaya hazırlık becerileri ile ilgili etkinlikler hazırlama
- 8-Okul öncesi dönem çocuklarının ilköğretime hazır bulunuşluklarını değerlendirme yöntemleri.

Ek 5. Genel Kültür Ders İçerikleri

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Türkçe I: Yazılı Anlatım</i>	<i>Türkçe I: Yazılı Anlatım</i>
1-Dilin Tanımı	1-Yazı dilinin temel özellikleri
2-Dilin Önemi	2-Yazılı iletişimin temel özellikleri
3-Dil-Kültür ilişkisi	3-Yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar
4-Yazı dili ve özellikleri	4-Yazılı anlatım
5-Yazılı anlatımda dış yapı	5-Sözlü anlatım
6-Yazılı anlatımda kurallar	6-Öznel anlatım
7-İmla kuralları	7-Nesnel anlatım
8-Noktalama işaretleri	8-Paragraf
9-Yazıda plan	9-Paragraf türleri
10-Yazıda tema	—Giriş paragrafı
11-Yazıda bakış açısı	—Gelişme paragrafı
12-Yazıda yardımcı fikirler	—Sonuç paragrafı
13-Paragraf yazımı	10-Metnin tanımı
14-Kompozisyon kavramı	11-Metin Türleri
15-Kompozisyon yazma kuralları	—Bilgilendirici metinler
16-Kompozisyon planları	—Yazınsal metinler
17-Seçilmiş olan yazılarda kompozisyon çatısı	12-Metin olma koşulları
18-Kompozisyonda tema	—Bağlılık, Tutarlılık, Amaçlılık
19-Kompozisyonda Paragraf incelemesi	—Kabul edilebilirlik, Durumsallık, Bilgisellik
20-Kompozisyon düzeltme çalışmaları	—Metinler arası ilişkiler
21-Genel anlatım bozuklukları	13-Yazılı anlatım
22-Düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme	—Yazılı kompozisyon
23-Çeşitli yazı türleri	—Serbest yazma
—Anı	—Planlı yazma
—Fıkra	14-Planlı yazma aşamaları
—Hikâye	—Konu
—Eleştiri	—Konunun sınırlandırılması
—Roman..vb	—Amaç
24-Formal Yazılar	—Bakış açısı
—Özgeçmiş	—Ana düşüncelerin belirlenmesi
—Dilekçe	—Yan düşüncelerin belirlenmesi
—Rapor	—Yazma planı hazırlama
—İlan	—Kâğıt Düzeni
—Bibliyografya	15-Bilgilendirici metinler üzerine kuramsal bil.
—Tebliğ	—Mektup, Dilekçe, Haber, Karar, İlan/reklam
—Resmi yazılar	—Tutanak
—Bilimsel yazılar	—Rapor
—Makale..vb	—Resmi Yazılar
25-Makalelerin Giriş bölümü üzerine çalışma	—Bilimsel Yazılar
26- Makalelerin Gelişme bölümü üzerine çalışma	16-Yazma uygulamaları
27- Makalelerin Sonuç bölümü üzerine çalışma	17-Bir metnin özetini çıkarma
28-Makale yazma çalışması	18-Bir metnin planını çıkarma
29-Not alma yöntem ve teknikleri	19-Yazılı uygulamalardaki dil yanlışlarını düz.
30-Özetleme yöntem ve teknikleri	20- Yazılı uygulamalardaki anlatım yanlışlarını düzeltme

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
<i>Yabancı Dil I ve II</i>	<i>Yabancı Dil I ve II</i>
*1998/1999 okulöncesi öğretmen yetiştirme programında Yabancı Dil derslerinin içeriği oluşturulmamıştır	1-Üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette; —Okuma, Konuşma, Dinleme, —Yazma becerilerini belirli bir etkinlikle kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır 2-İlgi çekici bağlamlar yaratılmalı 3-Dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar verilmeli 4-Dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanımı gösterilmeli 5-Öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri geliştirilerek yabancı dil yeterlilikleri artırılmalı.

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI	2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI
Atatürk İlkleri İnkılâp Tarihi I	Atatürk İlkleri İnkılâp Tarihi II
1-Kavramlar	1-Siyasi alanda yapılan devrimler
2-Tanımlar	2-Siyasi Partiler
3-Ders yöntemlerinin tanımı	3-Çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri
4-Ders kaynaklarının tanımı	4-Hukuk alanında yapılan devrimler
5-Sanayi devrimi	5-Toplumsal yaşayışın düzenlenmesi
6-Fransız devrimi	6-Ekonomik alanda yapılan yenilikler
7-Osmanlı devletinin dağılışı (XIX. YY)	7-1923-1938 döneminde Türk dış politikası
8-Tanzimat Fermanı	8-Atatürk sonrası Türk dış politikası
9-İslahat Fermanı	9-Türk Devriminin İlkeleri
10-I.Meşrutiyet	—Cumhuriyetçilik
11-II. Meşrutiyet	—Halkçılık
12-Trablusgarp savaşı	—Laiklik
13-Balkan savaşı	—Devrimcilik
14-I.Dünya savaşı	—Devletçilik
15-Mondros ateşkes antlaşması	—Milliyetçilik
16-Wilson ilkeleri	10-Bütünleyici İlkeler
17-Paris konferansı	
18-M.Kemal'in Samsun'a çıkışı	
19-Anadolu'daki Durum	
20-Amasya Genelgesi	
21-Ulusal Kongreler	
22-Mebusan Meclisinin açılışı	
23-TBMM'nin kuruluşu	
24-İç İsyanlar	
25-Teşkilat-ı Esasi Kanunu	
26-Düzenli ordunun kuruluşu	
27-I.İnönü savaşı ve bu savaş sırasında yapılan ant.	
28-II. İnönü savaşı ve bu savaş sırasında yapılan ant	
29-Kütahya-Eskişehir savaşları ve bu savaşlar sırasında yapılan antlaşmalar	
30-Sakarya Meydan Muharebesi ve bu savaş sırasında yapılan antlaşmalar	
31-Büyük Taarruz ve bu savaş sırasında yapılan ant.	
32-Kurtuluş Savaşı ve bu savaş sırasında yapılan	
33-Lozan Antlaşması	
34-Saltanatın Kaldırılması	

1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI

Bilgisayar

- 1-Temel klavye becerileri
- 2-Kelime işlem (Word processing)
- 3-Grafik programıyla çalışma
- 4-Elektronik Tablo (spreadsheets) programıyla çalışma
- 5-Veri Tabanı (Data base) programıyla çalışma
- 6-İlköğretim eğitim programı çerçevesinde basit programlama uygulamaları
- 7-Eğitim Yazılımlarının gözden geçirilmesi (software)
- 8-Sınıfta Bilgisayarla çalışma.

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Bilgisayar I

- 1-Bilişim Teknolojileri
- 2-Yazılım ile ilgili temel kavramlar
- 3-Donanım ile ilgili temel kavramlar
- 4-Genel olarak işletim sistemleri
- 5-Kelime işlemci programları
- 6-Elektronik tablolama programları
- 7-Veri sunumu
- 8-Eğitimde internet kullanımı
- 9-Bilişim Teknolojisinin sosyal yapı üzerindeki etkileri
- 10- Bilişim Teknolojisinin eğitimdeki yeri
- 11-Bilişim sistemleri güvenliği
- 12-Bilişim sistemleri ile ilgili etik kav.

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Bilgisayar II

- 1-Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kav.
- 2-Bilgisayar destekli eğitimin öğeleri
- 3-Bilgisayar destekli eğitimin kuramsal temelleri
- 4-Bilgisayar destekli eğitimin yararları
- 5- Bilgisayar destekli eğitimin sınırlılıkları
- 6- Bilgisayar destekli eğitimi uygulama yönt.
- 7-Bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar
- 8-Ders yazılımlarının değerlendirilmesi
- 9-Ders yazılımlarının seçimi
- 10-Uzaktan eğitim uygulamaları
- 11-Veri tabanı uygulamaları
- 12-Bilgisayarın çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi
- 13-İnternetin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi
- 14-Bilgisayarın gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi
- 15-İnternetin gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi.

<i>1998/1999 ESKİ LİSANS PROGRAMI</i>	<i>2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI</i>
<i>Türkçe II: Sözlü Anlatım</i>	<i>Türkçe II: Sözlü Anlatım</i>
1-Konuşma becerilerinin geliştirilmesi	1-Sözlü dilin temel özellikleri
2- Konuşma becerilerinin değerlendirilmesi	2-Sözlü iletişimin temel özellikleri
3-Türkçe'nin doğru telaffuzunda önemli olan hu.	3-Sözlü anlatım
4-Diksiyon ve önemi	4-Konuşma becerisinin temel özellikleri
5-Doğru İmla	—Doğal dili kullanma
6-Doğru vurgu	—Beden dilini kullanma
7-Doğru tonlama	5-İyi bir konuşmanın temel ilkeleri
8-Metin ağırlıklı uygulamalar	6-İyi bir konuşmacının temel özellikleri
9-Konuşma Bozuklukları	—Vurgu
10-Konuşma Bozukluklarının giderilmesi	—Tonlama
11-Diyalog	—Duraklama
12-Doğru konuşmaya yardımcı teknikler	—Diksiyon..vb
13-Önemli günler için konuşma hazırlama	7-Hazırlıksız konuşma
14-Konuşma içeriğinin düzenlenmesi	8-Hazırlıklı konuşma
15-Konuşmanın vücutla ilgili unsurları	9-Hazırlıklı konuşmanın aşamaları
16-Konuşmayı etkileyen faktörler	—Konunun seçimi
17-Şiir okuma teknikleri	—Konunun sınırlandırılması
18-Münazara üzerine çalışmalar	—Amaç
19-Açık Oturum üzerine çalışmalar	—Bakış açısı
20-Panel üzerine çalışmalar	—Ana düşüncelerin belirlenmesi
21-Forum üzerine çalışmalar	—Yan düşüncelerin belirlenmesi
22-Sempozyum üzerine çalışmalar	—Planlama
23-Konferans üzerine çalışmalar	—Metni yazma
24-Anlatma Teknikleri	—Konuşmanın sunuluşu
—Okuduğunu anlama	10-Konuşma Türleri
—Çeşitli okuma becerileri	—Karşılıklı konuşmalar
—Çeşitli okuma teknikleri	—Söyleşi
—Etkili okumayı engelleyen etkenler	—Kendini tanıtmaya
—Okuma ve not alma	—Soruları yanıtlama
—Eleştirel okuma	—Yılbaşı kutlaması
—Okuduğunu transfer etme	—Doğum kutlaması
—Okumanın diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi	—Bayram Kutlaması
—Okuma hızını ve verimliliğini artırma	—Önemli bir olayı kutlama
—Dinlediğini anlama	—Yol tarif etme
—Çeşitli dinleme becerileri	—Telefonla konuşma
—Çeşitli dinleme teknikleri	—İş isteme
—Etkili dinlemeyi etkileyen etkenler	—Biriyle görüşme/röportaj yapma
—Dinleme ve not alma	—Radyo konuşmaları
—Eleştirel dinleme	—Televizyon konuşmaları
—Dinlemenin verimliliğini artırma	—Kültür programlarına konuşmacı olarak kat.
—Dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi	—Sanat programlarına konuşmacı olarak katılma
	11-Değişik konularda hazırlıksız konuşma yap.
	12-Konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar yap.
	13-Sözlü anlatım uygulamaları yapma
	14-Konuşmalardaki dil yanlışlarını düzeltme
	15-Konuşmalardaki anlatım yanlışlarını düz.

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Eğitim Felsefesi

- 1-Felsefe ve Eğitim arasındaki ilişki
- 2-Eğitim Felsefesinin tanımı
- 3-Eğitimi etkileyen temel felsefi akımlar
 - İdealizm
 - Realizm
 - Pragmatizm
 - Varoluşçuluk
- 4-Eğitim Felsefesi akımları
 - Daimicilik
 - Esasicilik
 - İlerlemecilik
 - Yeniden Kurmacılık
 - Varoluşçuluk
 - Oluşturmacılık
- 5-Eğitim Felsefesi akımlarının Türkiye Cumhuriyeti eğitim sistemine etkileri
- 6-Eğitim Felsefesi
- 7-Çağdaş eğitim sistemleri

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Eğitim Sosyolojisi

- 1-Sosyolojinin tanımı
- 2-Sosyolojinin alt dalları
- 3-Eğitim sosyolojisinin tanımı
- 4- Eğitim sosyolojisinin Kapsamı
- 5- Eğitim sosyolojisinin Gelişimi
- 6-Toplumsallaşma süreci
- 7-Eğitimin toplumsal işlevleri
- 8-Yabancılaşma ve eğitim
- 9-Toplumsal hareketlilik ve eğitim
- 10-Göç ve eğitim sistemine etkisi
- 11-Medya eğitim sistemine etkisi
- 12-Küreselleşme eğitim sistemine etkisi
- 13-Toplumsal bir sistem olarak okul
- 14-Okul-çevre ilişkisi
- 15-Okul ve şiddet

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Türk Eğitim Tarihi

- 1-Türk Eğitim Tarihinin, Eğitim olgusu açısından önemi
- 2-Cumhuriyetten önceki eğitim durumu
- 3-Cumhuriyetten önceki öğretmen yetiştiren kurumlar
- 4-Türk Eğitim Devrimi 1
 - Devrimin tarihsel arka planı
 - Felsefi temelleri
 - Düşünsel temelleri
 - Politik temelleri
- 5- Türk Eğitim Devrimi 2
 - Tevhid-i Tedrisat kanunu
 - Tarihsel temelleri
 - Kapsamı
 - Uygulanışı
 - Önemi
 - Türk Eğitim sisteminde laikleşme
- 6- Türk Eğitim Devrimi 3
 - Karma Eğitim
 - Kızların Eğitimi
 - Yazı devrimi
 - Millet mektepleri
 - Halk evleri
- 7-Türkiye Cumhuriyeti Eğitim Sisteminin dayandığı temel ilkeler
- 8-Köy Enstitüleri
- 9-Eğitim Enstitüleri
- 10-Yüksek Öğretmen okulları
- 11-Üniversiteler ve Öğretmen Yetiştirme
- 12-Yakın dönem Türk Eğitim alanındaki gelişmeler

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

İstatistik

- 1-İstatistiğe giriş
- 2-İstatistikte temel kavramlar
- 3-Betimsel istatistik
 - Merkezi yığılma ölçüleri
 - Merkezi yayılma ölçüleri
- 4-Evren parametrelerinin kestirilmesi
 - Standart hata
 - Güven aralıkları
- 5-Korelasyon kavramı
- 6-Alternatif korelasyon teknikleri
- 7-Hipotez testleri
- 8-Karar verme
- 9-Fark testleri
- 10-Ki-kare analizi (chi-square)
- 11-Ölçek geliştirme süreci
- 12-Standardizasyon ve adaptasyon işlemleri
- 13-Paket programlar ile veri analizi
- 14-Alternatif programlar

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Etkili İletişim

- 1-Kişiler arası iletişimin tanımı
- 2-İletişim modeli
- 3-İletişim unsurları
- 4-İletişim özellikleri
- 5-Etkili dinleme
- 6-Geri bildirim
- 7-Kişiler arası iletişimi etkileyen etmenler
 - Kaynak
 - Kanal
 - Alıcı..vb
- 8-İletişimi kolaylaştıran etkenler
- 9-Duyguların iletişimde rolü
- 10-Duyguların iletişimde kullanılması
- 11-İletişimde çatışma ve önlenmesi
- 12-Öğrenci iletişimde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar
- 13-Öğretmen iletişimde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar
- 14-Veli iletişimde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar
- 15-İletişim uygulamaları

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Bilimsel Araştırma Teknikleri

- 1-Bilim
- 2-Temel kavramlar
 - Olgu
 - Bilgi
 - Mutlak
 - Doğru
 - Yanlış
 - Evrensel Bilgi
- 3-Bilim tarihine ilişkin temel bilgiler
- 4-Bilimsel araştırmanın yapısı
- 5-Bilimsel yöntemler
- 6-Bilimsel yöntemlere ilişkin farklı görüşler
- 7-Problem
- 8-Araştırma modeli
- 9-Evren
- 10-Örnekleme
- 11-Verilerin toplanması
- 12-Veri toplama yöntemleri
 - Nicel veri toplama teknikleri
 - Nitel veri toplama teknikleri
- 13-Verilerin kaydedilmesi
- 14-Verilerin analizi
- 15-Verilerin yorumlanması
- 16-Verilerin raporlaştırılması

2006/2007 YENİ LİSANS PROGRAMI

Topluma Hizmet Uygulamaları

- 1-Topluma hizmet uygulamalarının önemi
- 2-Toplumun güncel sorunlarını belirleme
- 3- Toplumun güncel sorunlarına çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama
- 4-Panel gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma
- 5-Konferans gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma
- 6-Kongre gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma
- 7-Sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma
- 8-Sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma
- 9-Topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgilerin kazandırılması
- 10- Topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel becerilerin kazandırılması